

Teppo Moilanen

POLIITTISEN TIEDOTUSTILAISUUDEN VALOKUVAUSRITUAALI

Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta
Pro gradu -tutkielma
Marraskuu 2019

TIIVISTELMÄ

Teppo Moilanen: Poliittisen tiedotustilaisuuden valokuvausrituaali
Pro gradu -tutkielma
Tampereen yliopisto
Visuaalisen journalismin maisteriohjelma
Marraskuu 2019

Pro gradussani selvitän poliittisen tiedotustilaisuuden valokuvaustoimintaa. Poliitiikan ja poliittisten tiedotustilaisuuksien kuvatuotanto on ennalta arvattavaa, sisällöllisesti samanlaista ja visuaalisesti toisteista, ja siten poikkeuksellista journalistisessa kuvatuotannossa.

Teoriaosuudessa käyn läpi keskeiset käsitteet rituaali, toiminta ja valta yhteiskunnallisessa toiminnassa. Tarkastelen median ja poliitikkojen yhteiskunnallista toimintaa sekä journalistista valokuvaa. Analysoin kahta aineistoa, joista ensimmäisenä on Smolnassa 27.5.2015 järjestetty hallitusneuvottelujen loppuinfo ja siitä tapahtumapaikalla kuvaamani videotallenne. Laadin videotallenteen avulla toiminnankuvauksen, jossa transkriptioon on yhdistetty huomioita poliitikkojen näkyvästä toiminnasta ja arvioita valokuvaajien kuvausaktiivisuudesta. Toisena aineistona on loppuinfoa koskevan uutisoinnin yhteydessä julkaistuja valokuvia sanomalehdissä ja verkkojulkaisuissa. Käytin valokuvia analyysin tukena ymmärtääkseni, kuinka media esittää poliittisen tiedotustilaisuuden.

Valokuvaajat kuvaavat muutosta. Muutoksiin reagoiva valokuvaus on sekä poliitikkoja inhimillistävä että heidän valta-asemaansa kyseenalaistavaa imagonrikkomista. Median julkaisema kuvasto on yksipuolisempi kuin tiedotustilaisuuden valokuvaamistoiminnan kuvasato. Poliitikkojen toiminnan monimuotoisuus jää näkymättä. Media valikoi julkaistavaksi institutionaalisia kuvia. Se näyttää, millaisin vakiintunein yhteiskunnallisin tavoin valtaa käytetään. Institutionalisoituneiden käytäntöjen ja demokraattisen perinteen mukainen vallankäyttö henkilöityy automaattisesti.

Median ja poliitikkojen välinen kanssakäyminen on vaihdantatilanne. Nämä eliitit tarvitsevat toisiaan. Media saa uutta ja arvokasta aineistoa ensimmäisenä. Poliitikoilla on mahdollisuus vaikuttaa heistä muokkautuvaan mediakuvaan. Poliitikot voivat hallita julkisuuttaan vain omalla käytöksellään ja teksteillään esiintymistilanteessa, mutta heistä otettujen valokuvien tulevaan käyttöön ja heidän teksteistään tehtäviin tulkintoihin he eivät juuri voi enää vaikuttaa. Erialaisten eksplisiittisten luentatapojen mahdollistaminen kuuluukin median päivärutiineihin. Motiivi valokuvata syntyy henkilöiden asemasta ja tilaisuuden yhteiskunnallisesta luonteesta. Kun valokuvaajat keskittyvät pääasiassa muutoksiin ja liikkeeseen, muodostuu kuvallinen käsitys poliitikoista ja politiikasta toiminnallisena, tunnepitoisena ja dramaattisena.

Avainsanat: kuvajournalismi, rituaali, tiedotustilaisuus, toiminta, valokuvaus, valta, visuaalinen journalismi

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

SISÄLLYSLUETTELO

1 MIKSI POLIITTISISSA TIEDOTUSTILAISUUKSISSA VALOKUVATAAN?	1
1.1 Valokuvaustoiminnan tarkastelu	2
1.2 Tutkimuksellisia lähtökohtia	3
2 MERKITYKSELLINEN TOIMINTA	7
2.1 Julkinen toiminta ja sen mahdollistajat	7
2.1.1 Tarkoituksellinen toiminta	8
2.1.2 Eliitit	9
2.1.3 Poliitikkojen toiminta	10
2.1.4 Median toiminta	16
2.2 Rituaali – merkityksellinen toiminta	24
2.2.1 Mediarituaali	28
2.3 Objektiivisuus ja totuustuotanto	29
3 JOURNALISTINEN VALOKUVAUS	31
3.1 Journalistiprofessio ja objektiivisuuden strategiset rituaalit	31
3.2 Valokuvien metsästäminen	34
3.3 Mediatapahtuma ja eliittien kohtaaminen	35
3.4 Hyvä uutiskuva on todiste	38
3.5 Kuvajournalistinen valokuva	42
4 HALLITUSNEUVOTTELUIEN LOPPUINFO SMOLNASSA 27.5.2015	51
4.1 Tilaisuuden rakenne ja ajankäyttö	52
4.1.1 Sanatarkka vai keskusteluanalyttinen litterointi?	55
4.1.2 Litteroinnin anti	56

4.2 Toiminnan kuvaus.....	57
4.3 Valokuvaajien toiminta.....	63
4.4 Poliitikkojen toiminta.....	65
4.5 Median kuvat.....	71
5 MONTA OBJEKTIVISUUTTA	75
LÄHTEET	81
AINEISTO	89
LIITE 1. HALLITUSNEUVOTTELUJEN LOPPUINFO SMOLNASSA 27.5.2015 KELLO 14	91
LIITE 2. TIEDOTUSTILAISUUTTA SEURANNEEN UUTISOINNIN KUVAT.....	116

1 MIKSI POLIITTISISSA TIEDOTUSTILAISUUKSISSA VALOKUVATAAN?

Miksi poliittisissa tiedotustilaisuuksissa valokuvataan, tai oikeastaan, miksi niissä valokuvataan niin paljon? Kysymys voi vaikuttaa triviaalilta ja vastaus voisi olla, että tietystihän poliittisessa tiedotustilaisuudessa valokuvataan ja korkeassa asemassa olevia poliitikkoja on tietysti tärkeää valokuvata. Se kuuluu median tehtäviin, seurata ja uutisoida asioidemme hoitajien toimintaa. Poliittinen tiedotustilaisuus järjestetään mediaa varten. Se on aineistonkeräämistapahtuma, jossa saadaan uutta tietoa valtakunnallisesti tärkeistä, laajojen kansanryhmien elämään vaikuttavista suunnitelmista.

Kun mietitään hyvää uutiskuvaa, voidaan kysyä, mitä kuvattavaa ja uutta arvoa on poliitikon hahmoissa yhä uudelleen ja uudelleen. Tilaisuuden tarjoama kuvasto ei ole kovin monimuotoinen, sillä poliitikot ovat yleensä paikallaan ja puhuvat. Poliitiikan ja poliittisten tiedotustilaisuuksien kuvatuotanto on hyvin ennalta arvattavaa, sisällöllisesti samanlaista ja visuaalisesti toisteista, ja siten poikkeuksellista journalistisessa kuvatuotannossa. Variaation mahdollisuudet liittyvät lähinnä kuvakulmiin ja poliitikkojen toiminnan jähmettämiseen sellaisiin hetkiin, jolloin kuvan ja uutisotsikon yhdistelmällä saadaan aikaan jokin dramaattinen esitys tapahtuneesta. Samalla kun poliitikot pyrkivät olemuksellaan ja käytöksellään tuottamaan vakaata ja yllätyksetöntä vaikutelmaa luotettavuudesta ja arvokkuudesta, kun koko tilaisuus koostuu hyvin staattisesta toiminnasta, on se kuitenkin valtakunnallisesti valokuvatuin tapahtuma.

Median valokuvatuotanto on digitalisoitunut jo kauan sitten. Tekniikan kehittymisen ansiosta työ on nopeutunut.¹ Kun valokuvaajalla on mahdollisuus välittömästi nähdä, millaisen kuvan hän on ottanut, hän voi siirtyä seuraavaan työtehtävään heti, kun onnistunut kuva on tallessa kameran muistikortilla, kirjoittivat mediatutkijat Jenni Mäenpää ja Janne Seppänen kymmenen vuotta sitten.² Mutta hallitusneuvottelujen tiedotustilaisuudessa tämä ei päde, valokuvaajat eivät lähde Smolnasta hyvät kuvat saatuaan. Poliittisia johtajia seurataan, kuin jotain odottaen, tiedotustilaisuuden loppuun saakka ja vielä heidän poistumistaankin valokuvataan intensiivisesti. Heittäydyn lapseksi ja kysyn, miksi.

¹ Mäenpää & Seppänen 2009, 51.

² Mäenpää & Seppänen 2009, 51–52.

Valokuvaaminen on tavoitteellista toimintaa, jota vaikuttaa poliittisesta eliitistä uutisoidessa motivoivan jokin muukin kuin uutisarvo. Ensimmäisenä tulee mieleen sana *rituaali*: valokuvaustoiminnassa on rituaalisia piirteitä. Se on toistuvaa, rutiininomaista ja merkityksellistä toimintaa.

1.1 Valokuvaustoiminnan tarkastelu

Tässä tutkielmassa tarkastellaan valokuvaustoimintaa. Muiden journalistien toimintaa ei ole mahdollista tarkastella samalla tavalla kuin valokuvaajien, jotka reagoivat poliitikkojen edesottamuksiin ottamalla heistä valokuvia. Videokuvaaja operoi videokameraa, joka tallentaa koko ajan. Toimittaja taas tuottaa tekstimuotoisen tulkintansa synteesinä erilaisista vaikutelmista, kokemuksista, mielenaloista ja tilannekohtaisista motiiveista.

Tutkielman aineistona on toukokuussa 2015 järjestetty hallitusneuvottelujen tiedotustilaisuus ja siitä julkaistuja uutisvalokuvia. Sen lisäksi, että olin paikalla tiedotustilaisuudessa, käytän tallenteita tilaisuudesta. Havainnointi ei ole sidottu verbaaliin kommunikointiin vaan voidaan tehdä havaintoja myös eleistä, ilmeistä, liikkeistä ja toimintaprosesseista.³ Havainnointimenetelmässä, jos asetelmaa voi sellaiseksi kutsua, ei tarvitse olla riippuvainen kohteen motivaatiosta tai halukkuudesta olla tutkimuskohtena.⁴ Tarkastelen valokuvaajien ryhmittymistä, liikkumista, huomion kiinnittäjiä ja kuvaustyöskentelyä sekä poliitikkojen toimintaa. Tarkasteluote aineistoon voi muistuttaa keskustelunanalyysiä sillä erotuksella, että en lähilue niinkään verbaalista kommunikointia, vaan poliitikkojen ja valokuvaajien näkyvää toimintaa.

Aineisto on kerätty tiedotustilaisuudesta videokuvaamalla koko tilaisuus käyttämällä laajakulmaoptiikkaa. Lisäksi käytetään valtioneuvoston omaa videotallennetta, joka on kuvattu lähempänä poliitikkoja. Koska kaikki tutkimuksen kannalta kiinnostava toiminta on tallennettuna ja tallennetta voi tarkastella ilman rajoituksia, muistiinpanovirheiden ja väärin tulkintojen riski vähenee.

Toisena aineistona on tiedotustilaisuutta seuranneen päivän uutisointi aiheesta, ja varsinkin julkaistut valokuvat. Media-aineisto ei ole täysin kattava, mutta se on hyvin kattava. Mietin

³ Anttila 1998.

⁴ Sama.

pitkään, käynkö läpi itse mediatuotteita, valokuvaustoiminnan lisäksi, tässä tutkielmassahan ei olla kiinnostuttu niinkään median ja poliitikkojen kohtaamista seuranneesta sekundääristä toiminnasta, vaan valokuvaustoiminnasta tiedotustilaisuudessa. Uutisoinnin tarkastelu on kuitenkin perusteltavissa, sillä sen avulla voidaan vahvistaa tai falsifioida valokuvaustoiminnan tarkastelun perusteella tehtyjä päätelmiä. Esimerkiksi, ovatko julkaistut kuvat tyypiteltävissä jotenkin ja onko niillä ja toiminnasta tehdyillä tyypittelyillä vastaavuuksia, voisi olla yksi tarkasteluasetelma.

Tutkielmassa lähdetään siitä, että poliittiset tiedotustilaisuudet ovat rakenteeltaan samanlaisia. Ensin poliitikot pitävät puheenvuorot, sitten media esittää kysymyksiä ja poliitikot vastaavat. On kuitenkin huomionarvoista, millainen tässä tutkielmassa tarkasteltu poliittinen tiedotustilaisuus oli kyseessä. Se oli uuden hallitusohjelman esittelyä koskeva tiedotustilaisuus, joten siinä käsiteltiin verrattain merkittäviä suunnitelmia ja poliitikot esiintyivät hyvin todennäköisinä tulevana ministereinä. Juha Sipilä oli esillä melko tuoreena keskustajohtajana ja Timo Soinin Perussuomalaisista oli tulossa hallituspuolue. Alexander Stubb oli vastikään valittu Kokoomuksen puheenjohtajaksi ja oli toiminut ministerinä. Kaikista kolmesta poliitikosta oli eittämättä otettu paljon valokuvia. Uutta tiedotustilaisuuden asetelmassa oli, että he olivat siellä yhdessä.

1.2 Tutkimuksellisia lähtökohtia

Journalistisesta valokuvaamisesta poliittisissa tiedotustilaisuuksissa on hyvin vähän aikaisempaa tutkimusta. Tutkimuksia tiedotustilaisuuksista on runsaasti, mutta niissä käsitellään yleensä puheakteja ja poliitikkojen vuorovaikutusta journalistien ja toisten poliitikkojen kanssa. Median ja viestinnän tutkija Mats Ekströmin tutkimus presidenttien tiedotustilaisuuksien naurusta ja vitseistä hallinnan välineinä on tarkka keskusteluanalyysi, josta selviää muun muassa, että poliitikoilla on valtaa tilanteessa, jossa heidän toimintansa ja vaikutusmahdollisuudet ovat näennäisen rajoitettuja.⁵ Median edustajat on helppo saada mukaan presidentille käsikirjoitettuun kevennysten ja huomion ohjaamisten sarjaan. Toisessa tutkimuksessaan Ekström kuvailee poliittista tiedotustilaisuutta median kannalta tapahtumaksi, jossa kerätään materiaalia myöhempää käyttöä varten, sekä oman vallan ja aseman demonstraatioksi. Merkittävimmät

⁵ Ekström 2009.

poliittiset keskustelut käydään Ekströmin mukaan muualla kuin julkisissa tiedotustilaisuuksissa. Tiedotustilaisuudet ovat paitsi poliitikkojen ja toimittajien välistä, myös toimittajien keskinäistä kamppailua määrittelyvallasta ja tilasta.⁶

Valokuvaaja Sakari Piipon kirjana ja näyttelynä julkaistu valokuvatutkielma *Eräitä huomioita Suomen poliittisesta järjestelmästä* lienee alan tuorein suomalainen julkaisu.⁷ Piippo työskenteli valtioneuvoston kansliassa viestintäasiantuntijana ja valokuvasi tiedotustilaisuuksissa. Hän myös valokuvasi eri kunnanvaltuustojen poliittista elämää. Vaikka on hieman työlästä nähdä yhteyttä kirjassa mainitun ”poliittisen järjestelmämme haurauden” ja poliitikoista kenties epäedullisina hetkinä otettujen valokuvien välillä, Piipon näkökulma itse tiedotustilaisuudessa valokuvanneena on antoisa. Hän tulee visualisoineeksi sen, kenestä ja millä tavalla politiikassa ollaan kiinnostuneita. Piippo käsittelee valtokeskuksessa ja maakunnissa puurtavia poliitikkojamme eri tavoin. Mäntsälästä tarvitaan kuvaan koko valtuusto, mutta Helsingistä tarvitaan vain Juha Sipilän kädet tai Alexander Stubbin kravatti.

Tekstit tekevät kuvista merkityksellisiä. Lähikuva puvuntakista on mielenkiintoinen, koska sen kerrotaan olevan ministeri Juha Rehulan puvuntakki. Kuvakokonaisuuden merkityksellisyys on ymmärrettävissä sen yhteydessä olevien tekstien kautta, joissa käsitellään vallankäyttöä ja politiikan rituaaleja. Piippo osoittaa huomiota poliitikkojen vaatetukseen ja siihen, kuinka se istuu kantajalleen ja kuinka laadukkaista materiaaleista se on valmistettu. Sipilä, Stubb ja Soini näyttävät lähes identtisiltä mustasankaisissa silmälaseissaan, puvuissaan ja solmioissaan, hän kirjoittaa, miehille puku on kuin toinen iho, joka itsestään selvästi kuuluu osaksi poliittisen vallan toistuvaa koreografiaa. Piipon mukaan tällä jatkuvalla toistolla luodaan käsitystä siitä, millaiset ihmiset voivat valtaa kantaa.⁸ Luomassa, ja ylläpitämässä, tällaista käsitystä ovat poliitikkojen lisäksi myös media. Sen yhtenä tärkeänä tehtävänä vaikuttaa olevan ottaa valokuvia puvuissaan viihtyvistä poliitikoista ja kuvittaa niillä yhteiskunnallisesta tapahtumisesta tehtyjä tulkintojaan.

Poliittinen tiedotustilaisuus esitetään suurelle yleisölle median tulkintojen ja valintojen koosteena, johon media kerää aineiston. Hallituksen tiedotustilaisuuteen pääsee vain joko poliitikkona,

⁶ Ekström 2006.

⁷ Näyttely on esillä Suomen valokuvataiteen museossa 13.9.2019–5.1.2020. Valokuvataiteen museo 2019.

⁸ Piippo 2019, 10–27.

journalistina tai valtioneuvoston työntekijänä. Sain osallistumisoikeuden akkreditoitumalla yliopiston toimittajakoulutuksen viikkolehden edustajana. Vaarana tiedotustilaisuuden tutkimisessa median edustajana voi olla, että tutkija omaksuu esimerkiksi kriittisen tai kyynisen journalistin roolin, tai antaa omien ideologisten arvojensa vaikuttaa tulkintoihin poliittisten henkilöiden toiminnasta.⁹

Teoria- ja aineistolähtöinen empiirinen tutkimus on kahden tutkimustyyppin yhdistelmä. Teoreettiset käsitteet ovat valikoituneet ennen ja jälkeen empiirisen aineiston hankintaa, mutta myös aineiston analyysin tuloksena.¹⁰ Tässä tutkielmassa toimintaa kuvaamaan sopivat käsitteet, kuten rituaali, olivat selvillä aikaisessa vaiheessa. Se, että onnistuu kuvaamaan toimintaa käsitteellä, jonka määritelmä vastaa toiminnasta havaittuja tunnusmerkkejä, ei ole kuitenkaan vielä varsinainen tutkimustulos. Tutkielmassa ei pyritä osoittamaan, että tietynlainen valokuvaustoiminta on rituaali, vaan tarkastelemaan valokuvaustoimintaa rituaalisena toimintana. Kehystämällä jokin asia, ympäröimällä se jollain kehyksellä, saadaan asia näyttämään tietynlaiselta. Kun valokuvaaminen kehystetään rituaalilla, voidaan tarkastella valokuvaamista merkityksellisenä toimintana, sen sijaan että tarkasteltaisiin valokuvaamista esimerkiksi vain osana median liiketoimintaidea. Intuitiivinen, lähteistämätön käsitykseni on, että valokuvaaminen on yleensä suunniteltua ja tavoitteellista toimintaa. Tutkielman otsikossa esiintyvä rituaali-sana on valittu nimeämään sitä toistuvaa ja merkityksellistä toimintaa, jota olen havainnut tiedotustilaisuuksissa. Toiminta näyttäytyy minulle rituaalina.

Etnografia on havainnointia kokonaan sosiaalisen todellisuuden luonnollisissa olosuhteissa.¹¹ Tämän tutkielman empiirisen aineiston keräämistapaa voi luonnehtia etnografiseksi ainakin siksi, että se täyttää seuraavat Jari Eskolan ja Juha Suorannan¹² koostamat tunnusmerkit:

- ihmisen toimintaa tutkitaan jokapäiväisissä tilanteissa vastakohtana konstruoidulle kokeelliselle asetelmalle
- havainnoinnin eri muodot sekä keskustelut ja haastattelut ovat pääasiallisimpia tietolähteitä

⁹ Ekström 2006. Mats Ekström tutki presidenttien tiedotustilaisuuksia. Havainnointitutkimuksesta: Anttila 1998.

¹⁰ Kakkuri-Knuuttila & Heinlahti 2006, 49.

¹¹ Eskola & Suoranta 1998, 107.

¹² Sama.

- tietojenkeräys on ennalta suhteellisen määräämätöntä, strukturoimatonta
- tutkimuskohteena on usein vain yksi tilanne tai jonkin ryhmän toiminta
- aineiston analyysissä tarkastellaan sen sisältämiä merkityksiä ja ihmisten toiminnan mieltä ja tavoitteita, tulokset esitetään pääasiassa kirjallisina kuvauksina ja selityksiä.

Seuraavia tunnusmerkkejä se ei täytä:

- vietetään tutkittavassa kulttuurissa pitkäkö ajanjakso
- tutkimusaineistoja kerätään monista eri lähteistä.

Kun tarkastelun kohteena on poliitikkojen ja valokuvaajien toiminta, eivät ajanjaksot voi olla kovin pitkiä. Esimerkiksi koululaisten elämää tutkittaessa pidetään Eskolan ja Suorannan mukaan aineistonkeruuajanjakson vähimmäispituutena lukuvuotta, mutta poliitikkojen ja valokuvaajien kohtaamiset ovat siihen verrattuna hyvin lyhyitä ja uskallan väittää, että tietynlainen toisteisuus olisi havaittavissa ja siten aineiston kylläntyminen todettavissa hyvin nopeasti.¹³ Oletan, että poliittiset tiedotustilaisuudet ovat aina samanlaisia. On siis perusteltua käyttää aineistona yhtä poliittista tiedotustilaisuutta usean sijaan. Mitä tulee tunnusmerkkiin monien lähteiden käytöstä, voidaan ajatella, että poliitikkojen ja valokuvaajien kohtaamiset eivät toiminnallisuuden ja toimijoiden motiivien (kuten mediahuomio, kuvamateriaalin saaminen mediakäyttöön) kannalta riipu toimintaympäristöstä, oli se sitten Smolna, eduskunnan käytävä, tori tai joku muu. Toisena aineistona käytän tutkielmassa median tuottamia uutisia tiedotustilaisuudesta ja siellä käsitellyistä asioista. Tarkastelen julkaistuja kuvia ja otsikoita ja pohdin niiden mahdollisia vastaavuuksia valokuvaustoiminnasta tehtyjen havaintojen kanssa.

Tämän tutkielman aineistometodina on siis tarkkailla inhimillistä toimintaa ja muodostaa siitä teemoiteltu kuvaus. Luvut kaksi ja kolme ovat tutkielman teoriaosuus. Niissä on tarkoituksena oppia tuntemaan käsitteet, joilla inhimillistä toimintaa ymmärretään. Käsitteet ovat toiminta, rituaali ja valta yhteiskunnalliseen toimintaan.

¹³ Voidaan ajatella aineistoa olevan tarpeeksi, kun uudet tapaukset eivät enää tuo tutkimusongelman kannalta uutta tietoa, eli aineisto alkaa niin sanotusti toistaa itseään. Eskola & Suoranta 1998, 62–63.

2 MERKITYKSELLINEN TOIMINTA

Tässä luvussa käsitellään valtaa lähtökohtaisesti julkisen ja yhteiskunnallisen toiminnan mahdollistajana. Yhteiskunnallinen toiminta on yhteisiin asioihin liittyvää, laajaa mielenkiintoa herättävää ja merkityksellistä toimintaa.¹⁴ Käytännössä kaikissa moderneissa yhteiskunnissa valta keskittyy päivittäisessä päätöksenteossa pienen ryhmän käsiin.¹⁵ Yleensä tällaisilla *eliiteillä* on hegemonia johonkin julkisen toiminnan osa-alueeseen, kuten medialla omansa ja poliitikoilla omansa. Ne toteuttavat yhteiskunnassa tehtävää, mitä ei kyseenalaisteta. Journalisti ja teoreetikko Antonio Gramsci on määritellyt hegemonian suostumuksen hankkimiseksi omalle toiminnalle, ei niinkään suoraksi hallitsemiseksi, pakottamiseksi tai määräämiseksi.¹⁶ Vallan hegemonia on normaalioloissa siinä, että vallan symboleja pidetään oikeutettuina, luonnollisina, itsestäänselvyyksinä, jopa tavallaan enemmänkin yhteisen olemassaolon ilmauksina kuin pelkinä vallan symboleina. Ritualisoitunut valta ja siihen sisältyvät symbolit ovat tulkintakaava, jolla miellämme mitä ympärillämme tapahtuu.¹⁷

2.1 Julkinen toiminta ja sen mahdollistajat

Oikeus ja kyky nimetä ja luonnehtia tapahtumia ja ihmisiä on yksi vallan muoto.¹⁸ Eliittitutkija Ilkka Ruostetsaaren mukaan valta on vaikutusvaltaa. Vaikutusvalta voi perustua virallisten organisaatioiden suomiin asemiin ja niiden antamaan auktoriteettiin eli toimivaltaan.¹⁹ Se voi perustua myös epävirallisiin tekijöihin, kuten yksilön taitoihin, kykyihin ja karismaan, jotka eivät ole palautettavissa virallisiin asemiin. Vaikutusvallasta on kysymys silloin, kuin toimija kykenee tarkoituksellisesti vaikuttamaan toiseen toimijaan, tämän toimintaan tai suhtautumiseen.²⁰ Strukturalistisen valtakäsityksen mukaan toiminta, toimijana oleminen on vallan verkostoon tai rakenteisiin asettumista ja siten sen ylläpitämistä. Rakenne tarjoaa toimijalle identiteetin.²¹

¹⁴ Tämä kuulune ns. yleissivistykseen. Mm. vastaukset.fi 2019.

¹⁵ Parry 1969, 31–32.

¹⁶ Gramsci 1979, 1982.

¹⁷ Pekonen 1991, 37–38.

¹⁸ Buttny 2004, 177–178.

¹⁹ Virallisia organisaatioita voi kutsua myös instituutioiksi. Instituutio on mikä tahansa ihmisten luoma sosiaalisten suhteiden ja toimintamallien järjestelmä, jonka avulla pyritään organisoimaan ja vakiinnuttamaan yhteiskunnan ja kulttuurin toimintaa. Mediainstituutiot liittyvät siten mediatuotantoon, levittämisen ja kuluttamisen järjestämiseen yhteiskunnassa. Herkman 2002, 207.

²⁰ Ruostetsaari 2014, 78–79.

²¹ Seppänen & Väliverronen 2012, 174.

Ihminen ei siis käytä valtaa vaan valta käyttää ihmistä. Asettuessaan asemaansa poliitikko käyttäytyy poliitikon tavoin ja journalisti journalistin tavoin.

2.1.1 Tarkoituksellinen toiminta

Inhimillinen toiminta on yleensä tarkoituksellista ja merkityksellistä. Merkityksellistä toimintaa käsitellään luvussa 2.2. Tässä luvussa käydään lyhyesti läpi sosiologien Talcott Parsonsin ja Harold Garfinkelin teorianmuodostuksen pääpiirteitä.

Talcott Parsonsin näkemyksen mukaan yhteiskunnallista tapahtumista voidaan analysoida toimintana. Toiminnan viitekehyksen ytimen muodostaa ”toimintayksikkö”, joka empiirisesti määriteltynä on pienin mahdollinen mielekkään toiminnan yksikkö konkreettisesti toimintajärjestelmässä. Toimintayksikön muodostavat keinot ja tilannetekijät, normit, päämäärä ja pyrkimys. Toimijan pyrkimyksen oletetaan suuntautuvan siten, että tilannetekijöitä, normeja ja päämääriä koskevien sitoumustensa ja tietojensa valossa hän tekee rationaalisimpia mahdollisia keinoja koskevia valintoja.²²

Parsonsin toimintamallissa ihmisen poikkeava käytös johtuu vajavaisesta sosialisatiosta, kun taas sosiologi Harold Garfinkelillä se voi olla tarkoituksellista, järkeilyn tulosta ja seurausta pelinomaisesta asennoitumisesta.²³ Toiminta ei näyttäydy mekaanisena sääntöjen noudattamisena, vaan sosiaalista ympäristöä koskevaan arvioivaan järkeilyyn perustuvana toimintana. Tätä Garfinkel kuvaa refleksiivisyyden käsitteellä; toimija on sääntöjä käyttävä analysoija.²⁴

Garfinkelin näkemyksen mukaan yhteiset normit eivät sääntele toimintaa ennalta määrättyssä toimintatilanteissa, vaan ne pikemminkin refleksiivisesti rakentavat niitä toimintoja ja hetki hetkeltä muuttuvia olosuhteita, joihin niitä sovelletaan.²⁵ On laajoja sosiaalisen elämän alueita, joilla teoreettinen valinta ei lainkaan tapahdu rationaalisen ja normatiivisesti määriteltyjen toimien välillä. Pikemminkin arkikäyttäytyminen perustuu järkevään päättelyyn avoimissa tilanteissa ja ympäristöissä, joiden vaikutusten tieteellinen arviointi on mahdotonta. Toimija arvioi

²² Heiskala 1994, 91–92.

²³ Heritage 1996, 115–116.

²⁴ Suoninen 2009, 374

²⁵ Heritage 1996, 113.

ja valitsee tekemisiään järkevän harkinnan pohjalta. Muut toimijat tietävät hänen tekevän näin ja arvioivat hänen toimiaan sen mukaan.²⁶

Keskeistä Garfinkelin ajattelussa on arkielämän järkeilytapojen vivahteikkuuden korostuminen. Inhimillistä toimintaa ei pyritä selittämään ihmisen ulkopuolelta, esimerkiksi sillä kuinka hän noudattaa normeja tai arvoja, vaan lähdetään siitä, että elävät tilanteet sisältävät sellaisia prosesseja, että arkielämässä rakentuvat käytännöt itsessään ovat tutkimuksen kohteena.²⁷ Normatiiviset säännöt, niin yksityiskohtaisia ja erityisiä tai syvästi sisäistettyjä kuin ne olisivatkin, voisivat mitenkään olla toimintaa määrääviä tekijöitä. Toimijoiden orientaation refleksiiviset puolet eivät olleet esteenä sosiaalisen järjestyksen ylläpidolle ja sen selittämiseksi, vaan ratkaisevan tärkeitä sosiaalisen organisaation ylläpitämiseksi. Garfinkel hylkäsi käsityksen, että tavallisten sosiaalisten toimijoiden tavanomaisia päättelyitä voidaan pitää irrelevantteina tai marginaalisina sosiaalisen toiminnan tai sosiaalisen organisaation analyysissa. Hänen toimintateoriassaan oli keskeistä, se jonka Parson jätti huomiotta, maallikkojärki, jolla tavalliset toimijat päättävät toimistaan yksityiskohtaisten käytännöllisten pohdintojen ja päättelyiden pohjalta.²⁸

Parsonsilla ja Garfinkelillä toiminta tarkoittaa yhteiskunnallista tapahtumista, maailman toteutumista ihmisten tekoina. Sen ei tarvitse olla ainoastaan suuren ryhmän käyttäytymistä, vaan myös yksilöiden toimintaa. Toisin kuin Parsonsille, Garfinkelille myös poikkeava käytös oli rationaalista. Ihminen kokeilee rajoja ja arvioi sen vaivan arvoiseksi. Toisin kuin poliitikolle, valokuvaajalle poikkeus normista ei merkitse skandaalia, vaan se voi tuottaa vaikkapa ainutlaatuisia valokuvia.

2.1.2 Eliitit

Tässä tutkielmassa lähdetään siitä, että median edustajat ja poliitikot ovat yhteiskunnan eliittejä. Heillä on mahdollisuuksia ja oikeutus vaikuttaa laajasti yhteiskunnalliseen elämään. Yksi eliitin olemassaolon keskeisiä kriteereitä on se, että se muodostaa yhtenäisen ja itsetietoisin ryhmän.²⁹

²⁶ Heritage 1996, 47.

²⁷ Suoninen 2009, 366.

²⁸ Heritage 1996, 45.

²⁹ Parry 1969, 31–32.

Eliittejä voidaan luonnehtia eliittiin rekrytoitumisen avoimuudella sekä koheesiolla ja yksimielisyydellä. Eliittirakenne on sulkeutunut, jos eliitit tulevat vain yhdestä sosiaalisesta kerrostumasta ja jos ne ovat sosiaaliselta taustaltaan eksklusiivisia. Vastaavasti suuren avoimuuden eliittirakenteessa eliitit eivät ole lähtöisin yksittäisestä sosiaalisesta kerrostumasta ja niiden sosiaalinen tausta on heterogeeninen.³⁰ Tämän perusteella avoimessa eliittirakenteessa eliitti voi olla eräänlainen ”yhteiskunta pienoiskoossa”. Periaatteessa media ja politiikka ovat Suomessa avoimia eliittejä siinä mielessä, että hakeutuminen mukaan politiikkaan edustuksellisessa demokratiassa ja hakeutuminen mediaprofessioon johtavaan koulutukseen ovat kaikille kansalaisille mahdollisia.

Eliittirakenteen yhtenäisyyttä luonnehtivia ominaisuuksia ovat koheesio ja yksimielisyys. Yhtenäisen eliittirakenteen jäsenet ovat keskenään tiiviissä vuorovaikutuksessa ja heidän mielipiteensä, asenteensa ja arvonsa ovat keskenään sopuinnussa.³¹ Kontaktien vähäisyys eliittien ja kansalaisten välillä voimistaa eliittien yhtenäisyyttä, koska silloin vaatimukset ja kontrolli eivät heikennä eliittien keskinäistä koheesiota eivätkä aja niitä toisiaan vastaan.³² Poliitikassa koheesio toteutuu hallitusneuvottelujen aikana. Vaaleissa menestyneet puolueet muodostavat yleensä enemmistöhallituksen ja hallituspuolueet sitoutuvat ajamaan sen toteuttamaa politiikkaa. Mediassa koheesio vaikuttaa vallitsevan ainakin työntekijätasolla eli journalistien keskuudessa.³³

2.1.3 Poliitikkojen toiminta

Ihmisyhteisöissä on aina ollut puutetta resursseista. Missään yhteiskunnassa ei ole kyetty tyydyttämään kaikkien sen jäsenten tarpeita. Resurssien kohdistamista varten on täytynyt luoda päätöksentekoprosesseja ja tehdä päätöksiä siitä, kuka saa mitä. Koska päätökset tuottavat voittajia ja häviäjiä, tyytymättömien on hyväksyttävä asioidentila, jotta päätöksiä voidaan tehdä jatkossakin. Tyytymättömien on hyväksyttävä paitsi heille epäedulliset päätökset, myös prosessi,

³⁰ Ruostetsaari 2003, 23–42.

³¹ Ruostetsaari 2006, 147–148.

³² Sama.

³³ Esimerkiksi tässä tutkielmassa toisaalla esitelty Jenni Mäenpään tutkimus osoittaa, että kuvajournalisteilla on hyvin yhtenäinen käsitys työstään ja viiteryhmästään. Objektiivisuuden ideaali vaikuttaa vahvasti nykypäivän suomalaisten kuvajournalistien työssä, hän toteaa.

jolla päätöksiä tehdään. Yhteisössä käydään kamppailua päätöksentekovallasta sekä arvoista, joiden varassa yhteisiä päätöksiä tehdään. Poliitiikka on siis päätöksentekoprosessi, kamppailua päätöksentekoasemasta, ja prosesseja päätösten legitimoimiseksi ja toimeenpanemiseksi.³⁴

Moderni puoluelaitos syntyi massademokratioissa ja kansanvaltaisissa valtioissa. Puolueet toisaalta kokoavat ja kanavoivat, toisaalta korvaavat kansalaisten aktiivisuutta. Puoluekoneistot monopolisoivat poliittisen aktiivisuuden. Äänestämisestä voi silloin tulla valtaosan kansalaisista ainoa yhteys poliittiseen järjestelmään. Massaviestintä tukee tällaista kehitystä. Koska puolueet ja poliitikot eivät voi kohdata kaikkia kansalaisia kasvotusten, vaan vain joukkoviestinnän kautta, ne ovat pakotettuja muotoilemaan sanomansa sen vaatimaan muotoon. Rationaalinen argumentaatio sovittautuu silloin aristoteeliselle retoriikalle tyypillisiin keinoihin, ainoaan muotoon, jolla kansanjoukot tavoitetaan. Poliittisten puolueiden mielikuvatuotannon avulla synnyttämä kannatus ei suinkaan tuota aina parempia olosuhteita kaikille. Puolueista tulee organisaatioita ja poliitikoista politiikan eliittiä, jonka tavoitteena on pysyä vallassa kaikesta huolimatta. Poliittisten ryhmien edut voivat näin erkaantua yhteiskunnan yleisistä eduista.³⁵

Vallankäyttö liittyy resurssien epätasaiseen jakautumiseen ja yhteiskunnallisten toimijoiden käsitykseen siitä. Tältä kannalta näyttää siltä, että tasan jaettua valtaa olisi vaikea tai mahdoton käyttää.³⁶ Julkisessa toiminnassaan poliitikot tekevät puhetekoja. He puhuvat, neuvottelevat, suostuttelevat ja sanelevat. Tämän ja julkisuudelta katveessa tapahtuvan toiminnan seurauksena tehdään siis esimerkiksi päätöksiä, määritelmiä ja tulonsiirtoja olemassa tai tiedossa olevien resurssien ohjaamiseksi.

Edellisen kappaleen ajatusta jatkaen, yhteiskunnallisten toimijoiden vallankäyttö manifestoituu varsinkin tiedotustilaisuuksissa, jotka ovat median kautta kaikille jaettavaksi tarkoitettua tietoa resurssien kohdentamisesta. Journalismin tutkija Juha Herkmanin mukaan julkisuus on politiikan kannalta olennainen voimavara. Ilman julkisuutta politiikka on piilotettua vallankäyttöä, joka vie

³⁴ Louw 2005, 14.

³⁵ Koko kappale: Malmberg 2009, 55.

³⁶ Kunelius et al. 2009, 19.

kansalaisten luottamuksen politiikkaa kohtaan. Julkisuus ei kuitenkaan yksin riitä, jos siinä esitetyt näkemykset eivät kanavoidu poliittiseksi toiminnaksi ja teoiksi.³⁷

Poliittinen valta tuo näkyvyyden, jota ministerit dominoivat päivälehdissä ja televisiossa. Media painottaa politiikan journalismissa hallituksen työskentelyä, sillä poliittinen valta on keskittynyt enemmistöhallitusten yleistettyä selkeämmin hallitukselle ja ministereille.³⁸ Iltapäivälehdissä ja aikakauslehdissä kansanedustajat saavat enemmän julkisuutta kuin ministerit, mitä selittävät välineiden erilaiset uutiskriteerit.³⁹ Tiedotustilaisuus lienee siis hyödyllinen poliitikoille, jotka suorittavat hyvin harjoiteltuja puheita ja rooleja.

Imago

Kielitoimiston sanakirjan mukaan imago on ”henkilön, liikeyrityksen tm. us. tietoisesti itsestään antama kuva”.⁴⁰ Imagoa eli mielikuvaa voidaan ajatella kuviteltuna asiana, fiktiona, joka on jotain muuta kuin todellisuus itsessään.⁴¹ Poliitikon imagon syntymiseen ja muuttumiseen vaikuttanevat muutkin tekijät kuin poliitikon itse tekemä julkisuuskuva.

Poliitikoksi ryhtyminen edellyttää tietynlaisen olemuksen omaksumista. Menestyäkseen politiikassa henkilön olemuksen on miellytettävä äänestäjiä.⁴² Poliitiikan persoona muotoutuu jatkuvan ”kasvotyöskentelyn” kautta, jossa politiikan tuloksia ei voi enää erottaa niistä puhuvasta poliitikosta. Yksilösubjektin merkitys katoaa, mutta samalla yksittäisten ihmisten rooli politiikassa muuttuu entistä oleellisemmaksi. Poliitikko on jatkuvasti nähtävillä, mutta ei alkuperäisen oraalisen puhetilanteen merkityksessä, arkisen kahdensuuntaisen keskustelun merkeissä, vaan televisiopersonana, joka esittää erilaisia rooleja (valtiomies, oppositio jne.).⁴³

Tilanne lienee yleistettävissä kaikkeen mediaesiintymiseen. Esimerkiksi vaalien jälkeen ja uuden hallituksen aloittellessa käsitellään mediassa ja sosiaalisessa mediassa puolueiden vaalilupauksia ja poliitikkojen mielipiteitä päivänpolitiikasta. Oppositiopuolueet voivat arvostella hallituspuolueita lupauksen syömisestä, hallituspuolueet korostavat realismia ja mahdollista haastavaa

³⁷ Herkman 2011, 185.

³⁸ Berg et al. 2009, 56–57.

³⁹ Sama. Mediaa on nykyään myös sosiaalinen media.

⁴⁰ MOT kielikone.

⁴¹ Karvonen 1999, 39.

⁴² Louw 2005, 26–27.

⁴³ Kanerva 1994, 108.

taloustilannetta. Sellaiset käsitteet kuten ”takinkääntö”, ”vastuun pakoilu” tai ”ministeri-Audi” ovat esiintyneet julkisessa keskustelussa viime vuosina. Oppositio poliitikko harvoin antaa tunnustusta hallituksen päätöksille tai yhdistää jotain yhteiskunnallista hyvää kehitystä hallituspuolueiden toimintaan. Poliitikoissa voi kenties nähdä jonkinlaista vakavoitumista heidän edetessään opiskelijapolitiikasta eduskuntaan, puheenjohtajiksi ja ministereiksi.

Viestinnän tutkija Erkki Karvonen tulkitsee Dan Nimmon ja Robert L. Savagen [1976] määritelmiä poliittisesta imagosta niin, että jostain kohteesta, tapahtumasta tai henkilöstä saatujen viestien havaitsemisen ja tulkinnan tuloksena ihmisten mieliin on syntynyt tuota kohdetta koskeva subjektiivinen tietorakenne; sen syntymiseen vaikuttavat kohteen lähettämät viestit ja esitykset, mutta myös vastaanottajien tuottamat tulkinnat, ja vallitseva yhteiskunnallinen tilanne vaikuttaa näihin tulkintoihin.⁴⁴ Nimmon ja Savagen mukaan imago muodostuu kaikesta saatavilla olevasta informaatiosta, ei ainoastaan visuaalisten havaintojen varassa.⁴⁵

Poliitikot tarvitsevat journalisteja auttamaan sopivien poliittisten myyttien, tarinoiden ja näkemysten kierrättämisessä, poliittisten identiteettien rakentamisessa sekä erilaisten linjauksien, uskomusjärjestelmien ja maailmankatsomusten myymisessä.⁴⁶ He joutuvat luovuttamaan oman nykyisen hahmonsä medialle ja huomioimaan menneet esiintymisensä, vanhat hahmot ja puheet.⁴⁷

Imagopoliitikko pyrkii luomaan itsestään ainutlaatuisen, korvaamattoman ja täydellisen sopivan hahmon, mikä on voinut onnistua ainoastaan yksinvaltiaalta.⁴⁸ Huumorin avulla rakennetaan ”inhimillistä” vaikutelmaa. Mediaesitykset eivät ole pelkästään informointia, vaan osa miellyttämisstrategiaa.⁴⁹

Imagon rakentamisen sijaan voi olla syytä kirjoittaa imagon rakentumisesta. Imagon muodostuminen ei ole kiinni vain viestien lähettäjästä, tässä tapauksessa poliitikosta. Se riippuu myös vastaanottajasta, joka tulkitsee viestejä omista lähtökohdistaan.⁵⁰

⁴⁴ Ks. Karvonen 1999, 39–40.

⁴⁵ Sama.

⁴⁶ Louw 2005, 91.

⁴⁷ Koski 2010, 194.

⁴⁸ Koski 2010, 203.

⁴⁹ Tolson 2006, 93.

⁵⁰ Karvonen 1999, 51.

Vuorovaikutustilanteessa poliitikoista tuleva informaatio suhteutuu valokuvaajalla jo ennestään oleviin skeemoihin. Skeemat ovat kokemusten, havaintojen ja tulkintojen myötä muistiin syntyneitä käsityksiä siitä, millaisia erilaiset asiat ovat.⁵¹

Valmiina olevat käsitykset ovat siis ikään kuin ymmärtämis- ja suhtautumismalleja johonkin. Valokuvaajalla on ennakkokäsitys poliitikosta, ja kun hän on vuorovaikutustilanteessa poliitikon kanssa, ohjaavat ennakkokäsitykset hänen toimintaansa. Valokuvaaja odottaa näkevänsä tietynlaisen poliitikon, jolloin kokemus onnistuneesta valokuvasta on valokuva, jossa poliitikko näyttää odotusten mukaiselta.

Auraattisuus

Ainutlaatuisena ja korvaamattomana ymmärrettyä henkilöä voisi kutsua auraattiseksi. Harri Kalha on kirjoittanut aiheesta seuraavasti: ”Kulttuurikriitikko Walter Benjamin tarkoittaa auralla temporaalista verhoa katsojan ja objektin välissä. Se on hänen mukaansa tilan ja ajan erikoinen kietoutuma: ainutkertainen kaukaisuuden tuntu niin lähellä kuin kohde ehkä onkin.”⁵² Ja edelleen:

Aura on yleiskielessä jotain annettua (sädekehä, ihmistä ympäröivä energiakenttä tai säteily), mutta taiteen aura on ennen kaikkea *vaikutelma*; se on yhtä aikaa totta ja tarua. Benjamin puhuu aurasta myös illuusiona: jonain, joka ikään kuin liimataan teoksen päälle. Benjamin kirjoitti myös hyödykkeisiin liitetystä aurasta, joka oli eräänlaista allegorian funktion päivittämistä. Kun hyödykkeet humanisoitiin heroisin tai sentimentaalisin keinoin, allegoria sai auraattisen ilmiön.⁵³

Markku Koski käsittelee televisiota tutkivassa väitöskirjassaan Benjaminin aura-käsitettä, josta tämä kirjoitti useaan otteeseen 1900-luvun alkupuolella, valokuvan aikakaudella.⁵⁴ Hyppäys poliittisiin vaikuttajiin on hieman väkinäinen, mutta auraattisista ja myyttisistä hahmoista Koski mainitsee Mannerheimin, joka esiintyy kuvissa ja filmeissä etäisenä ja aina samanlaisena. Lähikuvat olisivat rikkoneet uniikin kokonaisvaikutelman.⁵⁵ Mannerheim esimerkkinä on toimiva, sillä jos auraattisuuteen yhdistyy esimerkiksi sellaisia käsitteitä kuin karismaattisuus, tietynlainen arvokas etäisyys tai arvostelun yläpuolella oleminen, voi nämä yhdistää melko vaivattomasti vaikkapa Mannerheimiin.

⁵¹ Karvonen 1999, 51–53.

⁵² Kalha 2014.

⁵³ Sama.

⁵⁴ Koski 2010, 41.

⁵⁵ Koski 2010, 154–155.

Mannerheimin tapaisia auraattisia hahmoja voi myös kutsua myyttisiksi. Myyttisyys näkyy havainnollisella tavalla myös valokuvissa ja varhaisissa elokuvissa. Mannerheimista lienee olemassa enemmän valokuvia kuin edeltäjistään tai jopa aikalaisistaan, mutta hän on niissä kuvissa aina samanlainen.⁵⁶ Sama pätee Mannerheimista otettuihin filmikatkelmiin, joista tunnetuin kuvaa häntä Esplanadilla vuoden 1918 voiton paraatissa. Vaikka Mannerheim on tapahtuman kiistämätön sankari, hänestä ei nähdä yhtään lähikuvaa. Lähikuvien puuttuminen johtuu sen ajan valokuvaustekniikasta, mutta olennaisempaa on se käytäntö, jolla tällaisia uniikkeja hahmoja oli totuttu kuvaamaan. Lähikuva kuninkaallisesta, tsaarista tai Mannerheimista olisi näyttänyt sen ajan katsojista oudolta. Se olisi rikkonut uniikin kokonaisvaikutelman.⁵⁷

Edellä luonnehditun kaltaisia hahmoja ei nykypolitiikassa ole. Poliittisiksi johtajiksi matkalla olevilla henkilöillä voi kuitenkin olla sellaisia pyrkimyksiä. Kun entinen Keskustan vaikuttaja Paavo Väyrynen oli vuosien 2018-2019 aikana usein julkisuudessa, milloin perustamansa puolueen ongelmien tai uuden vaaliehdokkuuden takia, milloin kertomassa omalla julkaisukanavallaan omaa näkemystään tapahtumien kulusta, kommentoitiin hänen edesottamuksiaan mediassa ja sosiaalisessa mediassa siihen tapaan, että olisipa pitkän uran tehnyt valtiomies vain jäänyt arvokkaasti eläkkeelle. Ottamatta kantaa mihinkään Väyryseen liittyvään medianäkyvyyteen voi huomata, että hänen viimeisimmät vaiheensa julkisessa elämässä ovat kutakuinkin auraattisuuden antiteesi.

Vuorovaikutus

Arkisessa päivänpolitiikassa eliittien välisessä vuorovaikutustilanteessa on oma vaikutuksensa myös nonverbaalisella kommunikaatiolla. Mediatutkija Janne Seppäsen mukaan nonverbaalisen ilmaisun muotoja ovat muun muassa kasvojen ilmeet, ruumiin asento, äänen sävy, fyysinen läheisyys, kosketus, toimijoiden ulkonäkö ja heidän pukeutumisensa. Nonverbaali kommunikaatio on universaalimpaa kuin puhuttuun tai kirjoitettuun kieleen perustuva. Ruumiinkieli, muiden nonverbaalisten kommunikaation muotojen tavoin, on rakenteistunut, sillä on visuaalinen järjestyksensä, joka vaikuttaa yksilöiden toimintaan, käyttäytymiseen ja identiteetin

⁵⁶ Koski 2010, 154.

⁵⁷ Koski 2010, 154–155.

muotoutumiseen. Samalla ihmiset ylläpitävät ruumiinkielen visuaalisia järjestyksiä muokkaamalla ruumistaan kuntoilemalla, ehostamalla ja pukeutumalla.⁵⁸

Eräänlaisen ilmitason nonverbaalista viestintää ovat puheen äänensävy, puheen intonaatio, äänenkorkeus, aksentti ja rytmi, kasvojen ilmeet, keholliset eleet, asennot, rytmi, liike, ruumiin koko, muoto, ulkonäkö, sijoittuminen tilassa ja toisiin pidetty fyysinen välimatka.⁵⁹

Valokuvaustilanteessa poliitikko ja valokuvaaja eivät varsinaisesti keskustele, mutta kommunikoivat tai vuorovaikuttavat kehollisen toiminnan tasolla. Poliitikko tietää olevansa katseiden ja tarkkailun alaisena. Poliitikko voi puheensa avulla osoittaa jonkun asian tärkeyden. Valokuvaaja tarkkailee poliitikkoa kameran läpi tavalla, joka ei-poliitikon kohdalla voisi pitää ahdisteluna ja häirintänä. Poliitikko on ihminen, joka käyttäytyy poliitikon tavoin, toteuttaen poliitikon roolia. Seppänen kuvailee strukturalistista valtakäsitystä seuraavasti: toiminta, toimijana oleminen on vallan verkostoon tai rakenteisiin asettumista ja siten sen ylläpitämistä. Rakenne tarjoaa toimijalle identiteetin.⁶⁰ Poliitikko siis käyttäytyy poliitikon tavoin ja journalisti journalistin tavoin.

2.1.4 Median toiminta

Nykymedialla, tai mediatutkimuksen professori Hannu Niemisen [2002] näin muotoillessa media oli hieman erilainen kuin vuonna 2019, voitiin ajatella olevan kaksi perusfunktiota, kulttuurismoraalinen ja taloudellinen. Ensimmäinen viittaa median asemaan merkittävänä ideologisena koneistona. Jälkimmäinen viittaa siihen, että mediatoiminta on liiketoimintaa. Molemmat funktiot vaikuttavat sekä julkisen palvelun että kaupallisen median toimintaan. Niillä molemmilla on taloudellinen perustansa ja kulttuurismoraalinen päällysrakenteensa.⁶¹ Näkökulmia, uutisia ja uutiskuvia on tuotettava jatkuvasti.

Viestintätutkija Erkki Karvonen näki vuonna 1999 liberaalin demokratian kriisin siinä, että lehdistö määrittä yleisen mielipiteen, ei enää parlamentti. Näkemyksen mukaan vallassa olevat poliitikot eivät enää harkitse toimintaansa kansanedustajiin yhteyttä pitämällä, vaan lehtiä lukemalla.

⁵⁸ Seppänen 2006, 102–110.

⁵⁹ Karvonen 1999, 255.

⁶⁰ Seppänen & Väliaverron 2012, 174.

⁶¹ Ks. Herkman 2002, 207.

Mediasta oli Karvosen mukaan tullut poliittinen mahtitekijä, joka ohjaa valtion toimintaa. Mediasta oli tullut suoran demokratian väline.⁶²

Sosiaalista mediaa seuratessa voi huomata, kuinka poliitikkojen ja puolueiden ajatuksien suosiota testataan siellä aktiivisesti. Voidaan puhua niin sanotusta ”kuplautumisesta” ja ”kaikukammioista”, jotka ovat sosiaalisen maailman ilmentymiä vahvistusharhasta⁶³: Ideologisten esikuvien ajatukset hyväksytään melko kriitikittömästi ja erilaista ideologiaa kannattavien esiintuloja vastustetaan kategorisesti. Samaa mieltä olevien keskuuteen syntyy eksklusiivisia käsitteistöjä ja puhetapoja⁶⁴. Näin ollen esimerkiksi poliitikon iloiseen twiittiin onnistuneesta budjettineuvottelusta suhtaudutaan joko kannustaen ja viestiä jakaen tai vastustaen.

Median vaikutusvalta

Poliittiset voimat jakautuvat poliittisiin puolueisiin, eturyhmiin ja joukkotiedotusvälineisiin.⁶⁵ Kuneliuksen, Nopparin ja Reunasen [2009] mukaan median yhteiskunnallista vaikutusvaltaa voidaan tarkastella median vaikutuksena kansalaisten tietoihin, asenteisiin ja toimintaan. Voidaan tarkastella myös sitä, kuinka media käyttää vaikutusvaltaa muiden instituutioiden käytäntöihin, kuinka median tuottama julkisuus vaikuttaa instituutioiden toimintaan ja kuinka nämä instituutiot hyödyntävät mediajulkisuutta omien tavoitteidensa toteutumiseksi.⁶⁶

Mediajulkisuus on oleellinen osa vallankäyttöä, vaikkakin sitä säädellään ja valvotaan, mutta myös hyvin kilpailtua. Samalla kun media pyrkii löytämään aiheita, joilla se turvaa markkina-asemaansa, se myös pyrkii nostamaan esiin tai jättämään julkaisematta asioita oman ambitionsa ja intressinsä tai muiden tahojen intressien mukaan.⁶⁷ Media on paitsi journalistisammattillinen myös kaupallinen organisaatio, jolla on omat valtarakenteensa sekä kytkentänsä muihin instituutioihin.⁶⁸

Kuneliuksen [2009] mukaan median toiminnassa on oleellista moralisoivien julkisuuden draamojen tuottaminen.⁶⁹ Journalistisiin valintoihin vaikuttaa median toimijoiden lisääntyvä keskinäinen

⁶² Seppänen & Väliverronen 2012, 174.

⁶³ Yksilö on taipuvainen puoltamaan omia ennakkokäsityksiään tai hypoteesejaan tukevaa informaatiota. Carroll 2016.

⁶⁴ Mm. Tekniikka ja talous 2017.

⁶⁵ Ruostetsaari 2013, 80.

⁶⁶ Ks. Ruostetsaari 2013, 110.

⁶⁷ Uimonen & Ikävalko 1996, 219.

⁶⁸ Sama.

⁶⁹ Ks. Rautajoki 2014, 25.

kilpailu kiinnostavimman sisällön tuottamisesta, mutta suuntaa niille antavat myös muuttuneet eettiset vakaumukset.⁷⁰ Moni journalisti mieltää tärkeimmäksi tehtäväkseen nimenomaan salattujen tietojen paljastamisen.⁷¹

Kaikki esitykset rakentavat jonkinlaista käsitystä asiasta, eli rakentavat imagoa. Imagoa rakentaa myös media⁷², sillä se tulkitsee asioita ja esittää ne sitten kaikelle kansalle. Mahdollisesti media on kaikkein keskeisimpiä imagonrakentajia. Se kuva ja käsitys, joka yhteiskunnassa jostain vakiintuu, ei ole vain lähteiden, vaan suuressa määrin myös journalistien aikaansaamaa.⁷³

Medialisaatiolla tarkoitetaan prosessia, jossa median merkitys yhteiskunnallisena instituutiona on korostunut viimeisen noin sadan vuoden aikana. Media on laajentanut inhimillisen kommunikaation rajoja ja on alkanut korvata sosiaalisen toiminnan muotoja. Ehkä oleellisinta medialisaatiossa on, että yhteiskunnan muut organisaatiot ja instituutiot joutuvat sopeuttamaan oman toimintansa median logiikkaan sopivaksi. Poliittinen tiedotustilaisuus on poliittisen toiminnan medialisoitumista.⁷⁴

Median keskeinen merkitys perustuu sen aikaansaamaan niin sanottuun kansakunnan päiväjärjestykseen.⁷⁵ Ne tarjoavat voimakkainta, tai legitimoiduinta, mahdollista arvon ja todellisuuden todistusta olosuhteissa, joissa media on vain yksi monista institutionaalisista toimijoista, jotka kilpailevat esiintymistilasta.⁷⁶ Medialle on mahdollista luoda ja määritellä yhteiskunnallisen keskustelun puheenaiheita. Media tarjoaa myös ihmisille symbolisia resursseja rakentaa identiteettiään ja asettua osaksi kuviteltuja yhteisöjä.⁷⁷

Paljon esiintynyt käsite *kuviteltu yhteisö* kuvaa kasvaneiden yhteiskuntien yksilöinä itsensä kokevien jäsenten tunnetta jäsenyydestään paitsi tärkeimmissä viiteryhmissään, myös suuremmissa sosiaalisissa kokonaisuuksissa. Benedict Andersonin mukaan yhteiskunta on monimutkaistuessaan kadottanut yhteisöllisen luonteensa. Kansalaisia ei voi henkilökohtaisesti perehdyttää yhteiskunnan kokonaisuuteen. Kaikki ihmiset eivät voi tuntea toisiaan, saati tavata

⁷⁰ Ks. Rautajoki 2014, 25.

⁷¹ Sama.

⁷² Karvonen kirjoittaa toimittajista.

⁷³ Karvonen 1999, 314.

⁷⁴ Sumiala 2010, 113; Bhatia 2006, 4.

⁷⁵ Uimonen & Ikävalko 1996, 222.

⁷⁶ Couldry 2012, 62.

⁷⁷ Seppänen & Väliverronen 2012, 170.

läheskään kaikkia muita ihmisiä. Kansalainen turvautuu mediaan, joka esittelee julkisen ja dramatisoidun yhteisön, johon kansalainen kokee kuuluvansa.⁷⁸

Mediatutkija Johanna Sumiala kuvaa yhteiskunnan kuviteltuja käytäntöjä seuraavasti:

Yhteiskunta luo itse itsensä erilaisten kuviteltujen käytäntöjen kautta. Kuvitellut yhteisöt voivat muodostua siitä, miten yksilöt kuvittelevat oman olemassaolonsa, miten he kuvittelevat suhteutuvansa toisiin ihmisiin ja omiin ympäristöihinsä sekä millaiset normatiiviset odotukset muokkaavat näitä mielikuvia. Kuvitelmat ilmaistaan tyypillisesti (median välittämässä) kuvissa, tarinoissa ja legendoissa. Ne eivät ole teoreettisesti muotoiltuja ajattelumalleja tai uskomuksia, vaan arjessa eläviä käytäntöjä. Oleellista on se, että useat yksilöt voivat median välityksellä samanaikaisesti kokea saman asian.⁷⁹

Modernissa politiikassa väitetään olevan kysymys siitä, että erilaiset ideologiset ohjelmat kilpailevat massojen suosiosta eräänlaisilla valistusprojekteilla, joilla massoille suunnataan käsityksiä yhteiskunnan tavoitetiloista ja politiikasta, jolla sitä voidaan muuttaa. Vastaanottavaiset massat pysyvät kuitenkin passiivisina. Ideologisilla ohjelmilla ei ole haluttuja vaikutuksia.⁸⁰

Massojen passiivisuutta on selitetty ideologiateorioilla niin, että vallankäyttö on passivoinut ne, jolloin valta estää massoja havaitsemasta omia intressejään ja tällä tavalla ehkäisee massojen toiminnan. Massa näyttäytyy ”elitistiselle” tutkijalle, toimittajalle tai poliitikolle homogeenisena ihmispartikkelien muodostamana aineksena. Massan ominaisuutena on sen hiljaisuus.⁸¹

Todellisuuden rakentaja

Median vallassa rakentaa symbolista todellisuutta oleellisia ominaisuuksia ovat median määrittelyvalta ja median legitimizeetti määrittelyvallan käyttäjänä.⁸² Median valtaa on myös yksinoikeus käsitellä tiettyjä aiheita, kuten valtakunnanpolitiikkaa. Poliittisia päätöksiä ja suunnitelmia tehdään tiettäväksi tiedotustilaisuuksissa, joihin vain medialla on pääsy. Kenties jotain vastaavaa on Nick Couldryn ajattelun taustalla, kun hän kirjoittaa medioituneen keskuksen myytistä.⁸³

⁷⁸ Johnson-Cartee 2005, 120.

⁷⁹ Sumiala 2010, 97; Sumiala 2010, 79–80: tulkintaa Charles Taylorin ja Benedict Andersonin ajattelusta.

⁸⁰ Jean Baudrillardin antisosiologia. Aro 1999, 113–114.

⁸¹ Sama.

⁸² Seppänen & Väliaverron 2012, 177–178.

⁸³ Couldry 2005; 2012, 67.

Couldryn teksteissä medialla tarkoitetaan sitä mediaa, jonka kautta ihmiset ajattelevat olevansa osa sosiaalista maailmaa. Couldry määrittelee medioituneen keskuksen myytin uskoksi tai oletukseksi sosiaalisen maailman keskuksesta, jonka kanssa media on tekemisissä. Tämä myytti on perusta suhteellemme mediaan, tavallemme pitää mediainstituutioiden suurta symbolista valtaa legitimiinä. Tässä tapauksessa symbolinen valta tarkoittaa sosiaalisesti hyväksytyä todellisuuden rakentamisen valtaa ja mediarituaalit käytäntöjä, joilla vahvistetaan median oletettua oikeutusta symboliseen valtaan.⁸⁴

Oleellista on vallan eräänlainen itsestäänselvyys. Couldryn kirjoitukset ovat ajalta, jolloin ei ollut nykyisen kaltaista sosiaalista mediaa, sosiaalisen median yhteisöjä ja kommentointimahdollisuuksia, vaan uutiset maailmasta kanavoituivat pääasiassa paperisten sanomalehtien ja vähäisessä mutta kasvavassa määrin internetin kautta. Median asema on kenties muuttunut, ei niinkään uutissisällön tuottamisessa, vaan legitimitieteissä.

Couldry kysyy, kuinka mediavalta, erityinen symbolisen vallan keskittymä jota media edustaa, esitetään legitimiinä. Kuinka tämä tietynlainen nykyaikaisten mediainstituutioiden symbolinen valta legitimoidaan ja luonnollistetaan, ja mikä on sen sosiaalinen vaikutus? Couldry selvittää vastausta tutkimalla "ei-mediaihmisten" ja mediainstituutioiden vuorovaikutusta ja sitä, kuinka nämä ihmiset puhuvat tästä vuorovaikutuksesta. Tällä lähestymistavalla Couldry etsii vastausta mielestään kenties keskeisimpään mediateorian kysymykseen: miksi me annamme ollenkaan arvoa tai pidämme uskottavana median tuotantoa?⁸⁵

Mediatutkija Julianne H. Newtonin mukaan se tapa, jolla esimerkiksi presidenttiä kuvataan ja hänestä otettuja kuvia käsitellään ja julkaistaan, rakentaa näkemystämme presidentistä. Kuvajournalismi ei siis vain neutraalisti raportoisi "todellisen" elämän tapahtumia ja ilmiöitä, vaan samalla myös osallistuu aktiivisesti median välittämän tiedon rakentamiseen.⁸⁶ Jenni Mäenpää jatkaa: "Kuvaa katsoessaan kukin vastaanottaja rakentaa kuvalle omat merkityksensä, jotka ovat ajassa ja kulttuurissa muuttuvia ja henkilökohtaisten elämänkokemusten muovaamia. Tämä ei silti tarkoita sitä, että valokuvilla ei voisi olla myös laajemmin yhteisessä kulttuuripiirissä jaettu

⁸⁴ Couldry 2005.

⁸⁵ Couldry 2000, 3–4.

⁸⁶ Mäenpää 2016, 39; Newton 1998, 4.

merkityksiä. Niitä on ilman muuta, sillä ilman jaettuja merkityksiä valokuvilla ei olisi juurikaan arvoa kulttuuriesineinä.”⁸⁷

Median näkökulmasta poliitikko ja varsinkin ministeri on usein vallankäyttäjä, jonka toiminnassa on ollut, on tai tulee olemaan jotain kritisoitavaa. Median tapa käsitellä poliitikkoja on muuttunut viime vuosikymmeninä. Kuten Kunelius kirjoittaa, objektiivisuus on muuttunut poliitikkojen sanomisien esittämisestä ilman tulkintaa toimittajan tulkinnaksi, jossa poliitikon agenda häivytetään tai paljastetaan.⁸⁸

Medioitumisen voi ymmärtää esimerkiksi niin, että nykyään ihmiset ovat riippuvaisia median politiikasta tarjoamasta informaatiosta. Äänestäjät kohtaavat ehdokkaita vaalien aikaan, mutta ei juuri muulloin. 2000-luvun eduskunta- ja presidentinvaalien yhteydessä tehtyjen kyselyjen mukaan pääosa informaatiosta saatiin televisiosta ja lehdistä. Mitä korkeamman tason valtakunnan politiikassa ja poliittisessa järjestelmässä toimitaan, sitä etäisemmältä siellä toimivat henkilöt näyttävät keskivertokansalaisen silmin.⁸⁹

Poliittisiin tiedotustilaisuuksiin sekä uutisjournalismin ja poliittisten instituutioiden välistä suhdetta voidaan tarkastella riippuvuus-, vaihto- ja vihollismallien avulla. Lähtökohtana riippuvuusmallissa on, että viranomaiset ja eliitit ovat keskeisiä lähteitä uutistuotannossa, journalistit ovat riippuvaisia näistä lähteistä. Poliitikkojen taitojen ja viestintäosaamisen parantuessa heidän valmiutensa tuottaa medialle käyttövalmista tietoa ovat lisääntyneet. Vaihtomallissa esitetään suhteen olevan vastavuoroisempi, sillä poliitikot tarvitsevat julkisuutta politiikalleen. Vihollismallissa politiikkauutisointi on tulkitsevaa ja kriittistä suhteessa poliitikkoihin. Niin sanottu vahtikoirajournalismi sekä vallassa olevien tutkiminen ja tarkkaileminen on korkealle arvostettu ihanne journalistien keskuudessa. He kokevat olevansa yleisen edun suojelijoita ja yleisön asiamiehiä.⁹⁰

Eriksson ja Östman ovat tutkineet uutistuotannon kahta vaihetta, vuorovaikutusta eli tiedonhankintaa tiedotustilaisuudessa ja uutisen kirjoittamista. Heidän mukaansa eri tutkimusmallit ovat kuvaavampia eri vaiheissa. Vuorovaikutusvaihetta voi luonnehtia enemmän

⁸⁷ Mäenpää 2016, 39–40.

⁸⁸ Kunelius 2004, 121.

⁸⁹ Herkman 2011, 24.

⁹⁰ Eriksson & Östman 2013, 305–306.

yhteistyöksi kuin aggressiivisuudeksi. Journalistit tavoittelevat enemmän tietoa kuin vastakkainasettelua, ja vaihtomalli onkin käyttökelpoisin malli uutistuotannon käsitteellistämiseen. Sekä journalisteilla että poliitikoilla on hyvät syyt tehdä yhteistyötä. Journalistit tarvitsevat paikkansapitävää tietoa poliitikoilta. Poliitikot pyrkivät levittämään sanomaansa ja hyötymään uutisista, joissa on vähemmän vastakkainasettelua, ja siksi toimimaan avuliaammin. Uutisen kirjoittamiseen soveltuu sen sijaan paremmin vihollismalli. Eriksson ja Östman kirjoittavat vahtikoira-performanssista, jossa journalistit käyttävät poliitikkojen lisäksi muita lähteitä, mutta muodostavat vallanpitäjien sanomisia ja tekemisiä kritisoivat tekstit ikään kuin omina tulkintoinaan.⁹¹

Miksi näin sitten toimitaan? Erikssonin ja Östmanin mukaan yhteistyö palvelee molempia osapuolia. Toisekseen, poliittiset tiedotustilaisuudet ovat journalistien keskuudessa kilpailutilanteita, joissa pyritään saamaan erityistä tietoa ja ainutlaatuisia näkökulmia. Poliittisessa tiedotustilaisuudessa ei välttämättä kysytä kaikkein tärkeimpiä kysymyksiä, jotta muut eivät niitä kuule, vaan ne kysytään vasta kahdenkeskisissä haastatteluissa. Median vahtikoirarooli on rooli yleisölle ja julkisuuteen. Hallituksen kritisointi representoi vallanvahtijan identiteettiä yleisölle, aggressiivinen poliitikkojen kyseenalaistaminen eksklusiivisessa tiedotustilaisuudessa taas ei.

Ekströmin mukaan tiedotustilaisuus on medialle materiaalinkeruutapahtuma ja vallan ja aseman demonstrointia muulle medialle ja yleisölle. Tiedotustilaisuudessa kilpaillaan hyvistä kuvauspaikoista ja kysymysvuoroista. Järjestävä taho määrittelee, mitä informaatiota jaetaan, kuinka kauan tilaisuus kestää, kuka esittelee asian, kuka saa esittää kysymyksiä ja kuinka paljon tilaa eri toimijoilla on. Merkittävät keskustelut käydään kuitenkin muualla kuin tiedotustilaisuudessa.⁹²

Viestintätutkija Henrik Örnebring luonnehtii nykyiselle uutisoinnille ja joukkotiedotukselle asettuneita vaatimuksia. Sen on oltava, ei vain ajankohtaista, vaan välitöntä. Uutisten on oltava helposti ymmärrettäviä ja vastaanotettavia, ja siksi asioita on yksinkertaistettava. Uutisten on myös oltava lyhyitä. Näiden lisäksi median tarjonnan on oltava viihdyttävää.⁹³

⁹¹ Eriksson & Östman 2013, 319–320.

⁹² Ekström 2006, I–II.

⁹³ Örnebring 2007, 76.

Poliitikot voivat kutsua tiedotustilaisuuden koolle, päättää aiheet ja ohjata median kysymyksiin käytettyä aikaa. He alistavat itsensä jatkuvalle tarkkailulle, mutta toisaalta voivat ohjata huomiota haluamallaan tavalla itseensä pienillä poikkeavilla eleillä. Vallankäyttö on molemminpuolista, mutta myös ulospäin yleisöön suuntautunutta. Kosken mukaan sanomalehden valtakaudella poliitikot ja toimittajat muodostivat yhteisen, paljolti julkisuudelta näkymättömän eliitin. Television aikakaudella puhe toimittajien ja eliitin suhteesta perustuu yhteiseen näkyvyyteen.⁹⁴

Uutistuotanto koostuu rutiineista. Uutiset ovat valmistettu tuote, eivät ”todellisuuden” peili. Maailma ei ole järjestynyt uutistuotantoa varten, vaan se on ennakoimaton ja kontrolloimaton. Mediaorganisaatioissa muodostuu rutiineja siitä, kuinka käsitellään odottamatonta taloudellisesti ja tehokkaasti. Ulkopuoliset toimijat, kuten lähteet ja viranomaiset, vaikuttavat uutistuotantoon. Yksittäiset journalistit tukahduttavat henkilökohtaiset arvot ja omaksuvat ammatilliset arvot, jotka palvelevat uutistuotannon rutiineja. Rutiinit määrittävät merkittävästi uutistuotannon sisältöä ja siten tapaa, jolla maailma tehdään tiettäväksi uutisissa.⁹⁵

Julkaistu uutiskuva on sekä tietoisien että tiedostamattomien valintojen tulos. Valokuvaaja lähetetään kuvaamaan tiettyä uutisarvoisena pidettyä aihetta. Hän valitsee tapahtumapaikalla, mitä tarkalleen ottaen valokuvaa ja miten, ja mistä hänen mielestään syntyy informatiivinen, tunteisiin vetoava tai sommitellusti mielenkiintoinen kuva. Usein tilanne sanelee, mitä ja mistä voi kuvata. Sen jälkeen kuvat käyvät vielä läpi monivaiheisen valinta- ja käsittelyprosessin ennen julkaisemista.⁹⁶

Valokuvaaminen on toimintaa. Valokuvaaja tekee päätöksen ottaa valokuva ja suorittaa kameralle ohjaustoiminnon, joka aikaansaa kamerassa tallennussekvenssin kameran objektiivin edessä olevasta maailmasta. Ammattivalokuvaajat työskentelevät usein samojen aiheiden ja kuvauskohteiden kanssa päivittäin ja työhön muodostuu toistuvia, vakiintuneita tapoja, rutiineja.

⁹⁴ Koski 2010, 117.

⁹⁵ Lowrey 1999.

⁹⁶ Heikkilä 2006, 69–70.

2.2 Rituaali – merkityksellinen toiminta

Rituaali on tässä tutkielmassa mukana siksi, että poliittisen tiedotustilaisuuden valokuvaustoiminta tuo intensiivisyydessään, merkityksellisyydessään ja toisteisuudessaan mieleen rituaalin. Toiminta on tunnistettavissa rituaaliksi käsitteen tunnusmerkkien kautta.

Rituaalit ja ritualisoituminen ovat oma yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen osa-alueensa, jonka tunnetuimpia tutkijoita ovat muun muassa Catherine Bell, Nick Couldry, Daniel Dayan, Emile Durkheim, Elihu Katz ja Eric Rothenbuhler. Suomessa rituaaleista on kirjoittanut muun muassa mediatutkija Johanna Sumiala.

Rothenbuhlerin mukaan rituaali on performanssi jollekin, tietoista ja vapaaehtoista toimintaa, jossa tyyli on sisältöä tärkeämpää. Median rituaaleista kirjoitettaessa käsitellään yleensä yhteiskunnan yhteisöllisyyttä ja pyrkimystä luoda ja ylläpitää yhteisöä koossapitäviä voimia. Rituaali ymmärretään kontekstista riippumatta melko yhteneväisellä tavalla joksikin, jossa ilmeisen toiminnan, puheen ja liikkeiden, lisäksi on myös merkitysten taso. Ihmiselle on tavallista käyttäytyä rituaalisesti. Maalliset ja uskonnolliset rituaalit vahvistavat yhteisöjä ja instituutioita sekä myös yksilöiden identiteettiä.⁹⁷ Sumialan mukaan se on symboleilla ladattuja kommunikaation muotoja.⁹⁸ Kaikki ei ole kuitenkaan rituaalia, vaan vaikkapa vain rutiinia. Hampaidenpesun aamuisin ennen töihin lähtemistä voi nähdä siirtymäriittinä yksityisestä tilasta julkiseen tai vain hampaiden huoltamisena.

Sanakirjamääritelmä *rituaalille* on tavanomainen, totunnainen, kaavamainen, tai uskonnollisen toimituksen tai muun juhlamenon vakiintunut suoritustapa tai tällainen toimitus. Englannin kielen sana "ritual" tulee latinan sanasta *itualis*, "se joka kuuluu riittiin (ritus)". Roomalaisessa laki- ja uskonnollisessa käytössä *ritus* oli hyväksi havaittu (proven way) tapa tehdä jotain, tai oikea suoritus, tapa. Alkuperäinen merkitys saattaa olla sanskriitin *ṛtá* ("näkyvä järjestys"): "normaalin laillinen ja säännöllinen järjestys, ja siten kosmisten, maailmallisten, inhimillisten ja rituaalisten tapahtumien asianmukainen, luonnollinen ja tosi rakenne". Ensimmäinen maininta englannin kielessä on vuodelta 1570, jolloin se tarkoitti uskonnollisten palvelusten suorittamisen määrättyä

⁹⁷ Rothenbuhler 1998.

⁹⁸ Sumiala 2010.

järjestystä, tai kirjaa näistä järjestyksistä.⁹⁹ Goffmanin [1990] mukaan rituaalista toimintaa voi olla myös viran harjoittaminen, vapaalla oleminen tai juhliminen, jolloin toiminta- tai olotilaa voidaan kutsua rituaalilaksiksi.¹⁰⁰

Eräs rituaalin määritelmä löytyy Risto Kuneliukselta: arkinen elämä omassa kulttuurissa ja yhteiskunnassa koostuu toistuvista käytännöistä eli rituaaleista. Näitä rituaaleja voidaan kuvata etukäteen ihmisiä varten kirjoitetuiksi rooleiksi suuressa yhteiskunnanäytelmässä. Näytelmää käsikirjoittaa valtarakennetta palveleva ideologia. Kun ihmiset astuvat rooleihinsa, he saavat rituaaleissa varattua toimintakykyä. Ihmiset omaksuvat ominaisuuksia, jotka heille on etukäteen varattu. Samalla ihmisten toimintakyky rajautuu käsikirjoituksessa heille varattuun rooliin. Rooleissa ja niihin liittyvissä palkitsevissa elämyksissä vallitseva yhteiskunnallinen järjestys ja kulttuuri kutsuu ihmisiä subjekteiksi. Ihmisten ominaan kokemat ajatukset ja kyvyt eivät ole peräisin heistä itsestään, vaan niistä ideologisista käytännöistä, joihin ihmiset osallistuvat päivittäin. Ihmisten toiminta asettuu sellaisiin instituutioihin ja rooleihin, jotka edeltävät heitä ja jotka rajaavat heidän toimiaan.¹⁰¹

Näkemyksessä ihmisen paikasta etukäteen kirjoitetussa näytelmässä ja siinä, että ihmiset elävät jonkinlaisessa itsemääräämisen harhassa, on nähtävissä samankaltaisuuksia uskonnollisten maailmankuvien kanssa. Onhan totta, että ihmisiä voidaan tarkastella ryhminä, koska monet ihmiset toimivat tietyissä tilanteissa samalla tavalla, ja näitä ihmisiä yhdistävät monet sosiaaliset ja etnografiset ominaisuudet. Usein sanotaan, että yhteiskunta elää seitsemästä tai kahdeksasta neljään. Omaksuessaan palkkatyön, perhe-elämän ja lainarahaan perustuvan elintason ihmiset tosiaan astuvat tielle kohti ”roolia” tai ”juonta”, jossa useat elämänvaiheet tulevat kaikille kuin itsestään. Kuneliuksen *rituaali* on kuitenkin liian rajaamaton, sillä ”arkisen elämän toistuvat käytännöt” ovat mielestäni juuri aikaisemmin mainitsemaani aamuista hampaidenpesua.

Maallisia rituaaleja ovat muun muassa jatkuvuutta merkitsevät toistuvat teot, omaleimainen käyttäytyminen, joka vakiinnuttaa ja lopulta legitimoii perinteen; järjestys ja rakenne, joka luo ennustettavuutta ja siten tuttuutta ja viihtyisyyttä; mielikuvia herättävät performanssit, tehostetut

⁹⁹ Mm. Kielitoimiston sanakirja.

¹⁰⁰ Ks. Karvonen 1999, 250.

¹⁰¹ Kunelius 2003, 222.

tai järjestetyt performanssit, joilla houkutellaan muita yhteisön jäseniä ja ulkopuolisia tarkkailijoita, ja lisätään heidän arvostustaan ja ihailua rituaalia ja sen toteuttajaa kohtaan.¹⁰²

Valta toteutuu rituaaleissa toiminnan muodon kautta. Mediarituaalit, yksinkertaisesti sanottuna, ovat sosiaalisia toiminnan muotoja, jotka luonnollistavat median pyrkimyksen tai vaatimuksen tarjota pääsy yhteiseen todellisuuteen, johon kaikki kutsutaan kiinnittämään huomiota.¹⁰³ Rituaali on enemmän kuin tapa, sillä se liittyy yhteisön arvoihin ja sen omaksumiin merkityksiin ja kuviteltuihin yhteisöihin.¹⁰⁴ Säännönmukaisuus on rituaalin välttämätön edellytys.¹⁰⁵

Kaikki inhimillinen kommunikaatio, rituaalit mukaan lukien, rakentuu merkeistä, kuten sanoista, eleistä, lipuista tai kuvista. Nämä merkit edustavat jotain mitä ne eivät ole, jollekin ja jostain syystä. Merkkien käyttökelpoisuus riippuu niiden kyvystä edustaa jotain muuta kuin itseään. Koska merkin ja sen edustaman asian suhde on keskeistä kommunikaatiossa, on hyödyllistä erotella kolme erilaista merkkiä sen mukaan, mikä tämä suhde on: indeksi, ikoni ja symboli. Lyhyesti, savu on tulen indeksi, koska se on tulen aiheuttamaa, savu elokuvassa on ikoni, koska se muistuttaa savua elokuvan katsojan kokemuksessa, ja savumerkit ovat symboleita, koska suhde savun muodon ja viestin välillä on sosiaalinen tapa tai sopimus. Indeksiset merkitysijät ovat suoraan riippuvaisia erityisestä merkitystään: tämä savu merkitsee tätä tiettyä tulta. Ikoniset merkit ovat yleisempiä: savu on yleensä tällaista. Symboliset merkit edustavat laajaa joukkoa merkityksiä. Savu voi merkitä oikeastaan mitä vain, riippuen tulkitsijasta ja sosiaalisesta kontekstista.¹⁰⁶ Rituaalit ovat pääosin symbolisia. Koska symboli riippuu konventiosta, tavasta tai sopimuksesta, se ei viittaa yksittäiseen tapaukseen, kuten indeksi, vaan yleiseen tapauksen joukkoon.¹⁰⁷

Symbolit voidaan ajatella rituaalin rakennusaineeksi. Ne ovat moniäänisiä, jolloin ne pystyvät tuomaan moninaisen ihmisjoukon yhteen ja kykenevät tekemään pakollisesta haluttavaa.¹⁰⁸

Sumiala on kirjoittanut mediasta yhteisöjen ylläpitäjänä:

¹⁰² Johnson-Cartee 2005, 121.

¹⁰³ Couldry 2012, 66.

¹⁰⁴ Sumiala 2010, 97.

¹⁰⁵ Seppänen & Väliverronen 2012, 108.

¹⁰⁶ Esim. Rothenbuhler 1998, 60.

¹⁰⁷ Johnson-Cartee 2005, 120.

¹⁰⁸ Turner 2007, 70.

Median voima ylläpitää yhteisöjä rakentuu kyvyllä yhdistyä symbolien tiivistymään, jota voidaan käyttää houkuttelemaan ja kiinnittämään katsojia ja lukijoita jaettuun sosiaaliseen maailmaan. Näitä symboleja ovat monenlaiset ikoniset kuvat, kansalliset symbolit ja toteemiset tunnusmerkit. Esimerkiksi kulttistatuksen saavuttaneet tunnetut mediabrändit ja/tai mediapersoonat sekä mediatapaukset tai genret voivat liittyä symbolien tiivistymään.¹⁰⁹

Median rituaalit ovat yhtäältä media-ammattilaisten ja työnteon rutiineja, toisaalta merkityksellistettyä toimintaa. Median toimintaan liittyy huomattavaa yhteiskunnallista valtaa ja symboliteollisuutta. Koska journalistit ovat tunnistaneeet subjektiivisuuden luonnollisuuden ihmisessä, he ovat luoneet itselleen strategisia rituaaleja, joita toteuttamalla objektiivisuus saavutettaisiin. Rituaaleilla vahvistetaan journalistien asemaa nykyaikaisessa yhteiskunnassa. Rituaalien esitykset vahvistavat harjoittajiensa samastumista journalistiprofession.¹¹⁰

Ritualisaatio on Bellin mukaan eri konteksteissa erilaisena ilmenevää toimintaa, jolla pyritään konstituoimaan tietynlainen sosiaalisen voimaantumisen dynamiikka. Se on ”toimintatapa, joka on suunniteltu ja orkestroitu erottamaan ja etuoikeuttamaan se, mitä tehdään verrattuna toisiin usein arkipäiväisiin toiminnan muotoihin”. Täten rituaalin keskeisiksi ominaisuuksiksi usein mielletyt muodollisuus, ajan ja paikan kiinnittyneisyys ja toisto eivät ole rituaalin universaaleja ominaisuuksia vaan usein toistettuja strategioita ritualisoitujen toimintojen tuottamiseksi.¹¹¹

Valtionhallinnossa, ministeriöissä, tasavallan presidentin instituutiassa, puolustusvoimissa ja muissa valtiovallan symboleiksi nousseissa instituutioissa viestinnän rituaalinen ja symbolinen funktio on hyvin ilmeistä ja keskeistä.¹¹² Sanotaan, että rituaaleilla tuotetaan valtaa. Liput, leijonat, kruunut, mustat autot, protokollajärjestykset, juhlalliset seremoniat ja paraatikatselmukset ovat vallan rituaaleja. Niillä luodaan symbolista järjestystä ja valtaa. Sopimuspapereiden allekirjoitustilaisuudet ja tiedotustilaisuuksien pitopaikat sitovat ministeriöiden valtaa myös juridisesti. Ne eivät ole tyhjiä rituaaleja. Ne viestivät valtajärjestyksistä, siitä kenellä on oikeus puhua ja kuka kantaa vastuun. Symboliseen kommunikaatioon kuuluu aina tunteita puhuttelevan

¹⁰⁹ Sumiala 2013, 64–65; Kyyrö 2014, 11.

¹¹⁰ Johnson-Cartee 2005, 121.

¹¹¹ Bell 1992, 74, 91–92, 171–76; Kyyrö 2014, 10.

¹¹² Pekonen 1991.

yhteisöllisyyden lisäksi myös valtaeliittiä kritisoiva ja kyseenalaistava journalismi, ja muu kriittinen yleisö.¹¹³

Poliittinen tiedotustilaisuus istuu tällaiseen kuvaukseen kohtalaisen hyvin. Poliitikoilla on tietynlainen arvokkuudesta ja asemasta viestivä puku- ja käyttäytymiskoodi, ja merkittävä osa heidän äänessä olemisestaan on etukäteen kirjoitetun ja harjoitellun lausumista. Tiedotustilaisuus ei ole poliitikkojen henkilökohtaisesti koolle kutsuma, vaan suuren organisaation eräänlaiseen vuosi- tai vaalikausikiertoon kuuluva toistuva tapahtuma. Sen ajankäyttö, osapuolten osallistumisen tapa ja laajuus sekä puheenvuorokäytännöt ovat tarkasti säännönmukaistettuja.

2.2.1 Mediarituaali

Media tuottaa ritualisoituja käytäntöjä alkaen toimituskäytännöistä ja päätyen tiettyjä kaavoja noudattaviin esittämisen- ja esitystapoihin. Uutisrituaalit ovat journalistisen työn rutiinia, kerrontatapoja ja käytäntöjä, joilla media muokkaa käsityksiä uutistapahtuman merkityksellistämisen tavoista.¹¹⁴ Tyypillistä on, että ne vahvistavat käytänteitä, jotka tukevat vallassa olevaa eliittiä ja sen painoarvoa yhteiskunnan koossapitävänä voimana.¹¹⁵ Media määrittelee päivittäisissä, rutinoituneissa käytännöissään sen, mikä maailmassa on kertomisen arvoista.¹¹⁶

Rituaalin edellytyksenä on toisto, joka on usein luonteeltaan muodollista.¹¹⁷ Mediarituaalin määritelmä ei edellytä, että mediarituaali olisi onnistunut, että osallistujien uskollisuus mediainstituutiota kohtaan syntyisi tai vahvistuisi tapahtuman seurauksena. Käsite tarkoittaa enemmänkin sosiaalista toiminnan muotoa, jossa synnytetään median ja kohdeyleisön välisiä suhteita; uudelleen tuotetaan mediainstituutioita medioituneen keskuksen etuoikeutettuina tavoittajina.¹¹⁸

¹¹³ Hakala 2015, 76.

¹¹⁴ Sumiala 2010, 106–107, 111.

¹¹⁵ Sama.

¹¹⁶ Sama.

¹¹⁷ Sumiala 2010, 97.

¹¹⁸ Couldry 2012, 78–79.

Mediatutkimuksessa rituaalit on nähty yhteisöä koossapitävänä voimana. Nick Couldryn mukaan mediarituaalit saavat sosiaalisen elämän pienet asiat tuntumaan järkeviltä ja luonnollisilta. Sosiaalisen todellisuuden nähdään rakentuvan tietyllä tasolla myyttien, mielikuvien ja symbolien varaan, joita operoidaan rituaaleilla.¹¹⁹

Medialla on keskeinen rooli tapahtumien muuntamisessa yhteisesti jaetuiksi rituaaleiksi. Media erottaa tapahtuman jokapäiväisestä elämästä ja strukturoi sitä nostamalla esille tiettyjä tunnistettavia toimintakaavoja ja valitsemalla esitettäväksi joitakin tapahtuman elementtejä samalla, kun jotain jätetään esittämättä. Näin media ohjaa sitä, miten tapahtumaa seuraava yleisö tulee tietoiseksi tapahtuman rituaalisesta ja symbolisesta merkityksestä – niistä yhteisölle tutuista metakertomuksista, joita tapahtumaan kytketään. Medialisoitua rituaalia voidaan kutsua mediatapahtumaksi, johon kuuluvat suora lähetys, päivittäisen mediarytmin keskeytyminen, tapahtuman etukäteinen valmistelu ja suuri yleisö. Mediakerronnan seremoniallinen sävy ja pyrkimys yhdistävät ihmisiä.¹²⁰

Johanna Sumialan mukaan median valta operoi symbolisena valtana, joka ei pakota ihmisiä katsomaan tai kuuntelemaan, mutta ylläpitää tunnetta, että ihminen jää jotain paitsi, jos jättäytyy ulkopuolelle. Median rituaaliset käytännöt määrittelevät sitä, mikä tai kuka on mediassa. Näin syntyvät myös käsitykset siitä, mikä on tärkeää ja mikä ei.¹²¹ Mediassa esillä oleva on siis tärkeää ja se, mikä ei ole mediassa, ei ole tärkeää. Median esittämät asiat merkitsevät paljon, koska ne ovat osa yhteiskuntamme ”todellisuutta”. Todellisuus muuttuu koko ajan sen myötä mitä media esittää. Sillä, mikä on nyt esillä, on korkeampi status kuin sillä, mitä ei enää näytetä.

2.3 Objektiivisuus ja totuustuotanto

Medialogiikan mukaan asioissa arvostetaan muun muassa uutisarvoisuutta ja dramaattisuutta.¹²² Toisaalta journalismia on kutsuttu peiliksi maailmasta.¹²³ Peili lieneekin hieman kupera. Se suurentaa keskustaa ja pienentää reuna-alueita. Mäenpään mukaan uutiskuvajournalismissa

¹¹⁹ Couldry 2005.

¹²⁰ Sumiala 2010, 121.

¹²¹ Malmberg 2009, 66.

¹²² Karvonen 1999, 79.

¹²³ Ikkunaksikin on kutsuttu. Mm. Kantola 2016 & areena.yle.fi 2015.

totuudellisuusdiskurssi ohjaa valokuvaajien työtä keskeisellä tavalla ja liberaaleissa demokratioissa objektiivisuus kuuluu journalistien koulutukseen.¹²⁴

Objektiivinen journalismi perustuu empiiriseen ymmärtämiseen. Siinä todellinen objektiivinen maailma on olemassa itsenäisenä ja ajattelevista subjekteista riippumattomana. Tähän todelliseen maailmaan saadaan yhteys aistien kautta, jolloin tietoa kerätään empiirisistä säännöllisyyksistä. Subjektiivisuus pyritään eliminoimaan tästä prosessista. Hyvä empiirinen tieto on sellaista, että siitä muodostetun kuvauksen ja maailman välillä on vastaavuus, joka on todennettavissa.¹²⁵

Politiikantutkija Karen S. Johnson-Cartee kirjoittaa objektiivisuuden myytistä, joka omaksuttiin länsimaissa 1920-luvulla. Hän pitää objektiivisuuden ajatusta absurdina; ihmisen koko tietämys maailmasta on subjektiivisesti rakentunut, opittu ja muotoutunut sosiaalisessa kanssakäymisessä ja erilaisissa rooleissa koko elämän ajan. Jokainen ihminen kokee maailman eri tavalla, eikä minkäänlainen ammatillinen harjaantuminen voi poisopettaa koettua ja sen kautta muotoutunutta identiteettiä.¹²⁶

Valokuva osoittaa kameran olleen tapahtumapaikalla, minkä vuoksi uutiskuvat ovat niin todistusvoimaisia. Kuvan ja kohteen välinen yhteys mahdollistaa kuvajournalismin objektiivisuuden. Näin ajateltuna uutisvalokuvan voidaan ajatella olevan lähempänä esitettyä todellisuutta kuin esimerkiksi tapahtuneesta tulkitsevasti kirjoitetun lehtijutun. Silloin tällöin esiintyvä sanonta ”valokuvat eivät valehtele” pitää varmasti paikkansa, jos valehtelemattomuuden ehtona voidaan käyttää sitä, että valokuva on representaatio kuvatusta kohteesta. Indeksisyys ei kuitenkaan ole synonyymi valokuvan todenmukaisuudelle: Indeksiset kuvat voivat myös vääristää, sillä kuvien merkitykset ovat riippumattomia indeksisyydestä.¹²⁷

¹²⁴ Mäenpää 2012, 81

¹²⁵ Louw 2005, 3.

¹²⁶ Johnson-Cartee 2005, 113.

¹²⁷ Mäenpää 2012.

3 JOURNALISTINEN VALOKUVAUS

Käyn seuraavaksi läpi väitöskirjaa Jenni Mäenpään *Todeksi tehty valokuva: objektiivisuuden rakentuminen uutiskuvajournalismissa* ja paria hänen artikkeliaan. Esittelen myös Juha Suonpään ajatuksia luontovalokuvaamisesta ja hänen väitöskirjaansa *Petokuvan raadollisuus: luontokuvan yhteiskunnallisten merkitysten metsästyks.* Molemmat kirjoittajat käsittelevät valokuvan totuudellisuutta osana valokuvaajien hegemoniastrategiaa, eräänlaista arkisen päivätyön taustalla käynnissä olevaa määrittelyneuvottelua siitä, miten valokuvaa voidaan käyttää.

3.1 Journalistiprofessio ja objektiivisuuden strategiset rituaalit

Jenni Mäenpään väitöskirjassa *Todeksi tehty valokuva: objektiivisuuden rakentuminen uutiskuvajournalismissa* tutkitaan, miten journalistisen valokuvan objektiivisuuteen liittyvät käsitykset artikuloituvat kuvajournalismin ammattilaisten puheessa ja miten ne ilmenevät kuvajournalistien ammatillisissa työkäytännöissä ja siinä, millä tavoin ammattilaiset itse puhuvat työstään. Objektiivisuuden ideaali vaikuttaa vahvasti nykypäivän suomalaisten kuvajournalistien työssä, hän toteaa. Kyselytutkimuksissa ammattilaiset ovat kertoneet, että uutiskuvilla pitää lähtökohtaisesti pyrkiä välittämään totuudenmukainen kuva tapahtumista. Käsitys objektiivisuudesta on Mäenpään huomioiden mukaan neuvottelun alainen asia, vaikka yleisellä tasolla journalismin objektiivisuus onkin ammattilaisten kesken jaettu. Objektiivisten kuvien tuottamisesta on tullut oleellinen osa kuvaajien ammatillista identiteettiä. Ammattilaisten kokema paine objektiivisuuden ideaalin ylläpitämiseksi on synnyttänyt rutiinomaisia käytäntöjä, joita noudattamalla ja joihin vetoamalla ammattilaiset voivat oikeuttaa päivittäin tekemiään ratkaisuja nopeampoisessa työssä.¹²⁸

Mäenpää jatkaa, että ammattilaiset *valtaistavat* itsensä hyvän kuvajournalismin määrittelijöiksi ja pyrkivät siten erottautumaan amatööreistä.¹²⁹ Tämä eronteko sekä kuvajournalistien määrittelypyrkimykset ja identiteettityö ovat nähtävissä myös professioaseman rakentamisena: objektiivisuusideaalin ylläpitäminen ja profiloituminen luotettavan median edustajaksi ovat erontekoa ammattiryhmän ulkopuolisiin. Kun vielä filmiaikana kuvat ja tekstit julkaistiin

¹²⁸ Mäenpää 2016, 75–76.

¹²⁹ Mäenpää 2016, 76.

mediayhtiöiden paperilehdissä, on nykyään mahdollista tuottaa digitaalista sisältöä täysin mediayhtiöistä riippumatta. Poliittisten tiedotustilaisuuksien kaltaiset, akkreditoitumista vaativat tapahtumat voidaan nähdä arvokkaina eronteko- ja identiteetinrakennusrituaaleina, jossa eliitit kokoontuvat käsittelemään yhteiskunnallisesti tärkeitä asioita, ja joista ”amatöörit” voivat sen jälkeen tuottaa omissa julkaisuissaan toisen käden tulkintoja.

Mäenpään väitöskirjan ja sitä edeltäneiden artikkeleiden keskeisenä käsitteenä on objektiivisuus, paitsi eräänlaisena valokuvan ominaisuutena, myös ideologisena arvona. Valokuva on syntytapansa vuoksi erityinen muihin kuviin verrattuna. Se on kohteensa indeksi, todiste siitä, että kohde on ollut olemassa. Objektiivisuus on tärkeässä roolissa valokuvaajien haastatteluissa, joissa objektiivisuuden ja totuudellisuuden ylläpitäminen on keskeinen osa ammattitaitoa ja identiteettiä.¹³⁰ Häneen mukaansa kuvajournalismi, joka tavoittelee objektiivisuutta, korostaa valokuvan paradoksaalisuutta ja tekee siitä erityisen jännitteisen.¹³¹

Mäenpään tutkimuksessa on käytetty aineistona journalistien haastatteluita ja ammattiprofession puhetta työstään ja valokuvista. Tutkimuksen metodiikkaan liittyen on keskeisessä asemassa sosiaalinen konstruktionismi, joka tarkoittaa tieteenfilosofista suuntausta, jossa tiedon, todellisuuden ja sen rakenteiden ja ilmiöiden nähdään muodostuvan sosiaalisessa ja kielellisessä vuorovaikutuksessa.¹³² Tutkimuskohteena on silloin kieli, joka voidaan ymmärtää käyttäjistään riippuvaiseksi, tilannesidonnaiseksi, seurauksia tuottavaksi ja sosiaalisen elämämme kannalta merkitykselliseksi tekijäksi.¹³³ Tiedon voidaan sanoa olevan yhteiskunnallisesti rakentunutta.

Uutiskuva on mietitty, journalistisen koneiston rutiineissa jalostettu lopputuote, Mäenpää kirjoittaa. Hänen mielestään on paradoksaalista, että uutisvalokuvaa pidetään sen useista teknisistä ja toimituksellisista käsittelyvaiheista huolimatta lähtökohtaisesti objektiivisena maailman heijastajana.¹³⁴ Kuvajournalistit mieltävät itsensä nimenomaan todellisuuden

¹³⁰ Mm. Mäenpää 2012, 86–87.

¹³¹ Mäenpää 2012, 94.

¹³² Avoimen yliopiston Koppa 2015.

¹³³ KvaliMOTV 2006.

¹³⁴ Mäenpää & Seppänen 2007.

heijastajiksi, mutta mieltävät itsensä myös luovan työn ammattilaisiksi, joista jokaisella on omanlaisensa visuaalinen tapa työskennellä.¹³⁵

Objektiivisuus ja tosiasiapohjaisen journalismin tavoittelu eivät ole aina yhdistyneet itsestään selvästi valokuvaan, vaan sen asema objektiivisena näkijänä on ollut ongelmallinen muun muassa siksi, että valokuvia on aina muunneltu. Kamera itsessään on kuitenkin edessään olevaa todellisuutta tallentava laite, joten sillä on ollut osansa kehityksessä objektiivisuuden symboliksi.¹³⁶

Mäenpään artikkelit pistävät miettimään indeksisen valokuvan jännitteisyyttä totuuden ja tulkinnan välillä. Paria mainittua esimerkkiä (muun muassa savupilvien lisääminen kuvankäsittelyohjelmalla) lukuun ottamatta, kuinka paljon varsinaista kuvankäsittelyllistä todellisuuden muokkaamista todella on? Voisi ajatella, että hyvin harvat aiheet vaativat kuvanmuokkausta, ja että hyvin harvat kuvat ovat, sanotaanko, tarpeeksi tärkeitä, jotta niitä tarvitsisi manipuloida esimerkiksi niin, että kuvan elementtejä lisätään, poistetaan tai siirretään. Digitaalisen valokuvauksen aikana samasta tilanteesta voidaan ottaa valtava määrä erilaisia valokuvia, jotka ovat kaikki yhtä tosia. Suuresta kuvamäärästä löytyy sopiva valokuva monien erilaisten näkökulmien kuvittajaksi. Kuinka tarpeellista on manipuloida valokuvaa, jos monia erilaisia valokuvia totuuden todistamiseen on käytettävissä?

Mäenpää kiteyttää professiotutkimuksen journalismin osalta jakamalla sen osaamisperustaiseksi sosiaalseksi asemaksi tai funktionaaliseksi suuntaukseksi, ja ammatilliseksi ideologiaksi. Edellisessä tarkastelutavassa professioammattissa toimivat ihmiset toteuttavat yhteiskunnassa tarpeelliseksi katsottua funktiota ”yhteisen hyvän” nimissä. Näitä professioammattissa toimivia ihmisiä yhdistävät tietyt ominaisuudet tai piirteet, kuten koulutus, tiedot, taidot ja päämäärät. Toinen ja tuorempi tarkastelutapa on ammattikunnan arvomaailmaan keskittyminen. Tällaisia ammatillisia arvoja ovat muun muassa sitoutuminen julkisen palvelun ideaan, objektiivisuus, ajankohtaisuus, autonomia ja etiikka.¹³⁷ Kun selvitetään kyselyllä journalistien ammatillisia arvoja, päästäänkö kiinni journalistista työtä ohjaaviin vaikuttaviin taustatekijöihin, vai saadaanko tutulta

¹³⁵ Mäenpää & Seppänen 2007.

¹³⁶ Mäenpää 2012, 93.

¹³⁷ Mäenpää 2016, 25–26.

kuulostavia mutta käytännön työssä etäisiä ominaisuuksia, joita journalistit ovat kuulleet alalla arvostettavan, joiden varaan he ovat kuulleet ja lukeneet alan nojaavan? Mitä konstruktionistisesta tutkimusotteesta tuttu *puhetapa* objektiivisuuden kohdalla tarkoittaa? Ammattikunnan puheessa pyritään objektiivisuuteen, mutta onko kuvajournalismi objektiivista?

Professioasemaan pyrkiminen on myös ammatin korkeamman sosiaalisen aseman tavoittelemista.¹³⁸ Professiotutkimuksesta tuttuun piirretutkimukseen liittyy ajatus eräänlaisesta ammattikunnan sisäpiiristä (ammattikunta on tässä sisäpiiri, verrattuna ammattikuntaan kuulumattomista) tai nuoren alalle tulijan sisällepääsystä koulutuksen avulla. Koulutus, tai oikeastaan *koulutuspaikka*, voi olla media-alalla ratkaisevan tärkeää, kun pyritään saamaan ensimmäisiä työmahdollisuuksia.

3.2 Valokuvien metsästäminen

Juha Suonpään väitöskirjassa *Petokuvan raadollisuus: luontokuvan yhteiskunnallisten merkitysten metsästy*s käsitellään muun muassa luontovalokuvauksen etiikkaa, luontokuva luonnonsuojelussa ja valokuvan aitouskäsitteitä. Alkuun lainaus Suonpään väitöskirjan tekstiosuudesta:

Taiteelliselta kannalta samanlaisten petokuvien ottaminen ei siis ole mielekästä. Toistoilmiön taustalla näyttäisivät olevan kirjoittamaton pääsyvaatimus luontokuvayhteisöön sekä kuvaajan itsetunnon kohottaminen arvokkaaksi koetun jäsenyyden kautta.¹³⁹

Luontokuvaajien keskuudessa huomiota ja asema saadaan poikkeuksellisilla valokuvilla. Yksittäisen luontovalokuvaajan henkilökohtainen vaivannäkö voi mahdollistaa hänen henkilökohtaisen menestymisensä. Valokuvaamista ja varsinkin lehtikuvaamista on kuullut silloin tällöin verrattavan metsästämiseen; valokuvaaja odottaa tietynlaista näkymää edessään, ilmiötä, asentoa tai ihmisten muodostamaa kompositiota, jonka toteutuessa valokuvaaja painaa kameran tallennussekvenssiä ohjaavaa painiketta ja kameran muistiin tallentuu edessä oleva näkymä. Julkisuudenhenkilöitä on ”jahdattu” kameroiden kanssa luultavasti niin kauan kuin julkisuuden henkilöitä, mediayrityksiä ja sopivia valokuvauslaitteita on ollut olemassa.

Juha Suonpään tekstissä käsitellään paljon objektiivisuutta ja valokuvan manipuloimista, kuten Mäenpäänkin, ja myös hän kirjoittaa valokuvaajista viiteryhmänä, jota voidaan tarkastella

¹³⁸ Pietilä 2012, 139.

¹³⁹ Suonpää 2002, 54.

professiotutkimuksen käsittein. Luontokuvaajat ei ole professio, mutta luontokuvaajilla ja varsinkin petokuvaajilla on pyrkimyksensä muodostaa ja ylläpitää ryhmää, Suonpään sanoin luontokuvayhteisöä, jolla on legitimizeetti tietynlaiseen totuustuotantoon. Suonpään tutkimuksen syntyäikoihin väridiafilmille kuvattu rajaamaton otos oli aidointa luontokuvausta. Vuosituhannen vaihteessa digitaalisuus oli jo erottamaton osa kuvankäsittelyä, mutta ei vielä valokuvaustyöskentelyä. Digitaalisuuden keinotekoisuudesta, kuvien manipuloimisesta ja ylipäänsä aidon ja oikean valokuvan määritelmistä käytiin keskustelua digitaalisen murroksen aikoihin.

Lehti- ja luontokuvauksessa on olemassa ryhmät, joihin sisään pääsemiseksi on saavutettava jotain. Mediayritysten sopeutumisoperaatioiden aikakaudella tekijöiden, kuten valokuvaajien määrä vähenee. Freelance-työt ja yrittäjyys näyttelevät merkittävää osaa kuvatuotannossa. Jäsenyysinitiaatioon kuuluu ainakin lehtikuvauksessa alan koulutus, tai ainakin koulutuspaikka, jonka avulla päästään työharjoitteluun, kesätöihin, sijaisuuksiin ja muihin määräaikaisiin työsuhteisiin. Kenties luontokuvauksessa on enemmän mahdollisuuksia menestyä niin, että onnistuu vain saamaan hyvinä pidettyjä luontokuvia. Luontokuvaamisessa työkenttänä on luonto, joka on kaikkien ulottuvilla, kun taas lehtikuvauksessa tapahtuma-ajat ja paikat eivät ole kaikkien saavutettavissa. Tästä poliittinen tiedotustilaisuus on hyvä esimerkki. Valokuva, josta voi tulla lyhyt- tai pitkäaikainen alan kuvaustyöskentelyä ja visuaalisia ihanteita uudelleenmäärittävä teos, voi molemmissa valokuvausympäristöissä syntyä koska ja kenelle vain.

3.3 Mediatapahtuma ja eliittien kohtaaminen

Politiikanteko näkyy yleisölle median kautta esimerkiksi uutisissa, viikoittaisen kyselytunnin televisioinnissa ja ajankohtaisohjelmissä. Sosiologi Erving Goffman [1990] on kirjoittanut jopa dramatisoimisesta, jolla hän tarkoittaa tässä yhteydessä medialle ja yleisölle näkymättömän työn ja osaamisen nähtäväksi tekemistä.¹⁴⁰

Politiikassa representoidaan eli edustetaan, esitetään ja muokataan todellisuutta uudelleen. Symbolisessa todellisuutta edustetaan ja esitetään tulkiten ja selitetään arvottaen. Kyvyssä symbolisoida mitataan kykyä luoda merkityksiä. Symbolisessa yritetään kertoa mikä

¹⁴⁰ Ks. Karvonen 1999, 250–251.

todellisuudessa on tärkeää siten, että kertojasta samalla tulee tuon tärkeän esittäjä. Esittäessään kertoja edustaa tuota tärkeää. Symbolisoidut merkitykset eivät voi olla olemassa esineellistymättä joihinkin merkkeihin tai esittäjiin. Poliitiikan näkökulmasta symbolisessa tutkitaan, miten jotkut asiat, esineet, nimet, ideologiat, henkilöt tai muut sellaiset merkityksellistyvät poliittisesti eli koetaan poliittisesti tärkeiksi.¹⁴¹

Filosofi Jürgen Habermas tarkoittaa poliittisella julkisuudella sitä, että julkisissa keskusteluissa käsitellään asioita, jotka liittyvät valtion toimintaan. Hän on kirjoittanut:

Valtiovalta on tavallaan poliittisen julkisuuden toimeenpanija, mutta ei sen osa. Valtiovallan tehtävänä on huolehtia julkisesta, kaikkien kansalaisten yhteisestä hyvästä. Kun poliittisen vallan harjoittaminen on tehokkaasti alistettu demokraattiselle julkisuusvaatimukselle, poliittinen julkisuus voi lakia säättävien elinten kautta saavuttaa institutionaalisen aseman suhteessa hallintokoneistoon. Nimitys julkinen mielipide viittaa kritiikin ja kontrollin tehtäviin, joita kansalaisten muodostama yleisö epävirallisesti – ja ajoittain toistuvissa vaaleissa myös muodollisesti – harjoittaa valtiollisesti organisoituneen vallan suhteen. Tähän julkisen mielipiteen tehtävään viittaavat myös julkisuutta koskevat säädökset, esimerkiksi julkisuuspakko oikeuskäsittelyssä. Julkisuus yhteiskunnan ja valtion välittävänä sfäärinä, jossa yleisöstä tulee julkisen mielipiteen kantaja, vastaa julkisuuden periaatetta, joka on tehnyt mahdolliseksi valtion toiminnan demokraattisen kontrollin.¹⁴²

Habermasin jo verrattain vanhaa teoriaa järkipäisestä argumentaatiosta ja konsensushakuisesta yhdestä julkisuudesta on kritisoitu. Sellainen voi olla hyvä tavoite, mutta sellainen ei ole toistaiseksi toteutunut missään. Median ja politiikan suhteiden kannalta Habermasin esittämä ihannejulkisuus on ongelmallista siksi, että mallissa ei oikeastaan ole sijaa nykyisenkaltaiselle mediajulkisuudelle. Siirtyminen edustukselliseen demokratiaan ja joukkoviestinten aikaan muuttaa väistämättä suoran poliittisen vaikuttamisen edellytyksiä.¹⁴³ Mediajulkisuudessa on erilaisia osajulkisuuksia, joista jotkut painottavat järjestelmäpolitiikan¹⁴⁴ näkökulmia, toiset henkilökohtaisen politiikkaa ja suuri osa jää epäpoliittiseksi tai haluaa näyttäytyä sellaisena.¹⁴⁵

Herkman kuvaa julkisuutta vielä seuraavasti:

¹⁴¹ Pekonen 1991, 35.

¹⁴² Habermas 2010, 164.

¹⁴³ Herkman 2011, 47, 79.

¹⁴⁴ Järjestelmäpolitiikalla tarkoitetaan poliittisen järjestelmän piirissä tapahtuvaa poliittista toimintaa. Sen ytimessä on puolueiden, ministerien, kansanedustajien, presidentin, valtion- ja kunnallishallinnon sekä työmarkkinajärjestöjen poliittinen toiminta, jossa nämä yhteiskunnan eri intressiryhmien edustajat neuvottelevat ja kamppailevat yhteiselämän resursseista ja pelisäännöistä. Herkman 2011, 47.

¹⁴⁵ Herkman 2011, 85.

Julkisuus jakautuu poliittiseen ja kulttuurisen julkisuuteen, joista ensin mainittu viittaa tietoiseen poliittiseen toimintaan. Poliittinen julkisuus koostuu yhtä hyvin eduskuntapuheista, puoluekokouksista, vaaliehdokkaiden kauppakeskuseiintymisistä ja järjestelmäpolitiikan mediajulkisuudesta kuin erilaisista ”vastademokratian” julkisista aktiviteeteista, kuten mielenosoituksista, aktivistiryhmien julkaisuista tai Facebook-ryhmistä, jotka ottavat kantaa johonkin poliittiseen kysymykseen. Kulttuurinen julkisuus liittyy siihen julkiseen toimintaan, joka mielletään ei-poliittiseksi. Esimerkiksi harrastukset, julkinen yhdessäolo ja kanssakäyminen vapaa-ajalla sekä viihteen kulutus kuuluvat tähän osajulkisuuteen.¹⁴⁶

Kuneliuksen mukaan politiikan journalismi on kehittynyt kohti ainakin näennäisesti kriittisempää ja etäisempää suhdetta poliitikkoihin, jotka eivät pääse enää suoraan ääneen, vaan heidän sanomisiaan säännöstellään ja paloitellaan. Journalismista tulee silloin määrittelijä, eikä se ole enää pelkästään kanava muille määrittelijöille. Poliitikassa toimivien on silloin muokattava ajatuksensa ytimekkäämmiksi ”lohkaisuksi”. Uutisjulkisuuden poliittinen kanssakäyminen muuntuu yhä enemmän keskustelusta värikkääksi väittelyksi, jossa vain jotkut lausahdukset jäävät elämään.¹⁴⁷

Medialla on tärkeä rooli poliittisessa suostuttelussa. Se on poliittisen tiedon välittäjä ja arena. Poliittinen strategia tarvitsee mediastrategian, koska medialla on ratkaiseva merkitys politiikan tai poliittisen viestin välittymisessä ja poliittisessa uskottavuudessa. Poliittinen tiedotustilaisuus on osa poliittista diskurssia, johon kuuluvat myös poliittisten toimijoiden puheet, haastattelut, selonteot, analyysit ja väittelyt. Poliittisessa tiedotustilaisuudessa on harvoin mitään spontaania.¹⁴⁸

Kun median yleisön palveleminen toteutuu ennen kaikkea tietojen välittämisen kautta, tulee yleisöstä itse julkisuuteen osallistujana melkein tarpeeton. Julkisuuden sisältötuotanto sekä oleellisten kysymysten ja ratkaisuvaihtoehtojen hahmottaminen jäävät niiden tehtäväksi, joilla on ”tietoa”. Journalistisen ammattikulttuurin tiedon välittämiseen eetos johtaa siihen, että tätä tietynlaisen ”tiedon” etuajo-oikeutta julkisuuteen ei journalistisen kulttuurin ajattelussa oikein voi kyseenalaistaa.¹⁴⁹

¹⁴⁶ Herkman 2011, 85.

¹⁴⁷ Kunelius 1998, 222.

¹⁴⁸ Bhatia 2006, 2, 4.

¹⁴⁹ Kunelius 1998, 216.

Journalismin ja uutislähteiden suhteesta voi syntyä monisärmäinen kilpailutilanne. Tiedotusvälineet kamppailevat uutisarvoisimmista ja vaikutusvaltaisimmista lähteistä, jotka samalla kilpailevat keskenään journalistien huomiosta, mutta myös journalistien kanssa siitä, kenen käsitteet, näkökulmat ja luonnehdinnat sosiaaliselle todellisuudelle jäävät elämään. Kaiken lisäksi journalistit kilpailevat lähteiden kanssa kiusalliseksi tai haitalliseksi koetun tiedon löytämisestä ja julkaisemisesta.¹⁵⁰

Mats Ekströmin mukaan tiedotustilaisuus on julkisen esiintymisen institutionalisoitunut muoto ja sellaisten julkisten henkilöiden toiminnan kyseenalaistamista, joiden ura ja maine ovat medianäkyvyyden varassa. Tiedotustilaisuus on tilan saamista ja ääneen pääsemistä. Journalistit keräävät niissä materiaalia uutisiin ja demonstroivat voimaansa ja asemaansa muille osallistujille ja yleisölle. Ääneen pääseminen perustuu puheenvuoroihin, joista kilpaillaan. Tiedotustilaisuuden pituus on yleensä etukäteen määritelty, jolloin aikaa kysymyksille ja valokuvaamiselle on rajallisesti. Poliittisessa tiedotustilaisuudessa kaksi instituutiota, journalismi ja politiikka, kohtaavat.¹⁵¹

3.4 Hyvä uutiskuva on todiste

Kohde on aiheuttanut valokuvan, joka on todiste tuosta ainutlaatuisesta sähkömagneettisen säteilyn, kohteen asennon ja kuvakulman yhdistelmästä. Valokuvan syntymiseen liittyy erilainen kausaalisuus kuin esimerkiksi maalaukseen, joka syntyy, kun maalari maalaa maisemaa, jonka hän näkee edessään tai kuvittelee mielessään. Maisema voi synnyttää tarpeen maalata, mutta maalari aiheuttaa kuvan. Valokuvaaja toki aiheuttaa kuvan painamalla kameran tallennussekvenssikytkintä, mutta sen jälkeen tapahtuva kuvantallennustapahtuma on erilainen kuin maalattaessa, piirrettäessä tai veistettäessä.

Teknologia on vaikuttanut tapahtumien yleisösuhteeseen. Gramofonin ja radion yleistyttyä kokemuksellisuus muuttui, kun kaukainen konsertti oli kuunneltavissa kotona. Standardisointi, toisto ja tuttuus korvasivat laadun.¹⁵² Pieni joukko ihmisiä kokee edelleen ainutlaatuiset tapahtumat paikan päällä moniaistisesti, mutta sen lisäksi useat ihmiset kokevat ne välitettynä tai

¹⁵⁰ Luostarinen 1998, 191.

¹⁵¹ Ekström 2006, II.

¹⁵² Koski 2010, 146.

tallenteina. Janne Seppäsen mukaan nykyinen korostuneen visuaalinen kulttuuri on mahdollistunut siksi, että monenlaiset kuvaan ja näkemiseen liittyvät teknologiat ovat levinneet arjen, työn ja vapaa-ajan elämänpiireihin.¹⁵³ Ihmisten välillisesti kokema maailma nykyisessä kattavuudessaan on paitsi teknologisen kehityksen tulosta, myös median toiminnan elinehto. Ihmiset eivät pääse seuraamaan tai osallistumaan kaikkiin tapahtumiin yhteiskunnassa, joten he osallistuvat siihen seuraamalla median esittämiä todistuksia ja tulkintoja.

Janne Seppänen ja Esa Väliverronen tarkastelevat valokuvaa indeksisenä ja metonyymisenä objektina. Indeksisyys tarkoittaa valokuvan kohdalla sitä, että se syntyy kausaalisesti valonsäteiden piirtämänä. Kuvauskohde jättää jäljen filmille (tai nykyään useimmiten kuvakennolle). Metonyymisyys voidaan tässä yhteydessä ymmärtää kahdella tavalla. Ensinnäkin valokuva voidaan ymmärtää materiaaliseksi osaksi esittämäänsä asiaa, sillä aaltoliikettä ja materiaa oleva valo heijastuu kohteesta ja yhdistää sen ja kameran valoherkän pinnan. Toisekseen, valokuva esittää aina osan jotain laajempaa kokonaisuutta. Se rajaa osan näkyvän alueesta, jolloin se edustaa metonyymisesti tätä aluetta. Valokuvan metonyymisyys ja indeksisyys tekevät siitä merkin, tai merkkien ja merkkijärjestelmien kokonaisuuden, jota luonnehtii sekä kausaalinen että materiaallinen suhde esittämäänsä asiaan. Tähän perustuu ajatus siitä, että valokuva on vahva todiste kohteen olemassaolosta. Valokuvalla voi olla sama todistusvoima kuin luonnosta otetulla näytteellä. Valokuvan käyttötapa ei kuitenkaan nojaa yksinomaan sen todistusvoimaan. Seppänen ja Väliverronen esittävät esimerkin kuvista Loch Nessin hirviöstä: millään määrällä valokuvia ei ole koskaan pystytty todistamaan hirviön olemassaoloa. Se riippuu diskurssista, jossa asiaa käsitellään. Jos kuvat olisivat esimerkiksi *Naturen* tieteellisen artikkelin yhteydessä, niiden todistusvoima olisi suuri. Valokuvan luonnollisuus sen totuuden takeena on diskursiivinen sopimus, joka riippuu niistä käytännöistä, joihin valokuva asettuu.¹⁵⁴

Loch Nessin hirviön tapauksessa kannattaa huomioida, että hirviön olemassaoloa ei ole pystytty todistamaan suurella määrällä *heikkotasoisia* kuvia. Internetin hakukoneen tulokset aiheesta keskittyvät helmikuussa 2019 suureen määrään erilaisia ilmeisiä kuvamanipulaatioita ja lähinnä yhteen mustavalkoiseen kuvaan, joka on ollut käytetyin kuva ainakin 1980-luvulta asti.

¹⁵³ Seppänen 2005, 21–23.

¹⁵⁴ Seppänen & Väliverronen 2000, 333.

Puheenaiheena lienee tällä hetkellä se, että hirviön olemassaoloa ei voida todistaa, koska riittävän hyvää kuvaa ei ole olemassa. Näkökulma on sama kuin luvussa 3.1, jossa käsiteltiin valokuvien manipuloimista. Loch Nessin tapauksessa kuvamanipulaatiota voitaisiin kokeilla, koska yritys olisi riskin arvoinen, mutta yleinen tietoisuus kuvamanipuloinnin mahdollisuuksista aiheuttaisi sen, että edes taidokasta kuvamanipulaatiota ei kelpuutettaisi aitona. Siinä tapauksessa, että julkaistaisiin kuva jostakin hirviön ehdot täyttävästä olennoista, voisi keskustelunaiheeksi muodostua se, että hirviön olemassaoloa ei voida edelleenkään todistaa, koska kuva voi olla manipuloitu. Toisin sanoen, varmuus hirviön olemassaolosta tai olemattomuudesta on voinut jo aikaa sitten irtaantua todisteiden laadusta ja määrästä.

Pekka Makkosen väitöskirjassa käsitellään valokuvaa teknologiana.¹⁵⁵ Valokuvaaminen edellyttää tekniikkaa ja usein korkeakulttuuria. Kun valokuvateorian vähyyttä on harmiteltu, ehkä yksi vastaus löytyy tekniikasta. Ennen valokuvaus jäi omaksi ilmaisukeinokseen klassisempien maalaamisen ja kirjoittamisen rinnalla, koska se on loppujen lopuksi hyvin teknistä tekemistä. Valokuvaaja vain tallentaa, ei luo. Teknologinen näkökulma myös trivialisoi ja dedramatisoi siirtymää filmiajasta digitaaliaikaan: eikö digitaalikuva ole "vain" analogisen kuvan päivitys? Pienin yksikkö oli valon vaikutuksesta tummuva hopearake, nyt puolijohde, jonka jännitetaso muuttuu valon vaikutuksesta. Miksi valon virittämät hopearakeet ovat "jälki", mutta valon virittämät kuvakennon puolijohteet eivät ole? Onko merkittävä ero siinä, että hopearakeet muuttuvat valon vaikutuksesta pysyvästi, kun taas puolijohteet "nollataan" jokaisen kuvanoton jälkeen? Kuvattu filmi on käyttökelpoinen vasta kemiallisen käsittelyn jälkeen, jolloin latentista ja valolle herkstä kuvasta tuli näkyvä ja säilyvä, digitaaliaikana kuvasta tulee käyttökelpoinen vasta digitaalisen käsittelyn jälkeen, johon yleensä kuuluu muunnos raakatiedostosta pakatuksi tiedostoksi.¹⁵⁶ Jo filmiaikana kuvia siirrettiin puhelinlinjoja pitkin sähköisessä muodossa kaukomailta toimitukseen, mutta tämä teknologinen vaihe luetaan ikään kuin filmiaikaan kuuluvaksi, vaikka se on selkeästi nykyisen elektronisen kuviensiirron esiaste.

¹⁵⁵ Makkonen 2010.

¹⁵⁶ Raakatiedosto (raw) on häviötön tiedosto, joka "kehitetään" kuvaksi tietokoneohjelmalla. Kuvankäsittelyn jälkeen kuva tallennetaan esimerkiksi pakatuksi jpg-tiedostoksi ja lähetetään esimerkiksi julkaisujärjestelmään, graafikolle tms.

Valokuva, lopullinen käsitelty tuote, on siinä mielessä aina analoginen, että näkymä vastaa ainakin jollain tarkkuudella kuvantallennushetkellä vallinneita fysikaalisia olosuhteita. Esimerkiksi illalla otetusta valokuvasta tehtyä paperitulostetta katsoessa syntyy vaikutelma hämäryydestä ja illasta.

Filmiaikana originaalit negatiivit ja diat olivat todella originaaleja. Kun originaalista tehtiin kopioita, kuvan laatu heikkeni jokaisella kerralla. Tämän lisäksi, kun originaalista tehtiin kopioita, se saattoi haalistua ja laborantin huonon käsittelyn seurauksena naarmuuntua ja kulua. Jos alkuperäinen filmi katosi tai tuhoutui, oli tapahtuman visuaalisen tallenteen todistusvoima kopioiden varassa. Digitaaliaikana tätä ei periaatteessa tapahdu, sillä kuvatiedostoja voidaan kopioida häviöttömästi.

Valokuvien käytettävyyden ja leviämisen kannalta digitaalisuudella ja analogisten kuvien digitoimisella on ratkaiseva vaikutus. Vanhojen filmien, vedosten ja asiakirjojen digitointi ei johdu suoranaisesti tai pelkästään digitaalisen tiedoston säilyvyyden ylivoimaisuudesta. Digitoinnin merkittävin tavoite on esteettömyyden saavuttaminen eli alkuperäisen aineiston sisältämän informaation saattaminen laajempaan käyttöön, ja myös alkuperäisten aineistojen suojaaminen.¹⁵⁷

Todiste on merkittävimpiä valokuvan funktioita. Asioita ja tapahtumia valokuvataan, jotta niiden voidaan osoittaa olleen olemassa. Tutkimuksien mukaan silmä hakeutuu lehtijutussa ensin valokuvaan, sen jälkeen otsikkoon ja lopuksi itse tekstiin.¹⁵⁸ Viestintäteorian piirissä pitkään vaikuttanut näkemys myöntää näkemämme kuvan oikeellisuuden, mutta korostaa sen ohella, tai usein sen ohi, kuvan valittua ja eri tavoin muokattua luonnetta. Valokuva ei ole pelkästään kameran mekaaninen tuote, vaan aina jollain tavalla valikoitu, rajattu ja kerronnallistettu. Myös valittu optiikka, kuvakulma, valaistus, otoksen pituus sekä muut käytössä olevat keinot vaikuttavat näkemäämme. Erityisesti semiotikka on painottanut kuvan keinotekoista, rakennettua luonnetta. Sillä on ikoninen, todellisuuden kaltainen ulottuvuus sekä indeksinen eli todellisuudesta kausaalisesti syntynyt luonne, mutta sen ohella myös symbolinen ulottuvuus.¹⁵⁹

Valokuvan objektiivisuutta ja objektiivisuuskäsityksiä tutkinut Jenni Mäenpää muotoilee digitaalisen valokuvan indeksisyyden vastustajien ja puolustajien teesit seuraavasti:

¹⁵⁷ Arkistolaitos 2008.

¹⁵⁸ Langton 2009, 67.

¹⁵⁹ Koski 2010, 49.

Koska digitalisoitumisen jälkeen kuvan ja sen kohteen välinen kausaalisuhte on muuttunut yhä monimutkaisemmaksi virtuaaliseksi prosessiksi, osa tutkijoista on päätenyt siihen, että indeksisyydestä ei voida enää digitaalisen valokuvan kohdalla puhua lainkaan. Analogisen valokuvan kausaalinen suhde on perustunut kuvan materiaalisiin ominaisuuksiin ja siihen kemialliseen prosessiin, joka tapahtuu valokuvapaperin pinnassa. Digitaalisesta valokuvasta puuttuvat nämä kemialliset ja usein myös materiaaliset ominaisuudet. Digitaalinen valokuva on numeerista informaatiota. Indeksisyyden puolustajien mukaan digitaalinen valokuva on edelleen kausaalisessa suhteessa esittämäänsä kohteeseen. Valon koodautuminen "numeeriseksi dataksi" määräytyy indeksisesti kameran ulkopuolisten objektien perusteella. Kyky osoittaa jokin alkuperäiseksi, joskus todellisena olleeksi, ja toisaalta kyky todistaa kameran olleen paikalla, tekevät valokuvasta valokuvan.¹⁶⁰

Mäenpään mukaan uutiskuvajournalismin voi nähdä esimerkkinä indeksisyyteen tukeutuvasta tavasta käyttää valokuvia. Tietyllä tavalla valokuvalla indeksisenä merkinä on määritelmällisesti vastaavuus todellisuuden kanssa, mikä tekee siitä "objektiivisuuden liittolaisen". Valokuvilla voidaan saada aikaan todenmukaisuuden vaikutelma tai illuusio niin, että kuvat ovat todisteina uutisjutuille, Mäenpää muotoilee varovasti.¹⁶¹

Luvussa 3.1 Mäenpää kuvaa uutiskuvan paradoksiksi sitä, että uutiskuvaa pidetään oletusarvoisesti objektiivisena maailman heijastajana, vaikka sen tiedetään olevan monien teknisten ja toimituksellisten valintojen tulos. Valinnat sekä kuvaus- ja kuvankäsittelytekniset ratkaisut yhdistetään kuvajournalistien ammattitaitoon, johon kuuluvat viimeistely visuaalinen ilmaisu, vain oleellisen näyttäminen ja kyky koskettaa katsojaa. Lehtikuvaajat puolustavat todenmukaista lehtikuvaa ja pitävät totuudentakaamista osana ammattietiikkaansa. Media konstruoi todellisuutta tulkitsemalla, valitsemalla ja pois jättämällä.¹⁶²

3.5 Kuvajournalistinen valokuva

Kuvajournalismia määritellään visuaaliseksi ja kuvapainotteiseksi kerronnaksi, kuten esimerkiksi Life-lehden kuvareportaasit ja Robert Capan tuotanto, tai ylipäänsä sellaiseksi, että lehtijutuissa on valokuvia. Valokuvaaja Seppo Saves [1986] on määritellyt kuvajournalismin omintakeiseksi,

¹⁶⁰ Mäenpää 2016, 85.

¹⁶¹ Mäenpää 2016, 86.

¹⁶² Mäenpää 2016.

visuaalisesti oivaltavaksi, sisällöllisesti monikerrokselliseksi ja teknisesti hyväksi valokuvaukseksi, Merja Salon tulkinnan mukaan lehtikuvauksesta erottuvaksi valokuvaamiseksi.¹⁶³

Salon *Imageware – kuvajournalismi mediafuusiossa* vuodelta 2000 on kuvajournalismin perusteoksia. Se on kirjoitettu aikana, jolloin digitaalinen valokuvaus oli jo alkanut, mutta ei vallannut alaa, ja jolloin uutisvalokuvan merkittävin käyttö oli painetuissa julkaisuissa. Kirjassa tarkastellaankin sekä kuvajournalismin kehittymistä televisioaikakaudella että digitaalisuuden tuomia muutoksia valokuvaamiseen. Televisio toi reaaliaikaisuuden, sen mahdollistaman yllätyksellisyyden ja dramaattisuuden, ja kokemuksen tapahtumapaikalla olemisesta, mutta televisiouutisointi oli kuitenkin usein haastatteluita ja puhetta tapahtuneesta.¹⁶⁴ Grunberg [1990] on kirjoittanut, että valokuva ei ollut enää ainoa todistus tapahtuneesta ja se menetti ensinäyttäjän roolin.¹⁶⁵ Uutiskuvan uusi rooli oli muiston ja visuaalisen kokemuksen säilyttäjänä (televisiouutisiahan katsottiin silloin kun ne tulivat televisiosta): painettu uutiskuva tiivistä muistoksi jotain siitä tapahtumasta, josta televisio oli jo näyttänyt ajankohtaisemmat, kestoltaan pidemmät, autenttisuudellaan vakuuttavat ja näkökulmiltaan vaihtelevat raportit. Painettu uutiskuva oli visuaalinen ja historiallinen tiivistelmä television jo näyttämästä kuvavirrasta.¹⁶⁶

Uutistuotanto on muuttunut paljon 2000-luvun alun jälkeen ja varsinkin 1990-luvusta, joka Salon kirjassa on uudenlaisen uutiskuvan muodostumisen aikaa. Uusia uutisia ei tarvitse enää odottaa seuraavaan päivään, eivätkä sanomalehdet ole ainoita uutiskuvien julkaisuvälineitä. Salon kooste uutiskuvan estetiikasta on kuitenkin jopa ajankohtainen. Voimakkaasti dramatisoivasta ja estetisoivasta visuaalisesta kerronnasta oli hänen mukaansa tullut erottava tekijä televisiouutisten ja uutisvalokuvien välille.

Hyvän lehtikuvan kriteeristöjä on koostettu monia. Esimerkiksi tutkija Elina Heikkilän mukaan ”lehtikuvan tehtävänä on välittää tietoa uutisaiheesta, dokumentoida ja todistaa tapahtunutta, orientoida lukija jutun aiheeseen, havainnollistaa tekstissä kerrottua, identifioida jutun kohde, vangita katse, houkutella ostamaan, osoittaa aiheensa tai jutun tärkeyttä, jäsentää ja

¹⁶³ Ks. Salo 2000, 27.

¹⁶⁴ Salo 2000, 21–22.

¹⁶⁵ Ks. Salo 2000, 24.

¹⁶⁶ Salo 2000, 24.

tasapainottaa taittoa, vedota lukijan tunteisiin ja tarjota elämyksiä, viestiä ideologiaa ja vakiinnuttaa tiettyä maailmankuvaa.”¹⁶⁷

Heikki Pölösen pro gradu –tutkielmassaan koostamassa kriteeristöissä hyvä kuva on pysäyttävä; Ideaalinen kuva toimii itsenäisenä teoksena ja se stimuloi kuvan katsojan ajattelua. Se saa katsojan mahdollisesti oivaltamaan jotain uutta. Hyvä kuva sopii uutisyhteyteen, eli mediajulkaisussa kuvittaa tekstiä ja antaa kokonaisuudelle lisäarvoa. Sopiva kuva täyttää paikkansa; mediayhtiöiden on tuotettava sisältöä jatkuvasti, ja jokaisen tekstin yhteydessä julkaistaan mielellään jonkinlainen valokuva. Ideaalinen kuva on siis sellainen, joka paitsi saa katsojan ajattelemaan, myös tarjoaa kaiken vaadittavan perusinformaation ilman että tätä täytyisi kuva- ja muilla teksteillä esitellä. Kuva myös toimii itsenäisesti. Kuvien perustekijöiksi muodostuvat siis, tärkeysjärjestyksessä, affektiivisuus, funktionaalisuus ja visuaalisuus.¹⁶⁸

Muun muassa J. Galtung ja M. H. Ruge ovat tutkineet uutisten rakentumista ja valikoitumista. Galtungin ja Rugen tutkimuksessa Norjan mediasta vuonna 1965 määritettiin tekijöitä, joiden esiintyessä aiheesta tulisi todennäköisesti uutinen. Heidän analyysinsä uutisarvoista havainnollistivat, kuinka tietyistä tapahtumista uutisoitiin todennäköisemmin, lähinnä länsimaisissa kapitalistisissa yhteiskunnissa. Vastaavia kriteerioita on tehty myöhemminkin. Yhteistä niille on ainakin tapahtuman dramaattisuus ja konflikti, tärkeys, laajuus, läheisyys, lyhytaikaisuus, viimeaikaisuus ja negatiivisuus. Journalistit jakavat laajasti samat uutisarvokriteerit, joten uutisointi on kaikkialla samanlaista.¹⁶⁹

Valokuvan visuaalisuudesta on kirjoittanut muun muassa valokuvaaja ja tutkija Dona Schwartz [1992], jonka jäsentämä uutiskuvan esteettinen arvokriteeristö perustuu yksinkertaiseen sommitteluun, jolla tavoitellaan visuaalista vetoavuutta, helppoa luettavuutta ja voimakasta tunnevaikutusta. Schwartzin mukaan hyvä uutiskuva on ”massayleisölle tehty helposti hahmotettava ja emotionaalisesti vaikuttava tuote, jossa toiminta, draama ja tunteet ovat arvostetumpia kuin dokumentaariset esittämistavat,” minkä lisäksi hyvä uutiskuva on Schwartzin

¹⁶⁷ Heikkilä 2006, 54.

¹⁶⁸ Pölönen 2012.

¹⁶⁹ Johnson-Cartee 2005, 125–125. Kirjassa luetellaan useiden tutkijoiden kriteerioita.

mukaan informatiivinen ja siinä on vähän visuaalisia elementtejä.¹⁷⁰ Toisin sanoen hyvässä uutiskuvassa on selkeä pääkohde, kuvassa ilmenevää toimintaa ei tarvitse arvuutella ja katsojalle on välittömästi selvää, mitä mieltä hän on kuvan tapahtumasta. Uutiskuvien esteettisessä dramatiikassa on Schwartzin [1992] mukaan ristiriitaisuutta niiden arvossa pidetyn objektiivisuuden kanssa.¹⁷¹ Ymmärrän tämän niin, että valokuvaajilla on työssään myös esteettisiä pyrkimyksiä. Kuvien halutaan näyttävän hyviltä ja tapahtumisen merkittävyyden kannalta vähäpätöisemmät mutta visuaalisesti mielenkiintoiset elementit saattavat saada päähuomion.

Poliittisten tiedotustilaisuuksien valokuvat todistavat tapahtunutta. Oleelliseksi tekijäksi muodostuu se, mitä kuvataan. Kun ulkoisia tapahtumia on vähän, pientenkin eleiden merkitys korostuu. Taiteilija Victor Burginin toteamus, tapahtuma aiheuttaa valokuvan,¹⁷² pätee poliittisessa tiedotustilaisuudessa siksi, että valokuvattavat henkilöt ovat poliittista eliittiä, joiden toiminnan valvomisen media on ottanut tehtäväkseen. Yksi uutiskuvan tyyppillisistä piirteistä onkin henkilöiminen. Abstrakteista ja mutkikkaista institutionaalisista prosesseista tehdään metonymisiä yksinkertaistuksia.¹⁷³

Valokuvan tarkoitus riippuu paljon kontekstista. Huolimatta voimakkaasta todellisuuden vaikutelmasta valokuvat itsessään ovat hajanaisia ja keskeneräisiä ilmaisuja. Tarkoitusta ohjaa aina elementtien sijoittelu, kuvateksti, muu teksti ja julkaisu.¹⁷⁴ Valokuvaajan tarkoitusperät eivät määritä myöhempiä valokuvan merkityksiä.¹⁷⁵

Mediavälitteinen mielikuvien muodostuminen toteutuu Erkki Karvosen mukaan seuraavasti:

Lähteellä tai toimijalla (esimerkiksi yhtiö, laitos tai henkilö) on käsitys, tulkinta itsestään ja näkemys siitä, miltä se tai hän haluaisi näyttää ulospäin. Toimijan oleminen tai normaali toiminta muodostaa semioottisessa mielessä tekstin, jota mediatoimijat lukevat tai tulkitsevat. Tämä teksti muodostuu siitä, mitä tulee tai päästetään julkisuuteen. Toimijan tarkoituksena on antaa itsestään jonkinlainen sille edullinen kuva itsestään. Media luo yhteyden lähteen ja yleisön välille, mutta ei passiivisena siirtokanavana, vaan pikemminkin aktiivisena toimijana, informaation tulkitsijana ja muotoilijana.

¹⁷⁰ Ks. Salo 2000, 28–29.

¹⁷¹ Sama.

¹⁷² Burgin 1989, 39.

¹⁷³ Burgin 1989, 64.

¹⁷⁴ Sekula 1986, 184.

¹⁷⁵ Sontag 2003, 39.

Lähde on raakamateriaalia teksti- ja kuvatehtäälle, jonka on luotava moninaisista aineksista viihdyttäviä ja kiihdyttäviä tarinoita yleisölleen.¹⁷⁶

Mediayhtiöiden on kilpailutilanteessa saatava tuotteensa kuitenkin aina myytyä, jolloin selviytymisstrategiana voi olla viihteellisyyden ja draaman lisääminen.¹⁷⁷ Medialla on valtaa imagonrakentajana ja usein se rakentaa kielteisesti sävyttyneitä kuvia.¹⁷⁸ Tässä mielessä journalistinen valokuvaus on osa medialiiketoimintaa. Kaikki materiaali otetaan mitä saadaan ja siitä koostetaan tuotteita, joiden oletetaan kiinnostavan yleisöä.¹⁷⁹

Väitöskirjassaan Mari Pienimäki kehittää työkalugenrejä avuksi journalististen valokuvien tulkintaan. Uutisvalokuvan ideaalityypit ovat Pienimäen mukaan havainnoiva ja osallistava uutisvalokuva. Havainnoivaan ideaalityyppiin kuuluu puuttumattomuuden kuvausperiaate ja sitä voi luonnehtia objektiiviseksi ja autenttiseksi. Puuttumattomuus ja eräänlainen tarkkailijan asema työmetodeina tuottavat visuaalisia vihjeitä uutiskuvien totuudellisuudesta ja jopa tärkeydestä. Sellaisia valokuvia julkaistaan tärkeinä tai yleisesti merkittävinä. Osallistavaan ideaalityyppiin kuvaajan ja kuvattavan vuorovaikutus taas kuuluu, minkä perusteella voi ajatella tällaisia kuvia representaatioiksi. Tällaiset valokuvat ilmentyvät lähinnä kiinnostavina ja merkityksiltään yksityisinä tai erityisinä.¹⁸⁰

Ilmeisesti on olemassa erilaisia representaatioita. Pienimäki tulee edellisessä kappaleessa määritelleeksi representaation joksikin sellaiseksi, jossa valokuvaaja ja valokuvaajan kohde ovat vuorovaikutuksessa. Kenties se on jotain sellaista, että valokuvaaja rutiiniensa mukaan ohjaa henkilöä asettumaan tietyllä tavalla, katsomaan johonkin suuntaan, tai toteuttaa jotain muuta henkilön ohjaamista halutun lopputuloksen varmistamiseksi. Silloin valokuvattava henkilö edustaa tai esittää ja jokin uusi asia ymmärretään ja esitetään tutuiksi tulleilla tavoilla. Sitten on representaatio, joka voidaan ymmärtää esityksen uudelleenesitykseksi. Poliittinen tiedotustilaisuus esitetään myöhemmin mediassa kuvin ja sanoin. Poliitikon puheen sisältö esitetään irrallaan poliitikon esitysteosta uudelleentulkittuna, tai poliitikon julkisesta toiminnasta

¹⁷⁶ Karvonen 1999, 78–79.

¹⁷⁷ Karvonen 1999, 89.

¹⁷⁸ Sama.

¹⁷⁹ Karvonen 1999, 85.

¹⁸⁰ Pienimäki 2013, 116–117.

otetaan valokuva, jota myöhemmin julkaistaessa poliitikon toiminnan motiivit esitetään toisin.¹⁸¹ Representaation kautta voi tulla ymmärretyksi lause ”valta käyttää ihmistä”: Ryhtyessään poliitikoksi ihminen omaksuu - oletetun, ulkopuolelta sanellun tai molempia - kokonaisuuden tapoja, kuinka poliitikon tulee käyttäytyä. Journalistia todennäköisesti motivoi jo opiskeluaikana halu pureutua politiikkateatterin lavasteisiin ja analysoida ja paljastaa, mutta pääministerin haastattelutilaisuudessa ei kysytä tiukimpia kysymyksiä, vaan vasta myöhemmin kolumnissa punnitaan ajatuksia. Journalistikin astuu ”valtaan” ja omaksuu rutiinit ja rituaalit.

Pienimäki tukeutuu journalististen valokuvien tulkintaan kehitettävissä työkalugenreissä elokuvatutkija Bill Nicholisin ja professori Susanna Helken tutkimuksiin. Nichols on kuvannut kuusi dokumentaarisen ilmaisun moodia, jotka ovat runollinen, selittävä, havainnoiva, osallistava, refleksiivinen ja performatiivinen.¹⁸² Nämä representoimisen moodit ovat Helken mukaan eräänlaisia lähestymissääntöjä sille, miten dokumentointeja pitää tehdä.¹⁸³ Nichols on esittänyt moodeille ajanjaksot, jolloin ne ovat esiintyneet vallitsevina.¹⁸⁴ Pienimäen mukaan näitä moodeja on käyttökelpoista soveltaa valokuvaan. Hänen mukaansa moodi voi ”tarkoittaa valokuvauksessa tekijän tai aikakauden retorista, eettistä ja/tai tietoteoreettista lähestymistapaa, johon voi kiinnittyä varsinkin valokuvausperiaatteita ja -tyylejä”.¹⁸⁵

Pienimäki luonnehtii havainnoivaa ja osallistavaa moodia vielä seuraavasti:

Havainnoivaan moodiin liittyy puuttumattomuuden kuvausperiaate, jonka mukaisissa uutiskuvissa kiinnitetään huomio usein tietynlaisiin julkisesti näyttäviin tai yhteiskunnallisesti huomattaviin tapahtumiin, jollaisia ovat esimerkiksi katastrofit, avajaiset ja politiikan tapahtumat. Puuttumattomuusperiaatteen mukaiset uutisvalokuvat kuvittavat usein kovia uutiskirjoituksia¹⁸⁶ ja sellaisessa yhteydessä valokuvien sisällöt vahvistuvat entisestään tärkeinä ja yleisesti merkittävinä.¹⁸⁷

¹⁸¹ Keksitty esimerkki: Poliitikko juttelee kansalaisen kanssa, hyvästelee hänet ja lähtee jatkamaan matkaansa. Valokuva otetaan lähdön hetkellä ja kuva julkaistaan sellaisella tulkintamahdollisuudella, että kiireinen tai välinpitämätön poliitikko kävelee kansalaisten ohi heitä näkemättä.

¹⁸² Pienimäki 2013, 104; Helke 2006, 55.

¹⁸³ Helke 2006, 15.

¹⁸⁴ Helke 2006, 55.

¹⁸⁵ Pienimäki 2013, 105.

¹⁸⁶ Kuneliusta [1993] ja Poেকে [1989] mukailleen, kovat uutiset ovat yhteiskunnassa tärkeiksi ja yleisesti merkittäviksi käsitetyt asiat. Kova uutinen tarjoaa etäistä tietoa ja hylkää yksityiset intressit, mielipiteet ja asiaankuulumattoman subjektiivisuuden. Ks. Pienimäki 2013, 106.

¹⁸⁷ Pienimäki 2013, 106–108.

Jorma Miettisen esittämä *tapahtumakuva*¹⁸⁸ vastaa Pienimäen mukaan havainnoivan moodin uutisvalokuvaa: tapahtumakuvista nähdään tapahtuman keskeiset tai kiinnostavimmat piirteet.¹⁸⁹ Niistä havaitaan tilanteen, tunnelman tai tapahtuman keskipiste ja tapahtuman keskeiset toimijat, ja lisäksi ne ovat yleensä visuaalisesti vähäeleisiä.¹⁹⁰

Jos havainnoivan moodin mukaisia uutisvalokuvia voi luonnehtia tärkeiksi, voi osallistavan moodin mukaisia uutisvalokuvia luonnehtia kiinnostaviksi. Ne eivät ole välttämättä yhtä ajankohtaisia kuin havainnoivan moodin kuvat, ja niiden kuvaaja on usein kanssakäymisessä kuvattavien kanssa. Tämä moodi ilmenee selkeimmin poseerauksen mahdollistavassa henkilövalokuvauksessa.¹⁹¹

Havainnoiva moodi ei ole pelkästään kuvausperiaate ja tiedontuottamismetodi. Dokumentaarin on sen lisäksi näytettävä objektiiviselta ja mahdollisesti autenttiselta. Puuttumattomuuden kuvausperiaatteella tuotettuihin uutisvalokuviin liittyy Pienimäen mukaan objektiivisuuden tyyli, joka tarkoittaa ”tietynlaista näköisyyttä”. Pienimäki viittaa Gunter Kressin ja Theo van Leeuwenin [1996] käyttämään käsitteeseen *modality markers*, jonka hän on kääntänyt *totuusarvoiksi ja -vihjeiksi*: ”Kuvan totuudellisuus ja realistisuus riippuvat sen ilmentämästä visuaalisten vihjeiden yhdistelmästä ja vihjeiden totuusarvo riippuu kontekstista”.¹⁹²

Visuaalisina totuusvihjeinä Pienimäki mainitsee Kressin ja van Leeuwenin [1996] käyttämän värikylläisyyden, tarkennuksen pääkohteissa ja laajan syväterävyyden.¹⁹³ Näiden lisäksi Pienimäen mielestä voi totuusvihjeenä olla myös *tietynlainen kuvaushetki*, jota hän ei selitä tarkemmin. Hän saattaa tarkoittaa kuvaustilannetta tai -asetelmaa, josta kirjoittaa, että valokuvaaja lähestyy kohdettaan sivusuunnasta vinosta kulmasta ja eri tasolta kuin silmien tasolta. Objektiivisuustyyli on näin luonnehdittuna huomaamatonta ja etäännyttävää kerrontaa, jolla vahvistetaan dokumentaarisen valokuvan todenmukaisuutta.¹⁹⁴

Johtuen erilaisista tutkimustavoitteista Helke keskittyy Nicholsin tyylianalyysiin ja autenttisuuden tyyliin hieman Pienimäkeä laajemmin: ”Dokumentaarisisessa elokuvassa ei [– –] ensisijaisesti pyritä

¹⁸⁸ Miettinen 1984, 185.

¹⁸⁹ Pienimäki 2013, 106–107.

¹⁹⁰ Sama.

¹⁹¹ Pienimäki 2013, 107–108.

¹⁹² Ks. Pienimäki 2013, 109.

¹⁹³ Ks. Pienimäki 2013, 109.

¹⁹⁴ Pienimäki 2013, 110.

rakentamaan realistista todellisuusvaikutelmaa autonomisesta kuvitteellisesta maailmasta. Oleellista on vakuuttaa kohteiden ja elokuvantekijän yhtäaikaisesta läsnäolosta samassa historiassa. Tehtävänä on vakuuttaa, että tekijä on ollut paikan päällä todistamassa autenttisen historian virtaa.”¹⁹⁵

Osallistava moodi liittyy Pienimäen valokuvasovituksessa niin sanottuun pehmeään uutiseen¹⁹⁶. Pehmeitä uutisia kuvittavat valokuvat ilmentävät harvoin puuttumattomuuden periaatetta ja sellaisten valokuvien ottaja on usein jonkinlaisessa kanssakäymisessä valokuvattavien kanssa, jolloin valokuvaan liittyy eräänlainen vuorovaikutteisuuden periaate.¹⁹⁷ Valokuvaaja on sosiaalinen toimija ja valokuvaamiseen liittyy kuvauskohteen poseeraamisen mahdollisuus.¹⁹⁸

Monet tunnetut uutiskuvat toistavat vakiintuneiden kuvasymboleiden kompositioita tai teemoja ja muodostavat eräänlaisia kuvajournalistisia jatkumoa, joita professori Merja Salo kutsuu myyteiksi, koska ne hänen mukaansa näyttävät luovan uutiskuville uuden, symboleista poikkeavan tason.¹⁹⁹ Ne ovat paitsi symboleita, tässä tapauksessa tiettyjen uutistapahtumien muistoja ja merkitsijöitä, myös jotain yksittäiset tapahtumat ylittävää.²⁰⁰ Jatkumoon liittyvä toisto ei ole yksittäisen kuvan historiallista toistoa vaan uusien versioiden tuottamista erilaisissa olosuhteissa tietystä arkkityyppisestä peruskuvasta.²⁰¹

Salo kuvailee myyttejä kulttuuristen perusristiriitojen hyväksyttäviksi selityksiksi. Kuvajournalistiset jatkumot liittävät yksittäiset uutiskuvat yleisiin käsitteellisiin sisältöihin ja antavat niille ajattoman, myyttisen ulottuvuuden. Myyttisyyden etu on sisällöllinen vakiintuneisuus ja helppo tunnistettavuus, eräänlainen kasaantuva viestinnällinen voima. Kääntöpuolena on taas se, että kuvat saattavat muodostua kaavamaisiksi stereotyypeiksi. Stereotyyppisyydessäkin voi piillä uutta luova puolensa, jos toistoon liittyy variaatiota. Samalla kun myyttiset aiheet toistuvat, valokuvan

¹⁹⁵ Helke 2006, 77.

¹⁹⁶ Kuneliusta [1993] mukailleen, kiinnostavia ja merkityksiltään erityisiä ja yksityisiä uutisia, jotka voivat herättää vastaanottajassa henkilökohtaista mielenkiintoa tai sympatiaa. Ks. Pienimäki 2013, 107.

¹⁹⁷ Pienimäki 2013, 108.

¹⁹⁸ Sama.

¹⁹⁹ Salo 2000, 49.

²⁰⁰ Sama.

²⁰¹ Sama.

yksityiskohtainen erityisyys ja dokumentaarisuus koko ajan uudistaa ja ”tuorestaa” kuvajournalismia.²⁰²

Mielenkiintoista Salon kuvaamissa kuvajournalistissa jatkumoissa on muun muassa se, että ne muodostuvat kuin itsestään. Kuvajournalistisen työn tiedostava taso, jos näin voidaan sanoa, voi liittyä enemmän käsityksiin kuvajournalismin yhteiskunnallisesta merkityksestä tai kuvajournalismin paikasta journalistisessa tuotannossa, ei niinkään siihen, mitä ja miksi pitäisi valokuvata kuvauskeikalla. Se puoli työstä taas voi liittyä rutiineihin, kameran edessä näkyvään toimintaan reagoimiseen ja esteettisiin mieltymyksiin. Samoin kuin kerrotut tarinat, jotka noudattavat muutamia klassisia tarinakaavoja, myös valokuvissa voi olla hitaasti muuttuva joukko kuvatyyppejä, joihin uutiskuvatuotanto on kategorisoitavissa.

Poliitikko aiheuttaa valokuvan. On vaikeaa kuvitella tilannetta, jossa vaikkapa valtiosihteeriä tai tiedotustilaisuuspäivän aamuna perinpohjaisesti valmennettua Smolnan virastomestaria valokuvattaisiin niin paljon ja keskittyneesti kuin vaalit voittaneiden puolueiden puheenjohtajia, joiden tilalla hän olisi. Havainnoiva valokuvaaminen on objektiivista ja siihen kuuluu puuttumattomuus tapahtumiin. Osallistavassa valokuvaamisessa ollaan vuorovaikutuksessa valokuvauskohteen kanssa. Kumpaa journalistinen valokuvaus sitten on? Valokuvaajat eivät ohjaa poliitikkoja, mutta kenties heidän toiminnallinen läsnäolonsa on aiheuttamassa poliitikkojen toimintaa. Ainakin media osallistaa itsensä tärkeään ritualisoituneeseen tapahtumaan ja yhteiskunnalliseen tapahtumiseen tekemällä ensimmäiset uutisvideot tiedotustilaisuuden tapahtumapaikalta ja julkaisemalla uutisvalokuvia, joissa poliitikot ovat median edustajien ympäröimänä.

²⁰² Salo 2000, 52.

4 HALLITUSNEUVOTTELUJEN LOPPUINFO SMOLNASSA 27.5.2015

Vuoden 2015 eduskuntavaaleja seuranneet hallitusneuvottelut päättävä hallitusohjelman julkaisu ja hallituspuolueiden puheenjohtajien tiedotustilaisuus järjestettiin valtioneuvoston juhlahuoneistossa keskiviikkona 27.5.2015 kello 14. Poliitikoista olivat paikalla keskustan puheenjohtaja ja hallitusneuvottelija Juha Sipilä, perussuomalaisen puheenjohtaja Timo Soini ja kokoomuksen puheenjohtaja Alexander Stubb. Hallitusohjelmaa esittelevässä tiedotustilaisuudessa kävi ilmi, että Soinista tulee ulkoasiain- ja eurooppaministeri ja Stubbista valtiovarainministeri. Sipilän pääministeriys oli selvää tilaisuuden alussa.

Ilmoittautuneita median edustajia tiedotustilaisuuteen oli 70, mutta tilaisuuteen osallistui paljon median henkilöitä, joilla oli mediakortti valtioneuvoston tiloihin. Heidän ei tarvinnut ilmoittautua etukäteen tiedotustilaisuuksiin. Todellisesta osallistujien määrästä antaa osviittaa se, että hallitusohjelmaa tulostettiin 100 kappaletta ja ne loppuivat tiedotustilaisuudessa kesken. Edustettuina olivat ainakin Yleisradio, MTV3, Helsingin Sanomat, Iltalehti, Ilta-Sanomat, Hufvudstadsbladet, Lännen Media, Maaseudun Tulevaisuus, Uusi Suomi, Kansan Uutiset, Aamulehti, Talouselämä, TASS, Suomen Kuvalehti, Energiauutiset, Etelä-Suomen Media ja Perussuomalainen. Lähes jokaisella toimittajalla oli mukana valokuvaaja, mutta isommilla mediumeilla, kuten Yleisradio ja MTV3, oli sen lisäksi kaksi TV-kuvaajaa sekä TV-toimittaja.²⁰³

Videon tiedotustilaisuuden. Kuvauspaikkana oli medialle varatun alueen toisen tuolirivin vasen reuna ja tallennuslaitteena pienikokoinen videokamera, jota pidin lyhyen varren päässä noin puolentoista metrin korkeudella. Kamerassa on laajakulmaobjektiivi ja kuvausalue kattoi poliitikot ja eturivien valokuvaajat. Kamerassa on mikrofoni ja videokuvauksen yhteydessä myös ääni tallentui samaan videotiedostoon. Tiedotustilaisuuden puhe litteroitiin ja se on tutkielman liitteenä. Puhujia olivat edellä mainitut puoluejohtajat, valtioneuvoston viestintäjohtaja Markku Mantila ja median edustajat. Poliitikkojen toiminta on merkitty litterointiin kursivoinnilla ja kuvailtu alaviitteissä. Valokuvaus on merkitty alleviivauksella. Litteroinnissa hyödynnettiin myös valtioneuvoston videotallennetta, joka on internetissä.²⁰⁴ Tässä videossa kuva-ala on rajattu niin,

²⁰³ Rummukainen 2015.

²⁰⁴ Valtioneuvosto 2015.

että puhujat näkyvät, mutta median edustajat eivät näy. Edellä mainituilla merkintätavoilla pyrittiin siihen, että tekstiä luettaessa voi samanaikaisesti seurata poliitikkojen ja valokuvaajien toimintaa.

Poliittisen tiedotustilaisuuden toiminnan tarkastelemisessa toisaalta vaikutetaan tutkittavaan kohteeseen ja toisaalta ei vaikuteta. Selitys edellä mainitulle vaihtoehtoparille on se, että median ja poliitikkojen toimintaa tallentaessani olin kameroineni ikään kuin osa mediaa. Tällöin olin hetkellisesti ja pieneltä osaltani muodostamassa sitä poliittisen eliitin vastavoimaa, joka valvoo ja paljastaa poliittisen eliitin toimintaa. Tiedotustilaisuus oli järjestetty meitä varten ja kun meitä oli paljon paikalla, tilaisuus sai suuren valtakunnallisen mediahuomion. Toisaalta olin tilaisuudessa tarkkailemassa sekä median että poliitikkojen toimintaa, en niinkään hankkimassa käyttökelpoista kuvamateriaalia tiedotustarkoituksessa. Kun valokuvaajat kuvasivat poliitikkoja, minä kuvasin valokuvaajia ja poliitikkoja. Tallensin tapahtumaa, jotta ymmärtäisin, miksi valokuvaajat ottavat kuvia poliitikoista. Tiedotustilaisuudessa oli aistittavissa, että valokuvaajat huomasivat ulkopuolisuuteni, mutta se tuskin vaikutti heidän työskentelyynsä. Pientä videokameraani vilkuiltiin välillä ja se myös huomioitiin illan uutislähetyksessä.

4.1 Tilaisuuden rakenne ja ajankäyttö

Tiedotustilaisuus kesti noin tunnin ja viisi minuuttia. Paikallaolijoiden sijoituttua paikoilleen Mantila toivotti median tervetulleeksi ja antoi puheenvuoron Sipilälle. Sipilä käytti pitkän puheenvuoron, jossa hän esitteli hallitusohjelmaa kuvia apuna käyttäen. Sen jälkeen myös Soini ja Stubb pitivät pitkät puheenvuorot. Sen jälkeen Mantila jakoi puheenvuoroja medialle ja poliitikot vastasivat sen kysymyksiin. Lopuksi poliitikot poistuivat samasta ovesta, josta he olivat saapuneet.

Ajankäytöllisesti tiedotustilaisuus rakentui niin, että avauspuheenvuorot kestivät yhteensä puolet koko tilaisuudesta ja kyselyosuus puolet. Sipilän puheenvuoro kesti 27:39 minuuttia, Stubbin 18:10 minuuttia ja Soinin 10:02 minuuttia. Medialla oli puheenvuoro 6:19 minuuttia ja Mantilalla 1:05 minuuttia. Median kysymyksiin vastaamisessa oli Sipilä äänessä 11:20 minuuttia, Stubb 7:46 minuuttia ja Soini 4:23 minuuttia.

Poliitikoilla oli yhteensä 27 puheenvuoroa, joista Sipilällä 16, Stubbilla seitsemän ja Soinilla neljä. Näkyvimvät eleet sekä puheenvuorojen määrät ja kestot on koottu seuraavaan taulukkoon.

	Sipilä	Soini	Stubb
Järjestele papereita	7	23	21
Koskettaa kasvoja		13	4
Koskettaa silmälaseja	3		1
Poistuu paikaltaan	1		2
Hymyilee tai nauraa	15	19	23
Koskee toista poliitikkoa	2		
Katsoo kelloa			1
Juo vettä	2	5	4
Aloituspuheenvuoron kesto	16:19	5:39	10:24
Puheenvuoroaika aloituspuheenvuoron jälkeen	11:19,5	04:22,5	7:46
Äänessä yhteensä	27:38,5	10:01,5	18:10
Puheenvuorojen määrä	17	5	8

Taulukko 1. Poliitikkojen eleet ja puheenvuorot

Tämän lisäksi Mantilalla oli puheenvuoro yhden minuutin ja viiden sekunnin ajan ja medialla noin kuuden minuutin ja 19 sekunnin ajan. Media esitti seuraavat kysymykset:

33:10-33:35 Vesa Kallionpää, MTV3: Vakuuttaako hallitusohjelma markkinat?

Sipilä vastasi.

34:35-34:55 sama: Minkälainen yhteiskuntasopimus tarvitaan? Minkälainen pitää olla yhteiskuntasopimuksen keskeinen sisältö, jotta paketti ei laukea?

Sipilä vastaa.

35:38-36:03 Tuomas Niskakangas, Helsingin Sanomat: Millaista painia jouduttiin käymään kasvupanostusten ja heikko-osaisimmille kohdistettujen tukien jakamisessa ja näiden välillä? Mitä Suomen tuloeroille tulee tapahtumaan hallituskauden aikana?

Sipilä vastasi.

37:15-37:34 Johan Kjellberg, Yleisradio: Tuleeko hallitus noudattamaan kansallista kielistrategiaa?

Sipilä antoi puheenvuoron Stubbille, joka vastasi.

38:19-38:31 Martta Nieminen, Helsingin Sanomat: Mitä opiskelijoihin liittyvää hallitusohjelma sisältää?

Vastaukset esitettiin järjestyksessä Sipilä, Stubb ja Sipilä.

41:06-41:45 Lauri Nurmi, Lännen media: Onko niin, että jatkossa suomalaisten yleistä koulutustasoa on tarkoitus hieman laskea? Kokevatko poliitikot, että Suomi on ylikoulutettu? Voisivatko poliitikot luonnehtia ”isoa pumaskaa” muutamalla adjektiivilla?

Stubb ja Sipilä vastasivat.

43:06-43:14 Eeva Palojärvi, Helsingin Sanomat: Miten salkkujaon yllätysratkaisuun päädyttiin?

Vastaukset esitettiin järjestyksessä Soini, Sipilä, Stubb ja Sipilä.

48:08-48:45 Ursa Grüne, Hufvudstadsbladet: Tuleeko hallitukseen Pohjola-ministeriä? Missä keskituloisten yläraja kulkee euroissa? Miten ostovoima kehittyy, jos yhteiskuntasopimus saadaan aikaan?

Vastaukset esitettiin järjestyksessä Sipilä, Soini ja Sipilä.

49:48-50:25 Pirjo Auvinen, Yleisradio: Onko ohjelman työmarkkinaosuus sama kuin ennen varsinaisia hallitusneuvotteluja? Sisältyykö ohjelmaan vuosityöajan jatkaminen sadalla tunnilla? Milloin on deadline sille, että ”nääh rapsahtaa”? Mikä on hallituksen vastaus Välimeren-pakolaiskiintiöön?

Puheenvuorot järjestyksessä Sipilä, Mantila, Auvinen ja Soini.

52:11-52:31 Mari Haavisto, MTV: Tuleeko esimerkiksi verotusoikeus maakuntamalliin? Onko puhemiehen paikat jaettu puolueille, saako oppositio paikkaa varapuhemiehistöön?

Sipilä vastasi.

53:28-53:53 Satu Schauman, Verkkouutiset: Milloin tehtiin lopullinen päätös salkkujaosta perussuomalaisten ja kokoomuksen puheenjohtajien välillä? Onko superelinkeinoministerin

salkkua pohdittu?

Soini, Sipilä ja Stubb vastasivat.

54:49-55:29 Jyrki Karvinen, freelancer: Miten Timo Soini luonnehtisi ohjelman ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittista osuutta? Emmekö näe enää EU:ta kritisoivaa Soinia? Tuliko NATO-selvityksestä sovittua keskenään jotain tarkempaa?

Soini vastasi.

57:13-57:32 Hannu Tikkala, Yleisradio: Miksi 12 ministerin tavoitteeseen ei päästy? Meinataanko päätös ansiosidonnaisten päivärahojen 200 miljoonan euron säästöstä tehdä ilman työmarkkinajärjestöjä?

Sipilä vastasi.

58:24-58:58 Susanna Ginman, Hufvudstadsbladet: Millä tavalla hallitus turvaa kaksikielisyyden? Vastaako toisen asteen koulutuksen säästömalli edellisen hallituksen suunnitelmaa?

Stubb vastasi.

1:04:14-1:04:17 Ei tietoa kysyjästä: Miksi keskustan ministerivalinnat tehdään niin myöhään?

1:04:25-1:04:39 Ei tietoa kysyjästä: Kuinka nimitetään uutta hallitusta Sipilä-Stubbin hallitus vai Sipilä-Soini -hallitus?

Sipilä, Stubb ja Soini vastasivat.

4.1.1 Sanatarkka vai keskusteluanalyttinen litterointi?

Tiedotustilaisuuden puheet litteroitiin ja se on tämän tutkielman liitteenä. Keskusteluanalyttiseen litteraatioon sisällytetään kaikki sanat, taukojen pituudet sekunnin murto-osien tarkkuudella, äänenpainot, äänneet ja äännähdykset, tunteenilmaukset sekä lisäksi myös esimerkiksi eleitä ja ilmeitä.²⁰⁵ Luvussa 2.1.3. käytiin läpi nonverbaaliseen viestintään kuuluvia esityksen elementtejä, joita ovat puheen äänensävy, nouseva ja laskeva intonaatio, äänenkorkeus, aksentti ja rytmi, kuin myös kasvojen ilmeet, eleet, asennot, liike ja liikkeen rytmi, henkilön koko ja ulkonäkö, vartalon

²⁰⁵ Tietoarkisto 2017.

muoto, henkilön sijoittuminen tilassa ja toisiin pidetty fyysinen välimatka. Tämän tutkielman aineistona olevaa tiedotustilaisuuden tallennetta tarkasteltaessa sellaisilla ominaisuuksilla kuten puheen äänensävyllä, intonaatiolla, äänenkorkeudella, aksentilla ja rytmillä ei ole suurta merkitystä. Ne eivät juuri muutu, vaan poliitikkojen puhe on pääasiassa huoliteltua, tasaista kirjakieltä, vailla yllätyksiä. Poliitikkojen koko, muoto ja ulkonäkö eivät muutu, mutta sijoittuminen tilassa ja toisiin pidetty fyysinen välimatka muuttuvat hieman. Muut elementit - kasvojen ilmeet, keholliset eleet, asennot ja liike - sen sijaan voivat olla merkityksellisiä, ja siksi ne on yhdistetty litterointiin.

Edellä mainittujen nonverbaalisten elementtien lisäksi litterointiin on sisällytetty tietysti verbaalinen viestintä eli puhe sekä ajallinen kesto, puhuja ja kohdat, joissa valokuvataan erityisen aktiivisesti. Sellaiset kohdat, joissa on havaittu poliitikkojen asentojen muutoksia, eleitä, kasvojen ilmeitä ja liikettä on merkitty tekstin kursivoinnilla ja kuvailtu alaviitteissä. Valokuvaus on merkitty tekstin alleviivauksella. Luettavuuden takia hymyily ja nauru on merkitty alaviitteeseen.

4.1.2 Litteroinnin anti

Tämän tutkielman liitteenä oleva tiedotustilaisuuden litterointi on verrattain laaja tekstikokonaisuus. Tutkielma ei kuitenkaan käsittele varsinaisesti puhetta, vaan valokuvaustoimintaa. Miksi siis kattava ja tarkahko litterointi? Poliitikot ja tuore hallitusohjelma olivat median mielenkiinnon kohteena. Pohdin syitä median valokuvaustoiminnalle, joten oli perusteltua dokumentoida poliitikkojen toimintaa niin tyhjentävästi kuin mahdollista, puheteoilla ja valokuvaamisellahan voi olla tai olla olematta yhteys. Se selviää vain dokumentoimalla puheteot riittäväällä tarkkuudella, mutta ennen kaikkea kattavasti: ei tarkastella vain tiedotustilaisuuden alkua tai muuta vaihetta, vaan koko tilaisuutta. Kun litterointiin yhdistetään systemaattinen kuvaus muusta toiminnasta, voidaan tarkastella mahdollisista korrelaatioista ja jopa kausaliteetteja. Yksi aineiston aineista oli havainto, että valokuvaajat kuvasivat toimintaa ja muutosta. Ikään kuin valokuvaajat toimisivat eri havaintomaailmassa kuin toimittajat. Toimittajat halusivat tietoa yhteiskunnallisesti tärkeistä asioista, kuten kärkihankkeista, leikkauksista, ministerivalinnoista sekä poliitikkojen tunteista ja vaikuttimista päätöksissään. Valokuvaajat taas odottivat, että poliitikot

tekisivät jotain. Median koosti nämä kahdesta erilaisesta lähtökohdasta syntyneestä aineistosta esityksiä, joissa uutisen visuaalisuus tukee sen sisältöä.

Toisekseen, litterointi ja toiminnankuvaus ovat 27.5.2015 pidetyn tiedotustilaisuuden dokumentti. Niiden avulla voidaan havainnoida ja käsitellä tapahtunutta tilanteessa, jossa videotallennetta ei ole (enää) käytettävissä.

4.2 Toiminnan kuvaus

Kun median edustajat olivat asettuneet huoneeseen, odotettiin poliitikkojen saapumista. Yksi työntekijä tuli huoneen etuosassa olevasta ovesta, jolloin valokuvaajat alkoivat valokuvata häntä. Valokuvaajat eivät ilmeisesti ehtineet edes katsoa tarkemmin, kuka henkilö on, vaan reagoivat oven avautumisen ja toisten valokuvaajien havahtumiseen. Kameroiden laskettua tapaus herätti valokuvaajissa hilpeyttä. Kun poliitikot saapuivat samasta ovesta hetkeä myöhemmin, alkoi jatkuva valokuvaus.

Tiedotustilaisuuden kulku valokuvaajien näkökulmasta keskittyi näkyvään toimintaan. Seuraavaan listaukseen on koottu ne toiminnot, joiden aikana valokuvattiin erityisen paljon:

Huoneen etuosassa ovi aukeaa ja Smolnan työntekijä kävelee huoneeseen.

Poliitikot saapuvat huoneen etuosaan.

00:31–16:54

Sipilä alkaa puhua.

Stubb vie paperinipun huoneen ikkunalle ja palaa takaisin.

Sipilä esittelee kalvoja. Hän käy usein lähellä projektorikangasta ja osoittaa siihen kädellään.

Sipilä puhuu itsehallinto- ja maakuntamallista.

Sipilä esittelee yhteiskuntasopimusta ja hintakilpailukykyhyppyä uudella kalvolla ja osoittaa kädellään kalvon eri kohtia.

Sipilä esittelee visiota ”Suomi 2025 – yhdessä rakennettu” ja osoittaa kädellään kalvon eri kohtia.

Stubb käy ikkunan luona hakemassa papereita ja selaa niitä pöydällään.

Sipilä kertoo ministerien määrästä. Stubb koskee hiuksiinsa.

Sipilä kertoo ministerivalinnoista ja sanoo väärin. Poliitikot nauravat. Sipilä taputtaa Stubbia ja Soinia olalle.

16:55–22:36

Soini aloittaa puheenvuoronsa.

Stubb kuiskaa Sipilän korvaan ja näyttää hänelle papereitaan.

Sipilän paperi putoaa lattialle. Mies käy nostamassa sen hänelle. Sipilä ja Stubb hymyilevät.

Soini lopettelee puheenvuoroaan. Sipilä ja Stubb katsovat toisiaan ja vaihtavat pari sanaa.

22:40–33:04

Stubb aloittaa puheenvuoronsa. Stubb katsoo kohti median edustajia ja puhuu muun muassa talouden sopeuttamisesta, leikkauksista ja Suomesta.

Stubb puhuu julkisen talouden paketista.

33:38–34:35

Sipilä vastaa toimittajan kysymykseen. Soini ja Stubb järjestelevät papereitaan. Stubb koskee silmälaseihinsa, ottaa katsekontaktin valokuvaajaan ja hymyilee.

39:09–40:40

Stubb alkaa puhua.

Stubb kertoo kevennyksen professoreista.

41:46–43:02

Toimittaja pyytää poliitikkoja luonnehtimaan ”pumaskaa” adjektiiveilla. Poliitikot vastaavat, mutta jättävät luonnehtimatta adjektiiveilla.

43:06–44:46

Toimittaja kysyy salkkujaosta. Soini aloittaa puheenvuoronsa. Soini kertoo päätöksestään, jonka oli tehnyt kävelyllä.

46:07–47:39

Stubb kertoo salkkujaosta jääkiekkovertauksin.

48:08–49:46

Toimittajan kysymyksen (keskituloisen ylärajasta ja yhteiskuntasopimuksesta) aikana ja Sipilän puheenvuoron alussa Soini ja Stubb keskusteleivat Sipilän takana kaksi kertaa.

54:07–54:36

Stubb jatkaa Sipilän vastausta toimittajan kysymykseen siitä, milloin salkkujako päätettiin.

55:30–57:00

Soinin vastatessa toimittajan kysymykseen turvallisuustilanteesta Stubb kääntyy Sipilän puoleen ja he puhuvat jotain.

58:58–1:01:02

Stubbin vastatessa toimittajan kysymykseen kaksikielisyydestä Sipilä kääntyy Soinin puoleen ja he puhuvat jotain.

1:01:03–1:02:15

Sipilän puheenvuoron aikana, jossa hän vastaa Mantilan kysymykseen tavoitettavuudesta, Stubb hakee ikkunalta paperinipun. Stubb seuraa katseellaan Sipilän puhetta. Soini kertoo tulevasta aikataulusta.

1:03:18–1:03:59

Stubb kertoo tulevasta aikataulusta ja tekee käsieleen Sipilää ja Soinia kohti.

1:04:26–1:04:58

Toimittaja kysyy, millä nimellä hallitusta tulisi kutsua. Poliitikot ovat lähdössä ja vastaavat kysymykseen ("Kolme ässää"). Poliitikot poistuvat.

Sipilä aloittaa tilaisuuden kevennyksellä ja siirtyy aiheen käsittelyyn nopeasti. Soini ja Stubb järjestelevät papereitaan ja Stubb käy viemässä omia papereitaan ikkunan luokse. Poliitikkoja valokuvataan koko Sipilän puheenvuoron ajan.

Stubb siirtää jälleen papereitaan, tällä kertaa hän hakee niitä ikkunan luota. Puheenvuoronsa lopulla Sipilä koskettaa Stubbia samalla kun kertoo, että Stubbista on tuossa valtiovarainministeri. Reilut 16 minuuttia kestäneen aloituspuheenvuoronsa aikana Sipilä käyttää esitysgrafiikkaohjelmaa, minkä aikana valokuvataan paljon.

Soinin puheenvuoron aikana Sipilän paperit putoavat lattialla, ja lopussa Sipilä ja Stubb kuiskaavat toisilleen jotain. Näiden tapahtumien aikana valokuvataan paljon. Soinia valokuvataan puheenvuoron alussa, jolloin hän on ensimmäistä kertaa äänessä. Lopussa Soini kertoo kokemuksiaan hallitusneuvotteluista, minkä aikana valokuvataan. Stubbin aloituspuheenvuoron aikana 22:40-33:04 valokuvataan verrattain vähän.

Kallionpään kysymys koskee koko tiedotustilaisuuden pääaihetta eli uuden hallituksen ohjelmaa. Sipilä puhuu ohjelman konkreettisuudesta ja yksityiskohtaisuudesta. Stubb ottaa katsekontaktin lähellä istuvaan valokuvaajaan, joka ottaa hänestä valokuvia.

Seuraavaksi käyn vielä läpi tiedotustilaisuuden "tihentymät" ja teen tulkintoja mahdollisista toiminnan vaikuttimista. On paikallaan esitellä pari käsitettä, joita käytän seuraavassa toiminnan kuvauksessa. Kameran *nousemisella* tarkoitan sitä, että valokuvaajat nostavat kameran kasvojensa eteen kuvausvalmiuteen. Valokuvaajat voivat joko "tähdätä" toisella silmällä etsimen läpi tai pitää molemmat silmät auki, jolloin he näkevät tapahtumia laajemmin kuin mitä objektiivin läpi näkyy. Kameran *laskemisella* tarkoitan vastaavasti sitä, että valokuvaajat laskevat kameran rinnalle, syliin tai tuolille, jos mitään mielenkiintoista ei ole tapahtumassa. *Intensiivisellä valokuvaamisella* tarkoitan valokuvaamisen kiihtymistä, jonka voi havaita kameroiden suljinäänten lisääntymisenä. Kun valokuvaaminen oli intensiivisimmillään, kaikki valokuvaajat kuvasivat koko ajan, monien ottaessa kuvia lyhyinä useamman kuvan sarjoina.

Poliitikkojen saavuttua valokuvaajat levittäytyivät kahdelta tuoliriviltä lattialle ja huoneen etuosan sivuille, pyrkien valokuvaamaan poliitikkoja eri puolilta. Työntekijät ohjasivat heitä pois huoneen sivuilta. Yksi valokuvaaja oli menossa ikkunaseinälle hyvin lähelle Stubbia, mutta hänet käännytettiin takaisin. Toisella seinällä valokuvaaja melkein peitti vartalollaan videotykin kuvan. Työntekijä ohjasi häntä kauemmaksi, mutta valokuvaaja jäi lattialle istumaan.

Sipilän kalvoesityksen aikana valokuvaajilla olivat putket suunnattuina kohti Sipilää. Aina kun hän nosti kätensä osoittaakseen jotain valkokankaalla, valmiina olevat kamerat räpsyivät. Kun hän palasi paikalleen ja kolmikko oli koossa, alkoi intensiivinen valokuvaaminen. Vaikuttaa siltä, että asetelmasta oli tullut taas valokuvauksellisesti uusi ja mielenkiintoinen, koska Sipilän poissaoloon oli ehditty tottua. Stubb elehti paljon. Hän haki papereita ikkunalta ja pyyhkäisi nenäänsä ja hiuksiaan. Sipilä alkoi kertoa ministerivalinnoista. Hän sotkeutui sanoissa hieman ("...pääministeri, miten se menikään, pääministerin paikan vastaan...") ja kosketti Soinia ja Stubbia olalle. Ihmisiä nauratti ja kuvia otettiin intensiivisesti.

Seuraavaksi alusti Soini. Hänen puheensa aikana ei valokuvattu juuri ollenkaan, paitsi tapahtumasarjan aikana, joka alkoi siitä, kun Sipilä ja Stubb katsoivat papereitaan ja Stubb kuiski Sipilän kanssa. Sen jälkeen Sipilä pudotti paperin lattialle, eikä ilmeisesti huomannut sitä. Työntekijä kävi nostamassa paperin Sipilän pöydälle. Sipilää ja Stubbia nauratti. Aivan Soinin puheen lopussa Sipilä ja Stubb sanoivat jotain toisilleen ja sitä valokuvattiin intensiivisesti.

Stubbin puheenvuoron aikana valokuvattiin hyvin vähän verrattuna aikaisempiin puheenvuoroihin. Sen jälkeen alkoivat median kysymykset. Valokuvaaminen keskittyi pariin kevennykseen, jotka alkoivat Lännen median Lauri Nurmen jälkimmäisestä kysymyksestä ("...pyytäisin teiltä muutamalla adjektiivilla luonnehtimaan tätä isoa pumaskaa..."). Stubb ja Sipilä vastasivat Nurmen kysymykseen. Stubb vastasi lyhyesti ensimmäiseen kysymykseen Suomen koulutustasosta mutta ohjasi adjektiiviluonnehdinnan Sipilälle. Sipilä vastasi, että strategisessa hallitusohjelmassa tavoitellaan työllisyysasteen nousua ja hyvinvointiyhteiskunnan pelastamista. Adjektiiviluonnehdinnan hän kuittasi vetoamalla insinööriyhteensä. Tämä kevennys aikaansai runsasta valokuvaamista, joka jatkui seuraavan kysymyksen (Eeva Palojärvi, Helsingin Sanomat) ja siihen vastaamisen alun ajan. Valokuvaajat ikään kuin kirittivät toisiaan kuvaamaan, vaikka kuvauskohteet eivät tehneet mitään poikkeavaa.

Kun Sipilä vastasi Soinin jälkeen Palojärven kysymykseen, virittyi nopeasti samanlainen tilanne kuin Sipilän alkupuheenvuoron kalvoesityksen aikana. Kun Sipilä reflektoi salkkujaon toteutusta, hän muisteli, kuinka "...Timo kipuili tätä aika paljon...". Kamerat nousivat ylös ja valokuvaajat odottivat seuraavia liikkeitä ja ilmeitä, kenties naurua ja käsien olalle laittamista. Mitään ei kuitenkaan

tapahtunut ja valokuvaajat laskivat kameransa. Seuraava kevennys ilmaantui pian Stubbin puheenvuorossa, kun hän vertasi hallituksenmuodostajia jääkiekkjoukkueeseen: "...Ehkä jos tää olis jääkiekkjoukkue me oltais jonkinnäköinen ketju niin Juhahan on ihan selkeesti tossa keskushyökkääjänä ja Timo, ootko vähän vasemmalla laidalla...". Median edustajat alkoivat nauraa ja valokuvaajat käyttivät kameroitaan intensiivisesti.

Seuraavaksi esitti kysymyksiä Yrsa Grüne Hufvudstadsbladetista: "...elikkä pieni- ja keskituloiset nin missä se keskituloisen ylä, raja kulkee euroissa, ja sitten asia joka liittyy tähän talouteen, on tää ostovoima oletteks te laskenu millä tavalla se kehitty ...". Tämän aikana Soini ja Stubb keskustelivat Sipilän selän takana ja valokuvaaminen oli intensiivistä. Sipilä palasi tähän kaksi kertaa: "No niin kaverit vissiin tuossa vielä neuvotteli kummalle s tämä kuuluu.", "...ellette te tossa selän takana sitä [salkkujakoa] jo ratkasset keskenänne...". Ihmiset nauroivat ja valokuvaajat kuvasivat.

Tämän jälkeen valokuvaaminen väheni lähes olemattomiin noin kuudeksi minuutiksi. Soinin vastatessa Jyrki Karvisen kysymykseen turvallisuuspolitiikasta Stubb kumartui lähelle Sipilää ja he keskustelivat. Tätä lyhyttä hetkeä valokuvattiin intensiivisesti. Soinin puheenvuoron loppuessa ("...itsenäisenä vapaana agenttina ja luennoitsijana niin ainahan sitä voi hiem, irrotella.") Sipilä ja Stubb hymyilivät ja ilmeisesti tämä aktivoi valokuvaajat kuvaamaan. Eräs valokuvaaja oli keskittynyt puhelimeensa, mutta havahtui muiden valokuvaamiseen ja nosti kameransa kohti poliitikkoja. Seurasi muutaman minuutin tauko valokuvaamisessa, kunnes Sipilä kääntyi kohti Soinia ja he keskustelivat. Lyhyen ja intensiivisen valokuvaamisen jälkeen valokuvaajat jäivät valmiusasentoon kameroiden kanssa, mutta kuvaaminen ei enää jatkunut. Kun Sipilä seuraavan puheenvuoronsa alussa kertoi päivän aikataulustaan, Stubb haki ikkunalta paperinipun, minkä valokuvaajat tallensivat. Puheenvuoronsa lopussa Sipilä kiitti Smolnan henkilökuntaa: "...täällä on venytty ja paukuttu pit pitk pitkien työpäivien, ee eteen...". Kamerat nousivat ylös ja kuvia otettiin matalalla intensiteetillä. Soinin kertoessa aikataulustaan ja tulevasta perussuomalaisten tiedotustilaisuudesta puoluetoimistolla hän mainitsi, että "...tervetuloa mikäli tavallinen, tahti paikkansa pitää niin sielt löytyy myös Kivikylän nakkeja." Tämä kirvoitti median edustajissa naurua ja kamerat nousivat valmiuteen. Stubb kertoi aikataulustaan ja teki käsieleitä kohti Sipilää ja Soinia, mitä valokuvattiin intensiivisesti. Keskustan aikataulusta ja hallituksen nimestä puhuttiin

lyhyesti, minkä jälkeen poliitikot poistuvat sivuovesta. Tätä valokuvattiin hyvin intensiivisesti. Työntekijät asettuivat poliitikkojen ja valokuvaajien väliin.

4.3 Valokuvaajien toiminta

Tiedotustilaisuudessa otettiin valokuvia koko ajan, mutta intensiivisintä se oli tilaisuuden alussa. Tiedotustilaisuuden aikana valokuvattiin eniten silloin, kun poliitikko teki jotain näkyvää. Eniten valokuvattiin poikkeuksellista liikehdintää, esimerkiksi kun poliitikot kävivät kuiskaamassa toisilleen jotain. Tiedotustilaisuuden lopussa valokuvattiin paljon poliitikkojen poislähtöä.

Valokuvaus tiedotustilaisuudessa jakautui karkeasti neljään vaiheeseen. Alussa valokuvattiin koko ajan, jopa valtioneuvoston työntekijää, joka saapui huoneeseen sivuovesta; ensimmäinen kuvauskohde oli poliitikkojen saapuminen jonossa sivuovesta, mitä odotettiin hyvin keskittyneesti. Alkuvaiheen jälkeen valokuvaus harveni ja muuttui purskeiksi aina kun poliitikot tekivät jotain. Tällaista toimintaa olivat muun muassa kasvojen koskettaminen kädellä, papereiden järjestely ja puhuminen toiselle poliitikolle. Tiedotustilaisuuden aikana muun muassa Soini ja Stubb puhuivat keskenään Sipilän takana sekä Sipilä ja Stubb vierekkäin toisilleen. Kolmannessa vaiheessa valokuvaus väheni ja jopa loppui usean minuutin ajaksi. Poliitikkoja ei enää valokuvattu, vaikka he tekivät eleitä, joita oli valokuvattu aikaisemmin. Lopussa alkoi neljäs vaihe, kun alettiin puhua aikatauluista ja puolueiden kokouksista hallitusohjelman hyväksymiseksi. Mantila kiitti paikallaolijoita ja poliitikot alkoivat poistua kohti sivuovea. Valokuvausvoimakkuus oli poliitikkojen pois lähtiessä samaa luokkaa kuin alussa, poliitikkojen saapuessa.

Valokuvaaminen keskittyi muutoksiin ja poikkeamiin. Valokuvaaminen oli voimakkainta alussa ja lopussa, kun poliitikot saapuivat ja poistuivat. Ensimmäisen neljänneksen aikana valokuvattiin määrällisesti eniten poliitikkojen erilaisia pieniä ja suurempia eleitä. Valokuvaaminen lisääntyi, kun tärkeitä asioita esiteltiin ja jatkui vähän aikaa pitkien puheenvuorojen alussa. Tiedotustilaisuuden aihetta, tulevan hallituksen ohjelmaa, voi pitää kokonaisuudessaan tärkeänä, mutta poliitikot korostivat joidenkin kohtien erityisyyttä. Sipilä käytti puheensa ohessa kalvoesitystä, josta hän kädellään viittoillen osoitti tärkeinä pitämiään yksityiskohtia. Tätä vaihetta valokuvattiin eniten. Kaikilla kolmella poliitikolla puheen painotukset ja rytmitys kiinnittivät huomion tärkeisiin kohtiin.

Esimerkiksi ennen tärkeää sanaa pidettiin tauko, jonka jälkeen tärkeä sana lausuttiin huolellisesti ja selkeästi.

Sivusta tarkkaileva saattoi huomata, että alussa ja lopussa, kun poliitikot saapuivat ja poistuivat ja valokuvaaminen oli intensiivisintä, oli tilanne valokuvauksellisesti vaikein ja vähäpätöisin. Voi kysyä, miksi kuvata saapumista, kun valokuvaajan ja kohteen välissä on lähes koko ajan jotain esteitä, tilanne on liikkeen ja tungoksen vuoksi vaikea ja koska tiedotustilaisuus on vasta alkamassa. Ensimmäisessä ja toisessa vaiheessa heräsi kysymys, miksi valokuvaajat ottivat niin paljon kuvia. Kiire saattoi johtua osittain siitä, että ensimmäiset kuvat täytyi saada mahdollisimman nopeasti lähetettyä. Jotkut valokuvaajat saattoivat jäädä kuvaamaan yhtä poliitikkoa pitkäksi aikaa. He ottivat kuvia harvakseltaan, kuin odottaen tietynlaista asentoa tai ilmettä, ja tarkistivat ottamansa kuvat välittömästi kameran takanäytöltä. Useat valokuvaajat ottivat paljon kuvia, joissa näkyivät kaikki kolme poliitikkoa ja heidän pöytänsä. Valokuvaajien toiminnan voi sanoa olleen lähes täysin vailla yhteiskunnallisen merkittävyyden motivointia, harkintaa ja suunnitelmallista toimintaa. Valokuvaajat elivät hetkessä ja kuvasivat kaikkea mikä liikkui.

Valtioneuvoston henkilökunta kontrolloi tiedotustilaisuutta. Se ohjasi toimittajat ja kuvaajat omille paikoilleen ja valvoi valokuvaajien liikkumista. Valokuvaajat eivät saaneet seistä, paitsi salin toisessa reunassa seinän vieressä. Lattialla liikkuvat valokuvaajat joutuivat jossain vaiheessa valitsemaan, jäävätkö lattialle vai palaavatko lopullisesti istuinpaikalle tai seinän viereen. Tilaisuuden lopussa henkilökunta valvoi, että valokuvaajat eivät seuranneet poliitikkoja salin sivuovesta. Tiedotustilaisuuteen pääsivät vain henkilöt, jotka olivat median edustajia. Opiskelijat ja opinnäytetyön tekijät eivät yleensä pääse valtioneuvoston tiedotustilaisuuksiin. Pääsin kuitenkin tiedotustilaisuuteen, koska akkreditoitin Utain-lehden edustajaksi.

Tiedotustilaisuudessa oli liikkumiseen ja toimimiseen liittyviä rajoituksia. Useimmat niistä johtuivat käytännön syistä. Esimerkiksi edessä olevia valokuvaajia kehoitettiin istumaan, oletettavasti jotta he eivät peittäisi näkymää taakse, missä videokamerat ovat. Poliitikkojen ja median välille haluttiin kuitenkin muodostaa rajatila. Tärkeän tiedotustilaisuuden järjestäminen (luultavasti etukäteen tiedossa olleeseen) suureen väkimäärään nähden johti ahtauteen ja rajoitettuun liikkumiseen.

Ensimmäisten istuinrivien ja poliitikkojen välissä oli verrattain paljon tilaa. Poliitikkojen lähelle pääsi, jos siirtyi lattialle istumaan ja ottamaan kuvia alhaalta ylöspäin.

4.4 Poliitikkojen toiminta

Kolmen poliitikon käyttäytyminen oli keskenään erilaista. Juha Sipilä ja Timo Soini olivat vähäeleisempiä kuin Alexander Stubb, joka teki elkeitä ja hitaampia eleitä. Hän esimerkiksi joi usein vettä, hipaisi kasvojaan tai silmälasejaan ja otti jotain takintaskustaan. Soinilla oli myös paljon eleitä, mutta hän ei ollut katsekontaktissa median edustajiin, vaan katsoi papereitaan. Pari kertaa Stubb kävi huoneen reunassa hakemassa ja viemässä papereita ikkunalaudalle. Yhden kerran hän soi poseerauksen yhdelle lattialla istuvalle valokuvaajalle. Stubb puhui hitaammin ja hänen artikulaationsa oli huolellisempaa kuin muilla. Kun poliitikoilla ei ollut puheenvuoroa, he seurasivat usein puhujaa, paitsi Soini, joka seisoi suurimman osan ajasta suoraan eteenpäin ja katsoi papereitaan.

Tiedotustilaisuuden puolivälin kohdalla Stubb teki usein pieniä liikkeitä, kuten joi hitaasti vettä ja korjasi hitaasti silmälasiansa asentoa, kun hänellä ei ollut puheenvuoroa. Lähes jokaisella kerralla häntä valokuvattiin. Soinilla oli havaittavissa myöhemmin hieman samanlaista toimintaa, kuten kasvojen pyyhkäisyjä, mutta ne eivät vaikuttaneet tarkoituksellisilta. Näitä ei valokuvattu samalla tavalla kuin Stubbin eleitä. Tähän saattoi vaikuttaa se, että tiedotustilaisuus oli edennyt loppusuoralle ja valokuvaajat olivat jo kuvanneet erilaisia pikkueleitä ja odottivat tiedotustilaisuuden loppumista.

Sipilästä jäi mieleen touhukkuus ja huolellisuus. Hän oli kolmesta poliitikosta eniten äänessä. Puheenvuorojensa ulkopuolella hän seurasi vuorossa olevaa puhujaa. Jouni Tilli luonnehtii Sipilän puhetyyliä kohtalonomaisesti voimakkaiden päälauseiden rytmillä eteneväksi ytimekkääksi tosiasioden esittämiseksi.²⁰⁶ Sipilän puheessa kansakunta oli taitekohdassa ("Elämme yli varojen" ym.) ja oli tehtävä suuria muutoksia. Puheen sisällön ja Sipilän esiintymisen välillä oli pieni ristiriita. Sisältö oli vakavaa ja tärkeää, mutta Sipilän puheessa oli pehmennyksiä, kuten huokauksiin

²⁰⁶ Tilli 2017, 24.

loppuvia lauseita ja sanojen toistelua. Sipilä oli taipuvainen jutustelemaan tyyliin ja hän hymyili usein.

Puheenvuorojensa ulkopuolella Soini oli staattinen. Hän järjesteli välillä papereita ja katsoi horisonttiin. Soini oli vähiten äänessä aloituspuheenvuorossaan ja kysymyksiin vastatessaan. Jos Soinia oli aikaisemmin oppositioaikana voinut kuvata vaikkapa sanoilla hersyvä ja persoonallinen, ei hän nyt ollut sellainen. Aloituspuheenvuoronsa jälkeen hänellä oli seuraava puheenvuoro ajassa 43:15-44:46, jonka aikana hän kertoi salkkujaosta samaa kuin Sipilä ja Stubb, että hyvää joukkuetta lähdettiin muodostamaan ja jokaiselle pyrittiin löytämään mielenkiintoisin tehtävä. Seuraavat puheenvuorot olivat ajassa 48:52 ("Itse asiassa, kyllä, siitä juuri!"), 51:53 ("Mä voin, mä voin sanoo siitä että.. hallitus tulee käsittelemään, tän asian sitte aikanaan kun se virallisesti hallituksen, pöydälle tulee ja tätähän käsitellään myös EU-pöydissä että otamme siihen kantaa myöhemmin.") ja 53:54 ("Eilen päätettiin."). Varsinainen ulkopoliittikaan liittyvä puheenvuoro oli kohdassa 55:30, jolloin Soini puhui turvallisuustilanteesta. Viimeinen puheenvuoro kohdassa 1:02:16 käsitteli perussuomalaisten lähiajan päätöksentekoa ministerivalinnoista ja hallitukseen osallistumisesta.

Stubb oli selvästi harjoitellut eniten esiintymistä ja varsinkin suostuttelevaa esiintymistä. Hänellä oli rauhallinen ja matala ääni. Stubb järjesti puheenvuoroissaan käsittelemänsä asiat "pointteihin". Stubbilla oli eniten valokuvaajien huomiota kiinnittävää toimintaa silloin, kun hänellä ei ollut puheenvuoroa. Kädet olivat paljon liikkeessä; hän joi paljon vettä, asetteli silmälasejaan, kohensi olemustaan ja siirsi papereita ikkunalaudan ja pöytänsä välillä. Stubb järjesti tiedotustilaisuuden ainoan *photo opportunity* edessään lattialla istuvalle valokuvaajalle. Stubbin toiminta mahdollistaa tulkintamahdollisuuden, että hänen strategianaan oli olla mahdollisimman pitkään äänessä ja siten huomion keskipisteenä. Kun puheenvuoro oli muualla, Stubb teki paljon eleitä ja liikkeitä, jotka houkuttelivat valokuvaajia.

Sipilän aloituspuheenvuoro oli pääosin suomeksi, mutta siinä oli lyhyet englannin- ja ruotsinkieliset osuudet. Soinin aloituspuheenvuorossa oli suomen lisäksi lyhyt englanninkielinen osuus. Stubbin aloituspuheenvuorossa oli tasaisesti kaikkia kolmea kieltä. Stubb oli ainoa, joka vastasi median ruotsinkielisiin kysymyksiin ruotsiksi.

Sipilällä oli hallituksenmuodostajana eniten puheaikaa. Hänen puheensa oli epäselvempää kuin Stubbilla. Hän käytti paljon lyhyitä äännähdyksiä täyttämään hiljaisuutta sellaisina hetkinä, jolloin hän näytti miettivän, mitä seuraavaksi pitää sanoa. Sipilällä oli eniten virheitä puheessaan. Soini puhui vähiten. Hän puhui huolellisesti ja painotti usein lauseiden loppuissa olevia sanoja. Joitain harvoja kertoja hän käytti julkisuudessa tutuiksi tulleita lausahduksia, kuten ”Mistä näitä senttejä oikein tulee”. Ilmeisesti lausahdukset oli mietitty etukäteen, sillä ne eivät vaikuttaneet aivan spontaaneilta. Soini käytti eniten käsiään puhuessaan, ikään kuin apuna korostaessaan jonkun sanan tai ajatuksen tärkeyttä.

Markku Mantilalla oli ajallisesti vähäinen, mutta vallankäytöllisesti merkittävä asema. Hän antoi medialle puheenvuoroja, kertoi tilaisuuden loppupuolella, paljonko kysymyksiä voidaan vielä esittää, ja johti tilaisuuden lopussa puhetta siitä, mitä poliitikot tekevät seuraavaksi ja kuinka he ovat tavattavissa. Jotkut poliitikkojen vastaukset median kysymyksiin olivat sellaisia, että saman toimittajan olisi ollut perusteltua joko esittää kysymys uudestaan tai esittää tarkentava kysymys. Jäi epäselväksi, pyysivätkö toimittajat tällaisia puheenvuoroja ja myönsikö Mantila niitä, mutta ilmeisesti hänellä olisi ollut siihen mahdollisuus.

Kolmas äänessä ollut osapuoli oli media, joka esitti tiedotustilaisuudessa kysymyksiä. Median toiminnasta tuli mieleen, että se oli tyytyväinen saadessaan olla paikalla. Toimittajat eivät laittaneet poliitikkoja kovalle. He nauroivat poliitikkojen kevennyksille eivätkä juuri vaatineet tyhjentäviä vastauksia kysymyksiin. Kaiken kaikkiaan tilaisuuden ilmapiiri oli kevyt ja yhteistyöhenkinen.

Seuraavaksi vielä joitakin katkelmia tiedotustilaisuuden sellaisista kohdista, joissa valokuvattiin paljon. Merkintöjen lukuohjeet löytyvät liitteestä 1.

Kohdassa 16:57 Timo Soini puhuu Suomen turvallisuudesta ja kansainvälisistä viiteryhmistä. Juha Sipilän pöydältä putoaa paperi lattialle. Henkilö käy nostamassa sen takaisin hänen pöydälleen. Sipilä ja Alexander Stubb hymyilevät toisilleen ja katsovat Soinia, jolla on puheenvuoro:

Joo..kiitoksia...Juhalle²⁰⁷ ja..teille kaikille niin..nyt haluan aluksi sanoa näin että tähän on tultu ja olen hyvin..iloinen.. siitä että²⁰⁸, perussuomalaiset on ollut yhdessä sopimassa..tätä vaikeaa pakettia,

²⁰⁷ Sipilä käyttää kättä povitaskussaan.

joka on välttämätön sille että Suomi nousee ja *isänmaa pärjää. Eli näitä tulee..leikkauksia..koskevat kaikkia*²⁰⁹ tässä yhteiskunnassa...ja..niiden tarkoitus..on nostaa..Suomessa työtä²¹⁰ ja yrittämistä, saada ihmisiä töihin, tienata verotuloja jotta me voidaan *huolehtia vähempiosaisista vaikeuksissa*²¹¹ *olevista ihmisistä ja niistä jotka ovat tulonsiirtojen varassa*.²¹² Leikkauksista huolimatta *hallitus tekee myös merkittäviä lisäpanostuksia*²¹³ muun muassa sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen takuueläkkeeseen lastensuojeluun, lapsiperheiden tukemiseen omais- ja perhehoitajien sijaisjärjestelmään *vanhusten kotihoitoon veteraanien tukemiseen ja niin pois päin. Tämä meidän solmima, esitys, ja linjaus on kokonaisuus, jossa on sekä hyviä että huonoja asioita. Tämä (Stubb kuiskii Sipilän korvaan ja näyttää papereitaan. Valokuvaamista.) on..sekä keppiä...että porkkanaa*.²¹⁴ Ja kaikesta tästä..on saatu sovittua..ja tämän..mukaan..mennään. *Sitten muutama asia ulko-*²¹⁵ ja turvallisuuspolitiikasta ja EU-politiikasta, *englanniksi*.²¹⁶ *In foreign (??) policy, the aim of the new government is to strengthen Finland's international position, and to secure our*²¹⁷ *independence and regional su (??) integrity as well as to improve the security and welfare of the people of Finland*.²¹⁸ *In the world of global independencies Finland will promote international stability, peace, democracy, human rights, the rule of law and equality (??)*²¹⁹ *The Nordic countries, the European union as also (??) the security communi community, NATO partnership and the OSCE, and the united nation..nations form the framework for Finland's international cooperation. In addition, we will maintain good bilateral relations with other countries*.²²⁰ **(Sipilän paperi putoaa. Valokuvaamista.)** *The new government will contribute security and stability.. stability of the Nordic region and the baltic sea region and strengthen Nordic cooperation.* Defence cooperation with Sweden will dra(??) Estonia and the other baltic countries are *important partners for us both in the European union and by (??)*²²¹ *Russia, is, of course an important neighbor for Finland, (??) Finland com complines with*²²² **(Paperi noukitaan Sipilälle, joka hymyilee Stubbille. Valokuvaamista.)** the European Union command positions on Russia and we also cherish *diverse (??) bilateral relations*.²²³

²⁰⁸ Sipilä hieroo rannettaan. Sipilä ja Stubb katsovat Soinia.

²⁰⁹ Sipilä liikuttelee ja katsoo papereitaan. Sipilä katsoo Soinia. Stubb katsoo papereitaan.

²¹⁰ Sipilä katsoo Soinia. Nyökkää?

²¹¹ Sipilä katsoo papereitaan.

²¹² Sipilä katsoo Soinia.

²¹³ Stubb katsoo papereitaan.

²¹⁴ Stubb kuiskii Sipilän korvaan ja näyttää papereitaan. Soini tekee käsieleen. Stubb katsoo papereitaan. Sipilä katsoo Soinia.

²¹⁵ Sipilä katsoo Soinia ja hänen papereitaan.

²¹⁶ Stubb katsoo Soinia tai Sipilää.

²¹⁷ Sipilä ja Stubb katsovat Soinia.

²¹⁸ Stubb ottaa povitaskusta jotain, hypistelee sitä ja laittaa takaisin. Sipilä selaa papereitaan.

²¹⁹ Sipilä katsoo Soinia ja papereitaan.

²²⁰ Sipilä ja Stubb selaavat papereitaan. Sipilän paperi putoaa lattialle.

²²¹ Stubb juo vettä.

²²² Mies puvussa käy nostamassa Sipilän paperin hänelle. Sipilä ja Stubb hymyilevät toisilleen. Sipilä ja Stubb katsovat Soinia.

²²³ Sipilä katsoo Soinia. Sipilä kääntää paperia.

Kohdassa 42:39 Lännen Median Lauri Nurmi pyytää toistamiseen Juha Sipilää kuvailemaan hallitusohjelmaa adjektiiveilla. Sipilä puhuu strategisesta hallitusohjelmasta mutta ei luonnehdi adjektiiveilla:

Ee, insinööreistä sanotaan että ne puhuvat pelkkiä päälauseita eivät käytä adjektiiveja ollenkaan,²²⁴ mutta kyllä, kyllä ma kuvaisin tätä, tätä nyt tällä työllä eli eli tuota tää on strateginen hallitusohjelma, jossa, jossa tuota tavoittelemme työllisyysasteen nousua ja sitä kautta hyvinvointiyhteiskunnan pelastamista²²⁵ ei siinä tainnut olla yhtään adjektiivi..mutta vastaus kuitenkin. (Valokuvaamista koko ajan.)

Kohdassa 46:07 tiedotustilaisuudessa on jonkun aikaa puhuttu hallituksen muodostamisesta ja paikalla olevien poliitikkojen tehtävävalintojen taustalla olevista vaikuttimista. Alexander Stubb kertoo, että ratkaisu jumpattiin yhdessä ja vertaa kolmikkoa jääkiekkoketjuun:

Joo kyl me yhdessä tää²²⁶ ratkasu, toki jumpattiin ja, ehkä jos tää ois jääkiekkjoukkue me oltais jonkinnäkönen ketju niin Juhahan on ihan selkeesti tossa keskushyökkääjänä ja,²²⁷ Timo,²²⁸ ootko vähän varemalla laidalla,²²⁹ja... (Ihmiset alkavat nauraa. Valokuvaamista.) minä sitten²³⁰ oikeella laidalla..(Soini: Riippuu asioista) riippuu vähän²³¹ varmaan tuota, krh, asioista, ja ja sitten me niinku kimpassa mietittiin että mikä oolis (Valokuvaamista.) se paras ratkasu, Suomen kannalta..ja päädyttiin siihen että tämä ehkä olisi, tässä vaiheessa se paras, Timohan tunnetaan, hyvin, Euroopan kentillä, Timo on ollut ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja, neljä vuotta, aa ja²³² totta kai me puhuttiin vähän siitä millasta on ulko- ja eurooppaministerin, työ, millasia vastuita²³³ siihen liittyä millasta, kiertämistä ja sit juteltiin vähän siitä että millasta on valtiovarainministerin työ, ja Ecofinn, ja euroryhmätyö ja,²³⁴ ja sitten se lopullinen päätös, syntyy oikeestaan niinkun, paineettomassa tilassa, rauhallisesti ja maltillisesti, ilman minkäänäköstä niin kun, riitelyä ja vastaavaa ja, sitten lopullinen päätös varmaan sellasella, kuten Timo tossa totes,²³⁵ rauhallisella pitkällä kävelyllä ja mä uskon että meille kaikille jäi hyvä²³⁶ tunne, mutta kaikista tärkeintä on se että tämä joukkue tulee toimimaan yhtenäisesti ja tasavertaisesti²³⁷ kimpassa, Suomen parhaan, puolesta.

²²⁴ Kaikki kolme hymyilevät.

²²⁵ Soini kirjoittaa paperiin.

²²⁶ Sipilä vilkaisee Stubbia ja katsoo papereitaan.

²²⁷ Sipilä katsoo Stubbia.

²²⁸ Stubb katsoo Soinia. Sipilä katsoo Stubbia.

²²⁹ Sipiläkin katsoo Soinia.

²³⁰ Soini ja Sipilä nauravat.

²³¹ Stubb nauraa ja katsoo Soinia. Sipilä ja Soini nauravat.

²³² Sipilä juo vettä.

²³³ Sipilä katsoo rannekelloaan ja Stubbia.

²³⁴ Sipilä katsoo alaspäin ja vilkaisee Stubbia.

²³⁵ Stubb tekee käsieleen ja katsoo Soinia kohti. Sipilä vilkaisee Stubbia.

²³⁶ Sipilä hymyilee ja vilkaisee Soinia.

²³⁷ Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle.

Kohdassa 48:08 Hufvudstadsbladetin Yrsa Grüne esittää kysymystä keskituloisten ylärajasta ja yhteiskuntasopimuksesta. Soini ja Stubb keskustelevat Sipilän selän takana. Sipilä viittaa tähän keskusteluun ja alkaa vastata kysymyksiin:

Yrsa Grüne Hufvudstadsbladet, ee en fråga gäller Norden, ni har inte presenterat (??) nordisk minister, på nåntal i här²³⁸ bådena, det är (??) en fråga, ja sit kaks på finska, elikkä²³⁹ pieni- ja keskituloiset nin missä se keskituloisen ylä..raja kulkee euroissa, ja sitten asia joka liittyy tähän talouteen, on tää, ostosvoima oletteks te laskenu millä tavalla se²⁴⁰ kehitty ymmärrän kyllä et se liittyy kokonaisratkaisuun mutta, edellyttäen et saa sen yhteiskuntasopimuksen aikaseks ni millä tavalla te otte laskenu että neljän vuoden aikana, tää paranis, ja millä vauhilla. Kiitos.²⁴¹ (Stubb ja Soini puhuvat hiljaa Sipilän takana. Valokuvaamista.)

48:47–48:50 Juha Sipilä
*No niin kaverit vissiin tuossa vielä neuvotteli kummalle s tämä kuuluu!*²⁴² (Ihmiset nauravat. Valokuvaamista.)

48:52–48:55 Timo Soini
*Itse asiassa, kyllä, siittä juuri!*²⁴³ (Valokuvaamista.)

48:57–49:46 Juha Sipilä
Tuota, krh, ää aiva aivan tarkkaan tämä, tämä salkku, salkkujen sisältö, öö, sitten²⁴⁴ ihan yksityiskohtasella tasolla niin, niin se tehdään perjantaihin, mennessä ja²⁴⁵ tää on yksi asia, ellette te tossa selän takana sitä jo ratkasset keskenänne, (Naurahdus median suunnasta. Hajanaista valokuvaamista.) niin, niin²⁴⁶ tuota, ee nämä, nämä, täälön mu muutamia yksityiskohtia²⁴⁷ vielä, vielä auki samoten kun, tarkalleen²⁴⁸ ott ottaen tästä avustajakunnan, määrästä ja, ja niin edespäin et tuota, et jotakin töitä on vielä, vielä sitten auki perjantaihin mutta, niin kun pääsalkkujako²⁴⁹ on tehty. Sitten mikä, mitä tulee tähän, ee ö t tulon, ää²⁵⁰ jakokysymyksiin²⁵¹ ja ja näihin nin tä meillä on, on siihen liittyviä laskelmia ollut totta kai taustalla ja näitä, näitä li lisää koko ajan.

Tiedotustilaisuudessa valokuvattiin harvakseltaan koko ajan. Kenties yksittäinen valokuvaaja oli tyytymätön yhteen kuvaansa ja odotti kameran kanssa jotain tiettyä hetkeä, jolloin poliitikolla olisi tietynlainen asento tai ilme, tai kolme poliitikkoa olisivat tietyssä asennossa toisiinsa nähden. Poikkeukselliset tapahtumat aktivoivat valokuvaajia. Sen lisäksi, että tapahtuu jotain

²³⁸ Sipilä katsoo papereitaan.

²³⁹ Sipilä ja Stubb katsovat toisiaan ja ehkä puhuvat. Sipilä korjaa silmälasejaan.

²⁴⁰ Soini ja Stubb keskustelevat Sipilän takana.

²⁴¹ Soini sanoo jotain Stubbille ja molemmat keskustelevat Sipilän takana.

²⁴² S:t nauravat.

²⁴³ S:t nauravat. Sipilä ja Stubb katsovat Soinia.

²⁴⁴ Soini ja Stubb hymyilevät.

²⁴⁵ Soini hymyilee. Stubb asettaa kätensä roikkumaan pöydänreunalta ja kääntyy Sipilään päin. Sipilä vilkaisee Stubbia.

²⁴⁶ Soini naurahtaa.

²⁴⁷ Sipilä tekee käsieleen.

²⁴⁸ Stubb ottaa kätensä pois roikkumasta ja palaa ”normaaliin” asentoon.

²⁴⁹ Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle. Stubb asettelee käsiään pöydällä.

²⁵⁰ Sipilä katsoo papereitaan.

²⁵¹ Soini ja Stubb kääntävät katseensa alaspäin.

odottamatonta, kuten paperin putoaminen, myös ihmisten nauraminen ja toimittajan osoittama kysymyksiensä tärkeys aktivoivat aina valokuvaajia.

Sakari Piippo kuvaa tiedotustilaisuuden puvuissaan seisovia poliitikkoja itsestään selväksi osaksi poliittisen vallan toistuvaa koreografiaa. Tätä koreografiaa ei olisi sosiaalisessa maailmassa olemassa ilman median uudelleenesityksiä. Poliitikot toistavat toimintaa, jonka representoimista media toistaa. Media ei kuitenkaan toista tätä poliittisen vallan koreografiaa sellaisenaan. Valokuvaajat eivät ole kiinnostuneita ainoastaan tummien pukujen rivistöstä, arvokkuudesta ja staattisuudesta, vaan myös koreografiaa rikkovista elementeistä.

4.5 Median kuvat

Median julkaisemista valokuvista valittiin tarkasteluun kaikki Tampereen yliopiston sanomalehtiarkistosta löytyvät suomalaiset sanomalehdet²⁵² sekä internetistä Suomen kuvalehden, Uuden Suomen ja Yleisradion uutissivut. Valokuvat on koottu liitteeseen 2.

Mediassa julkaistuissa valokuvissa oli paljon samankaltaisuuksia. Samoja valokuvia käytettiin useissa sanomalehdissä. Tarkastelluissa Lännen Median lehdissä oli kaikissa sama valokuva ja samantyyppinen otsikko.²⁵³ Pekka Lassilan ottamassa valokuvassa kolme poliitikkoa seisoo pöytiensä takana kuvan taka-alalla. Edessä ja sivulla näkyy valokuvaajia kuvaamassa poliitikkoja. Mediassa julkaistut kuvat voidaan ilmitason perusteella jakaa kolmeen ryhmään. Kutsutaan niitä vaikka neutraaliksi yleiskuvaksi, naurukuvaksi ja toimintakuvaksi. Neutraali yleiskuva on laaja kuva kaikista kolmesta poliitikosta, jotka seisovat pöytiensä takana. Valokuvaajat reunustavat kuvaa. Naurukuvassa kolme poliitikkoa nauraa kohti mediaa. Lehtikuvan Markku Ulanderin valokuvassa nauravat poliitikot on kuvattu läheltä alaviistosta oikealla seisoneen Alexander Stubbin oikealta puolelta. Samantyyppisessä Matti Matikaisen ottamassa valokuvassa naurajat on kuvattu eri suunnasta ja siinä Juha Sipilä taputtaa Timo Soinia olalle. Toimintakuvassa poliitikot tekevät jotain näkyvää. Tällaisia kuvia on kahdenlaisia. Toisessa Sipilä seisoo keskellä ja katsoo kohti mediaa, ja

²⁵² Aamulehti, Demokraatti, Helsingin Sanomat, Hämeen Sanomat, Iltalehti, Ilkka, Ilta-Sanomat, Kaleva, Kansan Uutiset, Karjalainen, Keski-suomalainen, Kymen Sanomat, Maaseudun tulevaisuus, Nykypäivä, Pohjalainen, Savon Sanomat, Suomenmaa, Tekniikka & Talous ja Turun Sanomat. Toukokuun 2015 Hufvudstadsbladetia, Kauppalehteä, Lapin Kansaa, Satakunnan Kansaa ja Tiedonantajaa ei ollut sanomalehtiarkistossa.

²⁵³ Aamulehti: "Hallitus leikkaa kovalla kädellä", Hämeen Sanomat ja Kaleva: "Hallitus höylää hyvinvointia kovilla otteilla", Ilkka ja Pohjalainen: "Hallitus höylää suomalaisten hyvinvointia kovilla otteilla".

Soini ja Stubb ovat hänen takanaan kumartuneena toisiaan kohti. Toisenlaisessa toimintakuvassa Sipilä esittelee hallitusohjelmaa valkokankaalta.

Kun tarkastelee videotallennetta tiedotustilaisuudesta ja seuraavan päivän uutisia tapahtuneesta, voi huomata seuraavaa: Videotallenteen mukaan poliitikkojen naurahdukset johtuivat erilaisista kevennyksistä, sekaannuksista tai pienistä virheistä, joille he ja yleensä median edustajatkin nauroivat. Esimerkiksi Stubb mietti ääneen lähitulevaisuuden ministerinimityksiä ja käytti jääkiekkotermejä, mikä kirvoitti salissa nauruntapaisen. Tällaisia tilanteita oli Smolnan tiedotustilaisuudessa arviolta kolme tai neljä kappaletta. Seuraavana päivänä julkaistiin uutisia, joiden otsikkoina olivat esimerkiksi ”Nauravan kolmikön myrskyvaroitus!”, ”Suomi hevoskuurille” ja ”Julmaa kyytiä Sipilän hallitukselta”, ja kuvissa nauravat poliitikot. Poliitikkojen toimintaa tulkittiin ja valokuville tarjottiin toisenlainen lukuohje.

Kaksi valokuvan ja otsikon yhdistelmää poikkesivat muista. Suomen Kuvalehden internetissä julkaistun jutun otsikko on ”Filosofi hallituksen arvovalinnoista: ”Kuinka pässit narussa oman ideologiansa kanssa””. Juttu julkaistiin vasta elokuussa 2015, mutta siinä käytettiin valokuvaa, joka otettiin tiedotustilaisuudessa 27.5. Tämä juttu ei tarkalleen ottaen kuuluisi aineistoon, sillä se ei ole tiedotustilaisuutta seuranneen päivän uutisointia. Mutta se on hyvä esimerkki median käytännöstä kerätä kuvamateriaalia myöhempää käyttöä varten. Kuvassa Sipilä katsoo suoraan kameraan. Soini ja Stubb ovat hänen takanaan niin, että heistä molemmista näkyvät vain toinen olkapää ja käsi sekä osittain pää, mutta ei kasvoja. Sipilän ilmettä voisi pitää tyytyväisenä tai itsevarmana. Valokuvan sommittelu on poikkeuksellinen. Sipilä ja kaksi muuta poliitikkoa muodostavat kuvan keskelle melkein symmetrisen hahmon.

Toinen valokuvan ja otsikon yhdistelmä on Keskisuomalaisen uutinen otsikolla ”Keskusta pärjäsi ministeripelissä”. Kuvassa poliitikot seisovat pöytiensä takana. Soini katsoo alaspäin ja hänellä on silmät kiinni. Sipilä seuraa Stubbia, joka puhuu. Taustalla näkyy projektorikankaalla kuva, jossa on otsikkona ”Suomi nousuun”. Kuva on otettu alhaalta, todennäköisesti valokuvaaja on istunut lattialla. Kuvaa kehystävät kahden muun valokuvaajan sääret ja jalkaterät.

Kahdessa jutussa kuva ja otsikko eivät tarjoa mitään koherenttia tulkintamahdollisuutta. Otsikot lupaavat jotain, jota kuvista ei löydy. Ikään kuin kuvat olisi valittu pelkästään visuaalisista syistä.

Keskisuomalaisen kuvassa ovat samat elementit kuin Lännen Median käyttämässä Pekka Lassilan ottamassa valokuvassa. Toisaalta kuva todistaa, että mediaeliitti oli samassa tilassa kuin poliittinen eliitti, toisaalta kuva näyttää, kuinka media valvoo poliitikkoja. Kuva valo- ja videokuvaajista kuvaamassa poliitikkoja on yleinen kuvatyyppe mediassa. Keskisuomalaisen julkaisema kuva voi olla poliittisen tiedotustilaisuuden käytännöistä tietämättömälle jopa hämmentävä: ketä nämä lattialla oleilevat henkilöt ovat?

Sipilää valokuvattiin Smolnan tiedotustilaisuudessa paljon siksi, että hänellä oli ensimmäinen puheenvuoro ja hänen aloituspuheenvuoroonsa liittyi toimintaa valkokankaan edessä. Stubbin saamaa huomiota voi selittää se, että hänen onnistui viestittää puhumansa asian tärkeyttä ja elehtiä huomiota herättäen. Näin tapahtui silloin kun hän puhui muun muassa talouden sopeuttamisesta, leikkauksista ja julkisen talouden paketista. Asiakysymysten lisäksi Stubb sai huomiota kevennyksellään professorien kesälomasta ja kuvaillessaan salkkujakoa jääkiekkotermein.

Suuren osan esiintymisajastaan poliitikot käyttäytyivät vähäeleisesti ja tyyneästi, mutta se ei tallentunut kameroilla. Yksi suosituimpia kuvausaiheita oli poliitikkojen keskinäiset kommunikoinnit. Kun Stubbilla oli asiaa Soinille, oli heidän käytännöllistä siirtyä puolittain Sipilän taakse kuiskaamaan. Hetkessä tämä pari sekuntia kestänyt toiminta oli taltioitu todennäköisesti jokaisen valokuvaajan kameraan. Toisilleen kuiskaavissa ja vettä hitaasti juovissa poliitikoissa nähtiin tarinan mahdollisuus. Aineiston perusteella tiedotustilaisuuden valokuvaus jakautui yleiskuvien ottamiseen ja draaman rakentamiseen. Yleiskuvat ovat todisteita siitä, että tiedotustilaisuus tapahtui todellisessa maailmassa ja tilaisuudessa oli paikalla poliitikkoja. Draamasanan valinta nojaa Tieteen termipankin kuvaukseen: henkilöiden, tapahtumien ja mielialojen esittäminen ilmeillä, eleillä ja sanoin.²⁵⁴ Tiedotustilaisuudessa valokuvaajien toiminnan tuloksena syntyi valokuvia, joita käytetään henkilöiden, tapahtumien ja mielialojen esittämiseen. Määritelmän mukainen *draama* tapahtuu mediassa, kun toimittajat tuottavat kuvauksen tiedotustilaisuudesta ja siellä käsitellyistä asioista. Kuvauksen todistusvoiman tukena käytetään valokuvaa, jossa näkyvät esimerkiksi toimittajan kuvauksessa mainitut henkilöt (poliitikot), kuvauksessa käsitelty hallitusohjelma (esimerkiksi poliitikon esittämä visualisointi videotykillä) tai

²⁵⁴ Tieteen termipankki 2019.

uutisessa kuvailtu tunnelma tiedotustilaisuudessa (esimerkiksi hyväntuuliset poliitikot katsovat toisiaan).

Valokuva on metonymia. Valokuva siis edustaa ilmiötä tai tapahtumaa. Koska valokuvassa on pysäytetty hetki tapahtumasta, se aina pelkistää todellisuutta. Median vallassa on päättää, millainen pysäytetty hetki valitaan edustamaan tapahtumaa ja millainen valokuva julkaistaan. Poliitikkojen toiminnasta julkaistut valokuvat ovat valikoituja, rajattuja ja kerronnallistettuja. Ajatus objektiivisuudesta journalismin johtoajatuksena problematisoituu, kun tarkastelee median julkaisemia kuvia ja niihin yhdistettyjä uutisotsikoita.

Tutkimusaineistona olleissa uutisissa oli 32 valokuvaa, joista 29 valokuvassa näkyivät kaikki kolme poliitikkoa ja kolmessa valokuvassa oli vain Juha Sipilä. Poliitikkoja valokuvattiin ja esitettiin siis lähes poikkeuksetta kolmikkona, poliitikkoryhmänä.

5 MONTA OBJEKTIIVISUUTTA

Tässä tutkielmassa kysyttiin, miksi poliittisissa tiedotustilaisuuksissa valokuvataan, ja tarkentaen, miksi niissä valokuvataan niin paljon. Kysymystä voi alustaa luonnehtimalla tiedotustilaisuuksia keskenään samanlaisiksi ja valokuvauksellisesti toisteisiksi. Tilaisuuden ylöspano ja sen päähenkilöt, päivittäistä mediahuomiota saavat poliittiset johtajat, ovat visuaalisen havainnoinnin kohteina uutuuksarvottomia ja yllätyksettömiä.

Valokuvaajat keräsivät poliitikoista erilaisten ”poliitikkouden” vastakohtien kokoelmaa, kuten lipsahduksia, kuiskailemista ja tunteellisuutta. Se ei välttämättä ollut valokuvaajien tietoinen agenda, vaan he reagoivat kaikkeen tapahtumiseen. Valokuvaajat eivät juuri reagoineet puheen sisältöön, paitsi kun aiheen tärkeyttä korostettiin. Poliitikkojen uutuuksiarvo nojasi heidän uuteen asemaansa ja ryhmään, jonka he muodostivat. Median julkaisemissa kuvissa he esiintyvät harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta yhdessä.

Median julkaisemat valokuvat mukailevat tiedotustilaisuudessa ja siitä tehdystä videotallenteesta saatujen havaintojen perusteella muodostuneita käsityksiä valokuvausaktiivisuudesta. Median julkaisema kuvasto on yksipuolisempi kuin tiedotustilaisuuden valokuvaamistoiminnan kuvasato. Poliitikkojen toiminnan monimuotoisuus jää näkymättä. Media valikoi julkaistavaksi institutionaalisia kuvia. Se näyttää, millaisin vakiintunein yhteiskunnallisin tavoin valtaa käytetään. Median kuvissa toistuvat vallankäytön näyttämö ja vallankäyttäjät.²⁵⁵ Media osallistaa yleisöä tarjoamalla sille silmäparin²⁵⁶ valtakeskuksiin. Median aineistonkeruutiiniin kuuluu valokuvata johtavat poliitikot aina uudestaan ja uudestaan. Tiedotustilaisuuden valokuvaaminen on todistamisrituaali. Valokuva myöhemmässä mediakäytössä myy ja todistaa paitsi sen, että media oli paikalla, myös toimii katteena uutistekstille.

Kun Mäenpään tutkimuksessa kuvajournalistit – kysyttäessä – kertovat muun muassa totuudellisuuden keskeisyydestä ammattilaisuudessa, voidaan se tutkimusaineiston teemoittelussa tulkita osaksi objektiivisuuden diskurssia ja voidaan todeta, että ”kuvajournalismi tavoittelee objektiivisuutta”. Tai voidaan sanoa, että pyrkimys profesioasemaan artikuloituu

²⁵⁵ Ilmeisesti kaikissa Lännen Median sanomalehdissä oli sama Pekka Lassilan ottama valokuva, jossa poliitikot seisovat kolmen ryhmänä pöytiensä takana ja valokuvaajat täyttävät kuvan oikean reunan.

²⁵⁶ Jos tarkkoja ollaan, tarjottu näkymä on yksisilmäinen, ei stereokuva.

objektiivisuuspuheessa. Toiminnan havainnointiin perustuvassa empiriassa, tässä tapauksessa poliittisessa tiedotustilaisuudessa työskennelleiden valokuvaajien toiminnan tarkastelussa, on läsnä tulkintamahdollisuus, että kuvajournalistista työtä ohjaavat subjektiiviset motiivit ja näkökulmat. Valokuvaajat pyrkivät tiedotustilaisuuden kilvoittelutilanteessa omaleimaiseen ja persoonalliseen kuvatuotantoon koettamalla ajoittaa kuvasarjat siihen, kun poliitikot tekevät jotain poikkeavaa.

Tiedotustilaisuuden valokuvaaja on nähtävissä sääntöjen ja käytäntöjen järjestelmässä luovivana toimijana ja tiedotustilaisuus voidaan nähdä vähintään kaksitasoisena järjestelmänä, instituutioiden (media, poliitikot) ja yksittäisten toimijoiden järjestelmänä (ministerit, virkamiehet, toimittajat, valokuvaajat). Niin ikään valokuvaajan toiminta voidaan nähdä sekä kilpailuna muita valokuvaajia vastaan, hyvän kuvan metsästyksenä, paremman kuvauspaikan etsimisenä, kilvoitteluna muiden valokuvaajien, pienen tilan, valtioneuvoston asettamien rajoitusten ja yleisten mediatapahtumien etikettien rajaamassa ympäristössä, että median edustajana ja valtiomahtina, jonka toiminnan eturintama on media- ja politiikkaeliittien kilvoittelua kansalaisten hyväksi.

Palataan parin lauseen verran Dona Schwartziin. Hyvä uutiskuva on helposti hahmotettava ja jopa emotionaalisesti vaikuttava. Se on dramaattinen ja otettu toiminnan keskipisteestä. Valokuvaajat eivät pääse poliittisia tiedotustilaisuuksia edeltäviin poliitikkojen kokouksiin, varsinaisen poliittisen päätöksenteon äärelle, vaan tapahtumiin, joissa tiedotetaan päätetyistä suunnitelmista. Tiedotustilaisuudessa valokuvaaja ei pääse liikkumaan kaikkialle eikä voi kommunikoida kuvauskohteiden kanssa. Poliitiikan kuvallistamiselle on siis paljon rajoituksia.

Hyvää uutiskuvaa on luonnehdittu myös affektiiviseksi, funktionaaliseksi ja visuaaliseksi. Tällaisten luonnehdintojen yhdistäminen valokuviin voi olla subjektiivisen kokemuksen tulosta, mutta aineiston valokuvaustoimintaa ja mediakuvastoa voi tarkastella toisin päin. Voidaan kysyä, miksi kuvat olisivat tai eivät olisi affektiivisia, funktionaalisia tai visuaalisia.

Affektiivisuus tarkoittaa oivaltavuutta ja sitä, että valokuva herättää ajatuksia, stimuloi ajattelemaan. Poliittisten tiedotustilaisuuksien valokuvien mahdollinen oivaltavuus ja sillä erottautuminen on haastavaa, koska poliittinen tiedotustilaisuus on niin paljon valokuvattu

tapahtuma. Poliitikkojen toiminnan juuri sopivaan kohtaan jähmettävät kuvat lienevät usein onnenkantamoisia. Poliitikkojen liikehdintää ja tietoista toimeliaisuutta valokuvataan tiedotustilaisuuksissa kaikista eniten. Se tuottaa Suomen Kuvalehden kuvan kaltaisia visuaalisesti oivaltavia kuvia, joiden onnistuneen tallentamisen nykyinen kamerateknologia mahdollistaa. Yleisesti ottaen oivaltavuus valokuvissa voisi olla sitä, mikä liitetään kuvajournalismiin ja kuvareportaaseihin, ja oikeastaan valokuvaan yhtenä sen keskeisenä ominaisuutena. Oivaltava valokuva on omintakeinen ja sisällöllisesti monikerroksellinen valokuva. Median julkaisemat valokuvat ovat, paria poikkeusta lukuun ottamatta, kuin kokoelma muutaman valokuvan variaatioita. Julkaistujen kuvien ryhmittelyn helppous ei ole ainakaan osoitus omintakeisuudesta, vaan kertoo siitä, miten media tulee kuvallistaneeksi melko yhteneväisesti yhden valtakunnanpolitiikan tärkeimmistä tapahtumista. Journalististen organisaatioiden mediarituaalit tuottavat poliittisiin toimijoihin henkilöityvää, institutionaalista ja dramatisoitua kuvastoa. Yksittäisten valokuvaajien ammattitaitoa on havaita ja tallentaa nämä politiikan valokuvaan kuuluvat kerrokset.

Funktionaalinen valokuva on informatiivinen ja se antaa katetta tekstille, jota se kuvittaa. Poliittisen tiedotustilaisuuden kohdalla funktionaalisuus on hyvin ilmeistä. Kaikki tilaisuudessa otetut valokuvat esittävät poliitikkoja ja mediajulkaisuissa politiikka esitetään poliitikkojen toimintana. Informatiivisuudessaan politiikan valokuvat eräällä tapaa lähestyvät faattista viestintää. Poliitiikan uutisen yhteydessä julkaistu kuva poliitikoista on itsestäänselvyys, ikään kuin kättelyoperaatio viestin lähettäjän ja vastaanottajan välillä, protokolla, jossa odotustenmukaista kuvaa katsomalla virittäytyään lukemaan politiikan uutista.

Visuaalinen kuva on itsenäisesti toimiva kuva, jossa ei ole ylimääräisiä elementtejä. Sen ei tarvitse olla sidottu tiettyyn aikaan tai paikkaan, vaan se voi olla ikoninen eli todellisuuden kaltainen, tai se voi olla symbolinen, edustava. Valokuvan merkitykset ovat silloin sopimuksenvaraisia, ja ikoniset ja symboliset valokuvat voivat syntyä päivittäisjournalismin käyttötarpeen jälkeen, kun menneille tapahtumille muodostetaan tulkintoja ja historioita. Tällaisiksi valokuviksi poliittisen tiedotustilaisuuden valokuvilla on edellytyksiä, sillä ne ovat elementteiltään ja kompositioiltaan yksinkertaisia. Koska politiikka visualisoidaan poliitikkojen toimintana ja koska menneisyydestä tulkitut historiankirjoitukset järjestävät menneisyyden lähes poikkeuksetta lineaariseksi ja

johdonmukaisiksi tapahtumaketjuiksi, ovat visuaaliset kuvat omiaan kuvittamaan yhteiskunnallisen elämän periodeja, ratkaisuhetkiä ja avaintapahtumia.

Median ja poliitikkojen välinen kanssakäyminen on vaihdantatilanne. Osapuolet tarvitsevat toisiaan. Media saa uutta ja arvokasta aineistoa ensimmäisenä. Poliitikoilla on mahdollisuus vaikuttaa heistä muokkautuvaan mediakuvaan. Poliitikot voivat hallita julkisuuttaan vain omalla käytöksellään ja teksteillään esiintymistilanteessa, mutta heistä otettujen kuvien tulevaan käyttöön ja heidän teksteistään tehtäviin tulkintoihin he eivät juuri voi enää vaikuttaa. Motiivi valokuvata syntyy henkilöiden asemasta ja tilaisuuden yhteiskunnallisesta luonteesta. Kun valokuvaajat keskittyvät pääasiassa muutoksiin ja liikkeeseen, muodostuu kuvallinen käsitys poliitikoista ja politiikasta toiminnallisena, tunnepitoisena ja dramaattisena. Poliitiikan valokuvien perusteella kaikki on aina tärkeää ja määrätietoista.

Valokuvaus on reaktiivista toimintaa, jossa poliitikot aiheuttavat valokuvat. Ainakin heillä on selkeä ymmärrys siitä, että heitä ja heiden toimintaansa valokuvataan. Toisaalta, poliitikot tulevat tiedotustilaisuuteen tiedottamaan; median aineistonkeruutiinin perinne, jossa eliitit ovat fyysisesti kasvokkain, tavallaan tuo poliitikot paikalle. Havainnoivan, ”kovan” uutisvalokuvauksen kategoriaa luonnehtivat objektiivisuus ja puuttumattomuus, mutta myös suuri uutisarvo. Osallistava, ”pehmeä” uutisvalokuvaus on vuorovaikutteista, jopa valokuvauksen kohdetta ohjaavaa toimintaa. Poliittinen tiedotustilaisuus on näin määriteltyjen toimintojen yhdistelmä, jossa objektiivisuutta ja puuttumattomuutta ei voi havaita samoin kuin muissa suuren uutisarvon omaavissa tapahtumissa, joihin liittyy dramaattisuutta, yllättävyyttä tai muita hyvää uutiskuvaa luonnehtivia ominaisuuksia.

Poliittisen vallan käyttämiseen legitimoidut henkilöt ovat kasvot yhteiskunnallisesta elämästä kertovalle draamalle. Poliittisen tiedotustilaisuuden sisältöä, tai politiikkaa yleisemminkään, ei voi kuvallistaa ilman poliitikkoja, jotka teoillaan saavat aikaan yhteiskunnallista tapahtumista. Aina uudelleen ja uudelleen uutiskuva muodostaa tekstin kanssa tarinan resurssien kohdistamisen ongelmallisuudesta.

Valokuvien luonteva soveltuvuus kuvitukseksi vallan ja poliittisen toiminnan kriittiseen tulkittamiseen johtuu siitä, että valokuviin tallennetaan toimintaa. Pelkkä instituution edustaminen

ja mahdolliset poliitikon itsensä tavoittelemat ominaisuudet, kuten arvokkuus ja luotettavuus, manifestoituvat tavalla, joka ei ole valokuvauksellisesti kiinnostavaa. Valokuvaajat kuvaavat muutosta. Sellaisia ovat muun muassa saapumiset ja poistumiset, mielentilan muutokset, oman olemuksen kohentelu, kevennykset ja poliitikkojen keskinäinen kommunikaatio. Puhuminen on poliitikkojen työtä, mutta siinä ei ole valokuvattavaa. Puhetkojen ulkopuolisessa toiminnassa sen sijaan on. Näiden toiminnallisuuksien runsas valokuvaaminen tekee osaltaan mahdolliseksi sitä, että medialla voi olla uuden tiedon tuottamisen legitimitetti. Medialla on resursseja useisiin objektiivisuuksiin.

Valokuvaus on imagonrikkomista. Valokuvat tarjoavat luentaa, jonka mukaan poliitikot ovat puutteellisia ja inhimillisiä ihmisiä. Auraattisuutta, eräänlainen arvovallan kehä, voi olla arvostetulla ja etäisellä johtajalla, joka manageroi ja ohjaa olemassaolollaan ja arvovallallaan. Naurava tai toisten selkien takana kuiskiva poliitikko ei ole auraattinen. Hän on henkilö, joka ei osaa tai huomaa pitää tunteitaan kurissa ja joka ei ole täysin varma kaikesta toiminnastaan. Stressin ja jännittävän tilanteen ohimeneminen näkyy hänen eleissään helpottumisena ja olemuksen vapautumisena. Kuiskiminen ja etäällä mikrofonista puhuminen voivat mahdollistaa luentaa, jonka mukaan poliitikkojen suunnitelmat ovat vielä tiedotustilaisuudessa keskeneräisiä, tai että johtavaankaan asemaan noussut poliitikko ei kykene hoitamaan asioitaan tai muodostamaan mielipiteitään itsenäisesti.

Media ja julkisuus osallistavat poliitikkoa. Poliitiikan salattu puoli on puolueen ja uskottujen ihmisten kanssa toimimista ja päätöksien tekemistä. Julkista puolta ovat televisioiduilla kyselytunneilla puhuminen, toreilla tapaaminen ja tiedotustilaisuuksien järjestäminen, esitystä medialle ja yleisölle. Tilaisuuksia järjestetään mediaa varten ja niiden kautta poliitikot ovat olemassa sosiaaliselle maailmalle. Media päättää, millaisia representaatioita se esittää, mutta tällaisessa rituaalisessa toimintakulttuurissa median lähteenä ei ole vain maailma ja tapahtuminen, vaan tulkinta ja esitys, jota media edelleentulkitsi ja edelleenesittää.

Media ei välitä informaatiota sellaisenaan, vaan muokkaa sitä ja painottaa sen eri osia. Valokuvaajien tehtävänä on tuottaa visuaalista aineistoa muokatun informaation kuvitukseksi, tallentaa tällä hetkellä tapahtuva myöhempien aikojen mediakertomuksen materiaaliksi. Kuva

toimii paitsi todisteena median läsnäolosta, myös näkökulman selkeyttäjänä. Valokuva on tallenne tapahtuneesta, objektiivinen sellainen, eikä se voi oikein muuta ollakaan. Vasta valokuvan yhteydessä julkaistu teksti antaa valokuvalla luku- tai tulkintaohjeen. Mediarituaalissa käy niin, että institutionalisoituneiden käytäntöjen ja demokraattisen perinteen mukainen vallankäyttö henkilöityy automaattisesti. Media voi julkaisuissaan laittaa poliitikot tekemään jotain, jota he eivät tehneet valokuvan tallennushetkellä. Erilaisten eksplisiittisten luentatapojen mahdollistaminen kuuluu median päivärutiineihin. Smolnan tiedotustilaisuuden pääosin neutraalista olemisesta, jota jaksottivat muutamat sanasekaannuksille naurahtamiset ja jääkiekkokevennykset, löytyi kuin löytyikin ainekset ”nauravan kolmikon myrskyvaroitukselle”.

LÄHTEET

I Painetut lähteet

Lehdistö

Bhatia, Aditi (2006) Critical discourse analysis of political press conferences. *Discourse and Society* 17, 173–203.

Ekström, Mats (2009) Power and affiliation in presidential press conferences: A study on interruptions, jokes and laughter. *Journal of Language and Politics* 8(3): 386–415.

Eriksson, Göran & Östman, Johan (2013) Cooperative or Adversarial? Journalists' Enactment of the Watchdog Function in Political News Production. *The International Journal of Press/Politics* 18(3): 304–324.

Kyyrö, Jere (2014) Mannerheim toisin silmin: Toiseus, ritualisaatio, symbolit ja yhteisö Suomen Marsalkka –mediakiistassa. *Lähikuva* 27(3–4): 11.

Lowrey, Wilson (1999) Routine News: The Power of the Organization in Visual Journalism. *Visual Communication Quarterly* 6(2): 10–15.

Malmberg, Tarmo (2009) Lippmann vai Dewey? Demokratia, poliittinen kulttuuri ja julkisuus. *Media ja viestintä* 32(3): 54–72.

Mäenpää, Jenni (2012) Uutisvalokuvan paradoksi. *Media ja viestintä* 35(3–4): 78–97.

Mäenpää, Jenni & Seppänen, Janne (2007) Kuvajournalismi tiedon tuotantona. *Tiedotustutkimus* 30(3): 4–18.

Newton, Julianne H. (1998) The Burden of Visual Truth: The Role of Photojournalism in Mediating Reality. *Visual Communication Quarterly* 5(4): 4–9.

Ruostetsaari, Ilkka (2006) Social Upheaval and Transformation of Elite Structures: The Case of Finland. *Political Studies* 54(1): 23–42.

Seppänen, Janne (2003) Yhteisölliset valokuvat. *Sosiologia* 40(1): 41–55.

Seppänen, Janne & Väliverronen, Esa (2000) Lehtikuvan luonto: kuvan ja tekstin suhteista ympäristödiskurssissa. *Sociologia* 37(4): 330–348.

Muut painetut lähteet

Ekström, Mats (2006) *Occupying the floor in political press conference: A study on interaction and territorial power*. The Language and Social Interaction Division at ICA'S Annual Conference 24.-28.5.2006, San Francisco.

II Kirjallisuus

Berg, L., Niemi, M. K., Perna, V., Pitkänen, V., Railo, E. (2009) Poliitiikan julkisuuden perusvirta. Teoksessa Niemi, M. K., Perna, V. & Pitkänen, V. (toim.) *Poliitiikan journalismin tila Suomessa*. Turku: Kirja-Aurora.

Burgin, Victor (1989) *Taideteorian loppu*. Suom. Tauno Saarela & Janne Seppänen. Toim. Martti Lintunen. Alkup. 1986. Helsinki: Literos.

Couldry, Nick (2012) *Media, society, world: social theory and digital media practice*. Cambridge: Polity Press.

Couldry, Nick (2003) *Media ritual: a critical approach*. London: Routledge.

Couldry, Nick (2005) Media Rituals: Beyond Functionalism. Teoksessa Rothenbuhler, Eric W. & Coman, Mihai (toim.) *Media Anthropology*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

Couldry, Nick (2000) *Place of media power: pilgrims and witnesses of the media age*. London: Routledge.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha (1998) *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.

Gramsci, Antonio & Böök, Mikael (toim.) (1979) *Vankilavihkot*. Suom. Martti Berger, Mikael Böök & Leena Talvio. Alkup. 1929–1935. Helsinki: Kansankulttuuri Oy.

Gramsci, Antonio & Böök, Mikael (toim.) (1982) *Vankilavihkot 2*. Suom. Martti Berger, Mikael Böök & Leena Talvio. Alkup. 1929–1935. Helsinki: Kansankulttuuri Oy.

Habermas, Jürgen (2010) Julkisuus. Suom. Esa Väliverronen. Alkup. 1964. Teoksessa Teoksessa Pietilä, Veikko (toim.) *Julkisot, yleisöt ja media*. Tampere: Tiedotusopin laitos, Tampereen yliopisto.

Hakala, Salli (2015) *Vallan merkilliset tiedottajat: professionalisaatio ministeriöiden viestinnässä* (sosiaalitieteiden väitöskirja, Helsingin yliopisto). Helsinki: Helsingin yliopisto.

Heikkilä, Elina (2006) *Kuvan ja tekstin välissä: kuvateksti uutiskuvan ja lehtijutun elementtinä* (väitöskirja, Helsingin yliopisto). Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Heiskala, Risto (1994) Talcott Parsons ja rakennefunkcionalismi. Teoksessa Heiskala, Risto (toim.) *Sosiologisen teorian nykysuuntauksia*. Helsinki: Gaudeamus.

Helke, Susanna (2006) *Nanookin jälki: tyyli ja metodi dokumentaarisen ja fiktiivisen elokuvan rajalla* (väitöskirja, Taideteollinen korkeakoulu). Taideteollisen korkeakoulun julkaisusarja A 65. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu.

Heritage, John (1996) *Harold Garfinkel ja etnometodologia*. Suom. Ilkka Arminen. Alkup. 1984. Helsinki: Gaudeamus.

Herkman, Juha (2002) *Audiovisuaalinen mediakulttuuri*. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Herkman, Juha (2011) *Politiikka ja mediajulkisuus*. Tampere: Vastapaino.

Jaakkola, Maarit (2013) *Hyvä journalismi: Käytännön opas kirjoittajalle*. Helsinki: Kansanvalistusseura.

Jauhiainen, Arto & Rinne, Risto (1988) *Koulutus, Professionaalistuminen ja valtio: Julkisen sektorin koulutettujen reproduktioammattikuntien muotoutuminen Suomessa*. Turun yliopiston Kasvatustieteiden tiedekunta, julkaisuja A:128. Turku: Turun yliopisto.

Johnson-Cartee, Karen S. (2005) *News narratives and news framing: constructing political reality*. Oxford: Rowman & Littlefield Publishers, Inc.

Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa & Heinlahti, Kaisa (2006) *Mitä on tutkimus? Argumentaatio ja tieteenfilosofia*. Helsinki: Gaudeamus Kirja Oy & Oy Yliopistokustannus University Press Finland Ltd.

Kanerva, Jukka (1994) *”Ryvettymisen hyvä puoli”*. *Suomalainen politiikka ja poliitikot televisiossa*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

- Karvonen, Erkki (1999) *Elämää mielikuvayhteiskunnassa: imago ja maine menestystekijöinä myöhäismodernissa maailmassa*. Helsinki: Gaudeamus.
- Konttinen, Esa (toim.) (1993) *Ammattikunnat, yhteiskunta ja valtio*. Jyväskylän yliopiston sosiologian laitoksen julkaisuja 55/1993. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Koski, Markku (2010) *”Hohto on mennyt herrana olemisesta” Televisio ja politiikka (tiedotusopin väitöskirja, Tampereen yliopisto)*. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- Kunelius, R., Noppari, E. & Reunanen, E. (2009) *Media vallan verkoissa*. Tampere: Tampereen yliopisto, journalismin tutkimusyksikkö.
- Kunelius, Risto (2003) *Viestinnän vallassa: johdatusta joukkoviestinnän kysymyksiin*. Helsinki: WSOY.
- Kuutti, Heikki (1995) *Tutkiva journalismi: Journalistinen suuntaus ja suomalaisen journalismin tutkivuus*. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.
- Langton, Loup (2009) *Photojournalism and Today’s News: Featuring Visual reality*. Chichester: Wiley-Blackwell.
- Lehtola, E., Lehtola, J. (toim.) & Seppälä, R. (toim.) (1997) *Missä on lehdistön paikat: kirjoituksia sanoista ja maailmoista*. Helsinki: WSOY.
- Louw, Eric (2005) *The Media and Political Process*. Los Angeles; London: Sage Publications.
- Luostarinen, Heikki (1998) Vahvojen asialla?: julkisuuden hallinnan mekanismit ja journalismin itsenäisyys. Teoksessa Kivikuru, Ullamaija & Kunelius, Risto *Viestinnän jäljillä: näkökulmia uuden ajan ilmiöön*. Helsinki: WSOY.
- Makkonen, Pekka (2010) *Camera pixela: Ammattilaisten näkemyksiä valokuvauksen digitalisoitumisesta*. Kuvista sanoin 9: Suomen valokuvataiteen museon julkaisuja 33, Aalto-yliopiston taideteollisen korkeakoulun julkaisusarja A 109. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Musta Taide.
- Miettinen, Jorma (1984) *Toimitustyö: journalistiksi suunnistautuvan oppikirja*. Helsinki: Gaudeamus.

- Mäenpää, Jenni (2008) *Muokkausta ja manipulaatiota: Digitaalisen kuvankäsittelyn rajat suomalaisissa sanoma- ja aikakauslehdissä*. Tampere: Tampere University Press.
- Mäenpää, Jenni (2016) *Todeksi tehty valokuva: Objektiivisuuden rakentuminen uutiskuvajournalismissa* (journalistiikan väitöskirja, Tampereen yliopisto). Tampere: Tampere University Press.
- Pekonen, Kyösti (1991) *Symbolinen modernissa politiikassa*. Jyväskylän yliopisto – Nykykulttuurin tutkimusyksikkö, julkaisu 25. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Parry, Geraint (1969) *Political Elites*. London: Allen & Unwin.
- Pienimäki, Mari (2013) *Valokuvien kriittinen tulkitseminen medialukutaitona ja lajityypittely sen kehittäjänä* (journalistiikan väitöskirja, Jyväskylän yliopisto). Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto; Helsinki: Suomen valokuvataiteen museo.
- Piippo, S., Blåfield, V., Hosseini, S. & Kaarenoja, V. (2019) *Eräitä huomioita Suomen poliittisesta järjestelmästä*. Helsinki: Kosmos.
- Pölönen, Heikki (2012) *"Hyvä kuva": Lehtikuvan tuotantoprosessi ja kuvan ominaisuuksien sanallistuminen sanomalehtien toimituksissa* (tiedotusopin pro gradu –tutkielma, Tampereen yliopisto). Tampere: Tampereen yliopisto.
- Rautajoki, Hanna (2014) *Hyvät "kansalaiset"! Yhteiskunnallistamisen Strategiat Televisiokeskustelun Vuorovaikutuksessa*. Tampere: Tampere University Press.
- Rothenbuhler, Eric W. (1998) *Ritual communication: From Everyday Conversation to Mediated Ceremony*. Sage Publications.
- Ruostetsaari, Ilkka (2006) *Aatteet, instituutiot ja poliittinen toiminta*. Tampere: Poliitiikan tutkimuksen laitos, Tampereen yliopisto.
- Ruostetsaari, Ilkka (2014) *Vallan sisäpiirissä*. Tampere: Vastapaino.
- Salo, Merja (2000) *Imageware – kuvajournalismi mediafuusiossa*. Taideteollisen korkeakoulun julkaisu B 59. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu.

Sekula, Alan (2003) *Reading an archive: photography between labour and capital*. Teoksessa Evans, Jessica & Hall, Stuart (toim.) *Visual culture: the reader*. London: Sage publications.

Seppänen, Janne (2006) *Katseen voima: Kohti visuaalista lukutaitoa*. Tampere: Vastapaino.

Seppänen, Janne & Väliverronen, Esa (2012) *Mediayhteiskunta*. Tampere: Vastapaino.

Seppänen, Janne (2005) *Visuaalinen kulttuuri. Teoriaa ja metodeja mediakuvaan tulkitsemiseksi*. Tampere: Vastapaino.

Sontag, Susan (2003) *Regarding the pain of others*. New York: Picador.

Sumiala, Johanna (2012) *Media and ritual: death, community and everyday life*. Abingdon: Routledge.

Sumiala, Johanna (2010) *Median rituaalit: johdatus media-antropologiaan*. Tampere: Vastapaino.

Sumiala-Seppänen, Johanna (2005) *Pyhä media*. Jyväskylä: Atena Kustannus.

Suonpää, Juha (2002) *Petokuvan raadollisuus: luontokuvan yhteiskunnallisten merkitysten metsästys* (väitöskirja, Taideteollinen korkeakoulu). Taideteollisen korkeakoulun julkaisu A 35. Tampere: Vastapaino; Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu.

Tilli, Jouni (2017) *Miten puhumme, kun puhumme politiikkaa?* Helsinki: Atena.

Uimonen, Risto (1992) *Julkisuuspelejä*. Helsinki: WSOY.

Örnebring, Henrik (2007) *A Necessary Profession for the Modern Age?: Nineteenth Century News, Journalism and the Public Sphere*. Teoksessa Butsch, Richard (toim.) *Media and Public Spheres*. Basingstoke: Palgrave MacMillan.

III Internet ja sähköposti

Anttila, Pirkko (1998) *Tutkimisen taito ja tiedonhankinta: Havainnointitutkimuksen luotettavuus*.
http://www.metodix.com/fi/sisallys/01_menetelmat/01_tutkimusprosessi/02_tutkimisen_taito_ja_tiedon_hankinta/09_tutkimusmenetelmat/07_havainnointitutkimuksen_luotettavuus [Viitattu 13.6.2015.]

Areena.yle.fi (2015) *Media ei ole enää pöytä – se on ovisilmä*, 9.12.2015.

<https://areena.yle.fi/1-3128172> [Viitattu 11.11.2019.]

Arkistolaitos (2008) *Arkistolaitoksen suositus digitoinnin laatukriteereiksi*, 15.8.2008.

<https://arkisto.fi/uploads/normit/valtionhallinto/suosituksset/digikriteerit.pdf> [Viitattu 11.11.2019]

Avoimen yliopiston Koppa, Jyväskylän yliopisto (2015) *Sosiaalinen konstruktioismi*.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tieteenfilosofiset-suuntauksset/sosiaalinen-konstruktioismi> [Viitattu 25.8.2019.]

Carroll, Robert Todd (2016) *The Sceptic's Dictionary: confirmation bias*.

<http://skepdic.com/confirmbias.html> [Viitattu 12.10.2019.]

Kalha, Harri (2014) *Ainutkertaisuuden ambivalenssi: Walter Benjamin, aura ja "taideteollistumisen" uhka*. Tahiti 3/2014.

<http://tahiti.fi/03-2014/tieteelliset-artikkelit/ainutkertaisuuden-ambivalenssi-walter-benjamin-aura-ja-%E2%80%9Dtaideteollistumisen%E2%80%9D-uhka/> [Viitattu 31.7.2019.]

Kantola, Ilkka (2016) *Onko media peili vai ikkuna?* Aikamerkki, 12.9.2016.

<https://aikamerkki.org/onko-media-peili-vai-ikkuna/> [Viitattu 11.11.2019.]

Kielitoimiston sanakirja. <https://mot.kielikone.fi/mot/uta/netmot.exe?motportal=80> [Viitattu 19.1.2018.]

Rummukainen, Suvi (2015) sähköpostiviesti tekijälle, 29.5.2015.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna (2006) *KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.

<https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/> [Viitattu 25.8.2019.]

Suomen valokuvataiteen museo (2019) *Sakari Piippo: Eräitä huomioita Suomen poliittisesta järjestelmästä*.

<https://www.valokuvataiteenmuseo.fi/fi/nayttelyt/eraita-huomioita-suomen-poliittisesta-jarjestelmasta> [Viitattu 14.11.2019.]

Tekniikka & Talous (2017) *Eroon kuplista ja kaikukammioista: "ahne algoritmi" voi toimia somessa sovittelijana*, 5.12.2017.

<https://www.tekniikkatalous.fi/uutiset/eroon-kuplista-ja-kaikukammioista-ahne-algoritmi-voi-toimia-somessa-sovittelijana/50402d68-0da7-34fb-8e5f-96ae096e8741> [Viitattu 12.10.2019.]

Tieteen termipankki (2019) *Draama*.

<https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:draama> [Viitattu 30.6.2019.]

Tietoarkisto (2017) *Kvalitatiivisen datatiedoston käsittely*, 8.11.2017.

<http://www.fsd.uta.fi/aineistonhallinta/fi/kvalitatiivisen-datan-kasittely.html> [Viitattu 17.2.2019.]

Valtioneuvosto (2015) *Hallitusneuvottelujen loppuinfo*, 27.5.2015.

<http://webcaster.goodmood.fi/vnk/tv/90/1179>

Vastaukset.fi (2019) *Mitä tarkoittaa yhteiskunnallinen toiminta?*

<https://vastaukset.fi/q/mit%C3%A4+tarkoittaa+yhteiskunnallinen+toiminta> [Viitattu 11.11.2019.]

AINEISTO

Sanomalehdet

Aamulehti (28.5.2015) *Hallitus leikkaa kovalla kädellä.*

Demokraatti (28.5.2015) *Nauravan kolmikon myrskyvaroitus!*

Helsingin Sanomat (28.5.2015) *Kovat säästöt purevat lähes koko kansaan.*

Hämeen Sanomat (28.5.2015) *Hallitus höylää hyvinvointia kovilla otteilla.*

Hämeen Sanomat (28.5.2015) *Juha Sipilän vetoamus ei taita terää kritiikiltä.*

Ilkka (28.5.2015) *Hallitus höylää suomalaisten hyvinvointia kovilla otteilla.*

Iltalehti (28.5.2015) *Kovat keinot käyttöön.*

Iltalehti (28.5.2015) *Kummallinen yksityiskohta hallitusohjelmassa: "Kirstysruuvi on nyt poissa".*

Iltalehti (28.5.2015) *Suomi nousuun kepillä ja porkkanalla.*

Ilta-Sanomat (28.5.2015) *Voittajat ja häviäjät.*

Kaleva (28.5.2015) *Hallitus höylää hyvinvointia kovilla otteilla.*

Kaleva (28.5.2015) *Hallitus leikkaa arjesta.*

Kansan Uutiset (29.5.2015) *Julmaa kyytiä Sipilän hallitukselta.*

Kansan Uutiset (29.5.2015) *Tyrmäys oikealta.*

Karjalainen (28.5.2015) *Leikkauslistalle kritiikkiä.*

Karjalainen (28.5.2015) *Säästötalkoista ei säästy kukaan.*

Keskisuomalainen (28.5.2015) *Keskusta pärjäsi ministeripelissä.*

Keskisuomalainen (28.5.2015) *Näin Sipilän hallitus ottaa ja antaa.*

Maaseudun tulevaisuus (28.5.2015) *Sipilän hallitukselta keppiä ja porkkanaa.*

Pohjalainen (28.5.2015) *Hallitus höylää suomalaisten hyvinvointia kovilla otteilla.*

Pohjalainen (28.5.2015) *Hallitustrio asetti riman korkealle.*

Pohjalainen (28.5.2015) *Stubbin ja Soinin salkut intohimon mukaan.*

Savon Sanomat (28.5.2015) *Suomi hevoskuurille.*

Savon Sanomat (28.5.2015) *Säästötalkoot eivät säästä ketään.*

Turun Sanomat (28.5.2015) *Hallitus aloittaa hevoskuurin.*

Verkkajulkaisut

Suomen Kuvalehti (13.8.2015) *Filosofi hallituksen arvovalinnoista: ”Kuin pässit narussa oman ideologiansa kanssa”.* Haettu osoitteesta <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/filosofi-hallituksen-arvovalinnoista-kuin-passit-narussa-oman-ideologiansa-kanssa/>

Turun Sanomat (27.5.2015) *Sipilä: Kipeät päätökset koskettavat kaikkia suomalaisia.* Haettu osoitteesta <https://www.ts.fi/uutiset/kotimaa/775300/Sipila+Kipeat+paatokset+koskettavat+kaikkia+suomalaisia>

Turun Sanomat (27.5.2015) *Sipilä pyytää hyvätuloisia leikkaamaan palkkoja vapaaehtoisesti.* Haettu osoitteesta <https://www.ts.fi/uutiset/kotimaa/775476/Sipila+pyytaa+hyvatuloisia+leikkaamaan+palkkoja+vapaaehtoisesti>

Uusi Suomi (28.5.2015) *Huomasitko tätä? Jättileikkaus sosiaalietuuksista.* Haettu osoitteesta <https://www.uusisuomi.fi/uutiset/huomasitko-tata-jattileikkaus-sosiaalietuuksista/edb38a8f-16d5-342e-9e1a-305d3a380ab8>

Yle (28.5.2015) *Ministerivalinnat, leikkaukset, verotus, sote... Lue yhteenveto keskiviikon hallitusuutisista.* Haettu osoitteesta <https://yle.fi/uutiset/3-8022858>

Yle (27.5.2015) *Tulevassa hallituksessa kulttuuriasioista vastaa kokoomuksen ministeri.* Haettu osoitteesta <https://yle.fi/uutiset/3-8021497>

LIITE 1. HALLITUSNEUVOTTELUJEN LOPPUINFO SMOLNASSA 27.5.2015 KELLO 14

Litterointimerkkien selitykset ovat:

- .. lyhyt tauko puheessa (0,1-1 sekuntia)
- ... pidempi tauko puheessa (1-3 sekuntia)
- (??) puheesta ei saa selvää
- (-) puhe keskeytyy tai jatkuu

Alla on esitetty katkelma litteroinnista. Harvat kohdat, joissa on toimintaa mutta ei puhetta, on merkitty sulkeilla. Esimerkiksi Juha Sipilän puheenvuorossa on kohta:

00:31–03:13 Juha Sipilä

”Niin hyvät naiset ja herrat. Täällon ...porukkaa niinku keskustan tupaillassa. (rykii) Kahen ja puolen viikon hh tiiviin työjakson jälkeen hallitusohjelma on nyt valmis. Tän prosessin aikana meidän työtavat¹ kehittyneet ja keskinäinen luottamus vahvistunut. Strategisen hallitusohjelman kärkihankkeiden ja niiden, niihin liittyvihi taloudellisiin panostuksiin ee niitten yksityiskohtainen jumppa jatkuu vielä, vielä kesäkuussa. Tähän kymmenen miljardin ongelmaan on haettu ratkaisuja yksityiskohtaisella tasolla, josta kerron kohta. Ja tän tehtävän edessä on nöyrästi tunnustettava,² että olen kokenut itseni pieneksi. Mutta uskon että me olemme saaneet aikaan sellaisen suunnitelman, millä Suomi selviää. Efter två och en halv vecka av intensivt arbete är rejeringsprogrammet³ blir värdig [...]”

Alleiviivaus tarkoittaa, että poliitikkoja valokuvataan koko sen ajan. Kursiivi tarkoittaa, että poliitikot tekevät jotain muuta kuin seisovat paikallaan ja katsovat eteenpäin. Lopussa oleva viite viittaa koko edeltävään tekstiin, joka on kursivoitu, ja kertoo, mitä poliitikko teki. Tässä tapauksessa Soini ja Stubb järjestävät papereitaan, Stubb vie paperinipun huoneen ikkunalle ja palaa takaisin (1); Soini ja Stubb järjestävät papereitaan, Stubb vie papereita ikkunalle (2); Stubb katsoo Sipilää ja Stubb katsoo alas (3).

00:00–00:12 (Poliitikot saapuvat sivuovesta)

00:12–00:29 Markku Mantila

Hyvää iltapäivää kaikille, eh hallitusneuvottelut ovat siinä mallissa, että...voidaan kertoa tuloksista tänään. Puheenjohtajat siellä myhäilevät mikrofonien takana ja, en pidä teitä enempää jännityksessä vaan luovutan puheenvuoron puheenjohtaja Juha Sipilälle. Ole hyvä.

00:31–03:13 Juha Sipilä

Niin hyvät naiset ja herrat. Täällön ...porukkaa niinku keskustan tupaillassa. (rykii) Kahen ja puolen viikon hh tiiviin työjakson jälkeen hallitusohjelma on nyt valmis. Tän prosessin aikana meidän työtavat²⁵⁷ kehittyneet ja keskinäinen luottamus vahvistunut. Strategisen hallitusohjelman kärkihankkeiden ja niiden, niihin liittyvih taloudellisiin panostuksiin ee niitten yksityiskohtainen jumppa jatkuu vielä, vielä kesäkuussa. Tähän kymmenen miljardin ongelmaan on haettu ratkaisuja yksityiskohtaisella tasolla, josta kerron kohta. Ja tän tehtävän edessä on nöyrästi tunnustettava,²⁵⁸ että (rykii) olen kokenut itseni pieneksi. Mutta...uskon että me olemme saaneet aikaan sellaisen suunnitelman, millä Suomi selviää. Efter två en halv vecka av intensiv arbete är regeringsprogrammet²⁵⁹ ny värdig. Vi har nått förtroende och har en gem gen gemensam syn på Finland fors (??) i form (??). Situationen i²⁶⁰ Finland i allvarlig vi måste, öka sysselsättning. Vi har svåra tider framför oss.²⁶¹ Ord föranden Stubb ää presenterar programmets ekonomiska principer också på svenska i mer detaljer i hans tal. Jag kommer ny att presentera rikt linjerna i regeringsprogrammet på finska...After two and halv weeks of intensive work the government program is now ready. We have gained m mutual trust and and ee shared common vision of how to get Finland back in to shape. The situation in Finland is serious. We must increase growth and employment. This means that we have a big and painful measures ahead. Chairman Soini..will discuss Finland's international position and in more detail..also in english in..his speech. Aa I will now present the quidelines of the government program in finnish. (Sipilä vilkaisee projektorikangasta. Stubb vilkaisee Sipilää.Soini katsoo papereitaan.)

03:17–16:54 Juha Sipilä

Ensin, vähän tästä strategian tilannekuvasta. Suomen tilanne on vaikea. Ää me emme..voi tehdä.. enempää velkaa lastemme maksettavaksi²⁶²...Toisaalta me olemme hallinnoinneet ja säädelleet itsemme henkijieveriin ja me päättäjäit emme ole kyenneet uudistamaan Suomea riittävästi.²⁶³ Suomi on laitettava kuntoon, se tarvitsee korjausliikkeen, hallituksen on tehtävä työtä suomalaisten puolesta. Suomi saa meistä hallituksen, joka sitoutuu saamaan..aikaan päätöksiä ja viemään sovitut asiat loppuun saakka. Talouden tervehdyttämis seksi on tehty uskottava ohjelma. Me olemme, ee, jumpanneet sitä kaks ja puoli viikkoa ja uskomme²⁶⁴, itse, että sillä Suomi saadaan

²⁵⁷ Alusta asti: Soini ja Stubb järjestävät papereitaan. Stubb vie paperinipun huoneen ikkunalle ja palaa takaisin.

²⁵⁸ Soini ja Stubb järjestävät papereitaan. Stubb vie papereita ikkunalle.

²⁵⁹ Stubb katsoo Sipilää. Stubb katsoo alas.

²⁶⁰ Stubb katsoo Sipilää. Soini katsoo papereitaan.

²⁶¹ Soini katsoo alas.

²⁶² Soini järjestää papereitaan. Stubb katsoo Sipilää.

²⁶³ Soini järjestää papereitaan.

²⁶⁴ Sipilä katsoo alas, ja Soini ja Stubb katsovat samanaikaisesti papereihinsa.

nousuun. Tavoitteena on työllistävä, työtä tekevä ja yritteliäs Suomi.²⁶⁵ Päätökset ovat paikoin kipeitä ja koskettavat jotenkin..kaikkia suomalaisia.²⁶⁶ Osa säästöistä on ehdollisia, palaan niihin kohta, ja (rykii) mikäli yhteiskunnassa saadaan eri osapuolten kesken aikaan vahva yhteisymmärrys toimista,²⁶⁷ jotka antavat nopeasti piristysruisui ruiskeen²⁶⁸ talouteen ja saavat meidät kasvun uralle, niistä voidaan luopua, siis näistä ehdollisista toimista. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että meidän tulee olla, tulisi olla, valmiita tekemään hyvinvointi mme eteen enemmän töitä...Jokaisessa tilanteessa on aina parempi tarttua itse muutokseen kun olla tämän muutoksen vietävänä. Uudistumiseen²⁶⁹ ja muutoksen rakentamiseen tarvitaan meistä jokainen.²⁷⁰ Me haluamme Suomen voimavarat byrokratiasta, normeista, luovuuteen, yrittäjyyteen ja hyvinvoinnin rakentamiseen.²⁷¹ Rohkeilla uudistuksilla Suomesta voidaan rakentaa osaamisen, yrittäjyyden ja välittämisen yhteiskunta. Samaan aikaan h kipeiden toimien kanssa, me tarvitsemme kohtuuden ja samassa veneessä kulkemisen viestejä. Jokainen suomalainen voi osallistua talkoisiin, mutta vahvojen ja²⁷² hyväosaisten..on kannettava muita suurempi vastuu. Vetoan syvästi elinkeinoelämään, poliittiseen johtoon, kirkon ja virkakunnan johtoon, että näytätte, ja näytämme esimerkkiä. Olemme triona os omalta osaltamme sitoutuneet tähän.²⁷³ Ministeriön rakenne, ministereiden määrän vähentäminen sekä poliittisten valtiosihteereiden ja avustajien²⁷⁴ vähentämisellä, haluamme antaa esimerkin viestin hallinnon tehostamisesta²⁷⁵, kaikille. Nyt tarvitaan parempiosaisten pitkäaikaista tupoa, minkä etumerkki on negatiivinen. O olemme omalta osaltamme sitoutuneet myös tähän, ilmottautumisia näihin talkoisiin otetaan vastaan...Tässä on, (rykii), kansikuva tästä strategisesta hallitusohjelmasta jonka tilannekuva on²⁷⁶ varsin selvä,²⁷⁷ sitä tuossa lyhyesti kävin läpi. Tämä strateginen hallitusohjelma koostuu²⁷⁸ ää kivijaloi kivijalka osista Suomi osana Eurooppaa,²⁷⁹ josta kollegat kertovat tuossa vähän tarkemmin, kestävän talouden Suomi²⁸⁰ eli tämä meidän e talousohjelmamme, palaan siihen pian kohta,²⁸¹ uudistuva Suomi eli rakenteelliset muutokset joita..lähdemme määrätietoisesti toteuttamaan²⁸² sekä turvallinen Suomi²⁸³ (rykii) eli meidän ulko- ja turvallisuuspoliittiset linjaukset joita, ja sisäisen turvallisuuden²⁸⁴ linjaukset, joita olemme jo esitelleet, näihin myöskin kollegat palaavat²⁸⁵ tuossa kohta, saanko seuraavan²⁸⁶ ...kalvon...Tämä (yskii) viuhka oli tuossa jo

²⁶⁵ Soini pyyhkii nenäänsä.

²⁶⁶ Stubb asettelee housunlahjettaan.

²⁶⁷ Stubb liikuttelee papereitaan ja katsoo nyökäten Sipilää.

²⁶⁸ Soini liikuttelee papereitaan.

²⁶⁹ Soini liikuttelee papereitaan. Stubb liikuttelee papereitaan.

²⁷⁰ Stubb ottaa kynän povitaskusta.

²⁷¹ Stubb tekee merkintöjä papereihin.

²⁷² Stubb laittaa kynän povitaskuun.

²⁷³ Sipilä katsoo Stubbia ja Soinia.

²⁷⁴ Stubb juo vettä.

²⁷⁵ Stubb liikauttaa jalkaansa ja katsoo lattiaan.

²⁷⁶ S:t kääntyvät kohti projektorikangasta, Sipilä kävelee kankaan viereen.

²⁷⁷ Sipilä osoittaa kädellään kangasta.

²⁷⁸ Sipilä osoittaa...

²⁷⁹ Sipilä osoittaa...

²⁸⁰ Sipilä osoittaa...

²⁸¹ Sipilä osoittaa...

²⁸² Sipilä osoittaa...

²⁸³ Sipilä osoittaa...

²⁸⁴ Sipilä osoittaa...

²⁸⁵ Sipilä osoittaa...

aikaisemmin esillä, me olemme löytäneet ratkasun jossa²⁸⁷ kuntien velvotteita karsitaan noin miljardilla, sinne tehdään väljennyksiä, puhutaan tämmösistä vapaakuntaideoista, joissa kunnat saavat yhä enemmän päättää, että miten kukin palvelunsa tekee. Sitten meillä on soten ja ää tuottavuustoimien²⁸⁸ takana kymmenen miljardin ratkasut, öö, me kerroimme jo soteratkasusta et siellä peruskivenä on öö julkisen terveydenhuollon ja sosiaalitoimen²⁸⁹ seuraavana, ö askelmana on, öö, yksikanavainen rahoitus,²⁹⁰ ja sen päälle sitten pystytään rakentamaan valinnanvapautta ja tuotannon monipuolistamista... ää, tämä soten ratkasu²⁹¹ perustuu, ää, i-itsehallintoalueisiin suomeksi maakunta maakuntamalliin ja, ja sen pohjalta lähdemme tätä viemään määrätietoisesti eteenpäin. Sitten (yskähtää) puheenjohtaja²⁹² Stubb palaa tähän tarkemmin mitä nämä neljän ja puolen miljardin säästöt pitävät sisällään, mut siellä suurimpana osana on indeksien jäädyttämisiä, siellä on palvelumaksujen nostamista, siillon elinkeinotukien, kehitysavun leikkaus, leikkaamisia, oikeastaan mikään toimi, lukuun ottamatta niitä turvallisuuden²⁹³ peruspilareita, ei ole jäänyt osattomaksi,²⁹⁴ siellä on kipeitä päätöksiä liittyen koulutukseen, opiskelijoihin, työttömiin, lapsiperheisiin, ja niin edespäin, siellä on paljon kipeitä toimia,²⁹⁵ mutta on myös.. sellaisia toimia, jotka ihan kaikkein huonommassa asemassa olevien ää asemaa turvaa, takuueläkettä nostetaan esimerkiksi omaishoitajien asioita²⁹⁶ laitetaan kuntoon...Sitten meillä on täällä tämä ehdollinen²⁹⁷ paketti jos jos saan seuraavan kalvon niin kerron lyhyesti mistä siinä on kysymys. Eli me lähdemme hakemaan, vielä, yhteiskuntasopimusta ää jossa on hintakilpailukykyhyppy tavoitteena.²⁹⁸ Jos me saadaan aikaan yhteiskuntasopimus, ja ä vaalikauden aikaan²⁹⁹ maltillisia palkkaratkaisuja, niin me olemme tulo, valmiita tulemaan hallituksena vastaan ä noin miljardin euron³⁰⁰ tuloverokevennyksillä ja sitten meillä on täällä, ä, kipeä,³⁰¹ vielä kipeämpi tuo neljän ja puolen miljardin paketti, ee, ehdollisia säästötoimia³⁰² ja veronkorotuksia, ä, jos yhteiskuntasopimus, ee, elokuussa voidaan todeta, että lähdetään tätä harjoitusta tekemään, nii, (rykii),³⁰³ me olemme, ee, valmiita siirtämään näitä päätöksiä tuonne kakstuhattakahdeksantoista³⁰⁴ keväeseen, jos sillon todistettavasti nämä asiat syntyy, niin sillon olemme valmiita³⁰⁵ keventämään verotusta ja luopumaan näistä säästöistä...Eli, jos jos tämä syntyy, me annamme tämän ja vedämme tälle raksit, jos tälle vedetään raksit, niin me vedetään tälle raksit, ja tämä, tämä paketti³⁰⁶ täällä,

²⁸⁶ Sipilä osoittaa...

²⁸⁷ Sipilä osoittaa...

²⁸⁸ Sipilä osoittaa...

²⁸⁹ Sipilä tekee käsieleen.

²⁹⁰ Sipilä lukee paperista.

²⁹¹ Sipilä osoittaa kädellään kangasta.

²⁹² Sipilä osoittaa...

²⁹³ Sipilä osoittaa kädellään kangasta.

²⁹⁴ Sipilä lukee paperista.

²⁹⁵ Sipilä osoittaa...

²⁹⁶ Soini liikuttelee papereitaan. Sipilä osoittaa kädellään kangasta.

²⁹⁷ Sipilä osoittaa...

²⁹⁸ Sipilä osoittaa...

²⁹⁹ Sipilä on kankaan edessä, osoittaa sitä kädellään ja kävelee pois kankaan edestä.

³⁰⁰ Sipilä osoittaa...

³⁰¹ Sipilä osoittaa...

³⁰² Sipilä osoittaa...

³⁰³ Sipilä kävelee kankaan edessä ja osoittaa kädellä.

³⁰⁴ Sipilä osoittaa kädellään kangasta. Stubb ottaa puhelimen povitaskusta, katsoo sitä ja laittaa takaisin.

³⁰⁵ Sipilä osoittaa...

³⁰⁶ Sipilä tekee kädellään rasteja kankaalle.

joudutaan, pistämään..toimeen. No sitten jos palataan vielä siihen ensimmäiseen kuvaan...Tähän näin, elikkä, ää, me ollaan rakennettu yhdessä visio,³⁰⁷ jonka kiteytys on yhdessä rakennettu Suomi vuonna kakstuhattakaksytviis, se esiteltiin jo, jo pari viikkoa sitten ja se on teillä siinä, siinä nähtävänä. Ee, siellä on sanoja eettisesti kestävä tasapaino yksilöiden velvotteiden ja yhteiskunnan vastuiden välillä, kaikista pidetään huolta, sääntelyä vähennetään, ää, julkinen talous on tasapainossa, emme elä enää velaksi, avoin, kulttuuriltaan ja kieleltään avoin yhteiskunta, ja kannustetaan uu uusiutumiseen, luovuuteen ja uteliaisuuteen tämän tyyppisistä asioista koostuu tuo yhteinen, visiomme. Me olemme, h, hakeneet viisi pää tavoitetta tointa ää jotka vievät meidät kohti tuota visiota. Täältä jos lähdetään, ää, oikealta liikkeelle, niin olemme toimintatapojen muutoksena valmiita, ä, purkamaan normeja, byrokratiaa, a, muuttamaan julkisen talouden johtamista, ottamaan enemmän digitaalisuutta ja sähköisiä palveluja käyttöön, ja tekemään Suomesta kestävien kokeilujen yhteiskunnan. Biotalouden puolella, ää, on tavoitteita kärkihankkeita³⁰⁸ koskien uusiutuvaa energiaa, kiertotaloutta, ää, kotimaista ruokaa, ja siellä on myöskin, myöskin, ä, luonnon³⁰⁹ tasapainon, ö, tasapainossa elämiseen johtava kärkihanke. Sitten oppimisen puolella on³¹⁰ tämä on alustavien ä arvioiden mukaan se suurin panostuksen kohde ee siellä uudistetaan oppimisympäristöjä, ee, koulutusta osin tiivistetään³¹¹ osin uudistetaan ja otetaan käyttöön kolmas lukukausi...korkeakouluihin työllisyyden puolella tää, krh oikeastaan tärkein tavoite³¹² joka johtaa meidät tuonne visioon, on työllisyysasteen nostaminen seitsemäänkymmeneenkahteen prosenttiin vaalikauden aikana, täällä sisällä myöskin se meidän, jo tuossa³¹³ lyhyesti esittelemäni yhteiskuntasopimus, ja, ee, siellä on paljon työelämää koskevia uudistuksia jotka tehdään sitten yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa.³¹⁴ Täällä hyvinvoinnin puolella,³¹⁵ on, oo, kärkihankkeita jotka liittyvät palveluihin, hyvinvointierojen kaventamiseen, lapsiperheisiin, ikäihmisiin ja osatyökykyisiin. Me olemme krh valmiita myöskin näihin asioihin panostamaan³¹⁶...ö, panostus ö budjetti on yks pilkku kuus miljardia euroa, ja siitä noin kuussataa miljoonaa on varattu öö korjausvelan maksaminen tuolla lähinnä tieinfraan liittyen, ja noin miljardin euron osuus sitten näihin strategisiin kärkihankkeisiin. Olemme sopineet, ee, siitä että tätä hallitusohjelmaa³¹⁷ lähtee tekemään kuu e neljäntoista ministerin joukkue, jossa ee siis vähennämme ministereiden määrää neljäntoista viime kauden aloituksen yhdeks, yhdeksäntoista, nykyisestä seitsemästätoista ee vähennämme³¹⁸ poliittisten valtiosihreer sihteereiden määrän³¹⁹ nykyisestä kymmenestä kolmeen ja suhteessa siihen muiden avustajien määrää. Olemme sopineet salkkujen³²⁰ jaosta sillä tavalla että, ee (rykii) jos eduskunta

³⁰⁷ Sipilä osoittaa...

³⁰⁸ Sipilä osoittaa...

³⁰⁹ Sipilä kääntelee papereitaan.

³¹⁰ Sipilä osoittaa...

³¹¹ Sipilä tekee käsieleen.

³¹² Sipilä osoittaa...

³¹³ Sipilä osoittaa...

³¹⁴ Soini liikuttelee papereitaan.

³¹⁵ Sipilä osoittaa...

³¹⁶ Sipilä palaa paikalleen (noin 14:20). Stubb hieroo käsiään.

³¹⁷ Sipilä selaa papereitaan. Stubb siirtyy ikkunan luo, hakee papereita ja selaa niitä paikallaan.

³¹⁸ Soini selaa papereitaan.

³¹⁹ Stubb pyyhkäisee nenäänsä.

³²⁰ Stubb pyyhkäisee hiuksiaan.

niin..huomenna päättää niin otan valt öö³²¹ tuon pääministeri, miten se menikään, pääministerin paikan vastaan ja, ja tämä herra tässä ottaa ulko- ja eurooppaministerin³²² tehtävät ja valtiovarainministerin tehtävät³²³ hoitaa ee puheenjohtaja Stubb. Tämän lisäksi keskustan salkkuun kuuluu työ- ja elinkeinoministerin tehtävät, öö LVM-YM -yhdistelmä, STM:stä se osuus jossa tehdään sote-uudistusta,³²⁴ kolmeämmä ja kuntaministeri. Perussuomalaisen salkkuun kuuluu puheenjohtajien tehtävien lisäksi, ee, työ- ja oikeusministerin yh-yhdistetty tehtävä, puolustusministerin³²⁵ tehtävä ja STM:n ykkössalkku. Ja kokoomuksen³²⁶ tehtäviin kuuluu tuo valtiovarainministerin, e tehtävien lisäksi OKM sisäministeri ja ulkomaankauppa- ja kehitysministerin tehtävä. Uskon että, että tällä, tällä joukkueella tuo mitä tuossa lyhyesti esittelin saadaan myös aikaiseksi.

16:55–16:57 Markku Mantila

Niin, Timo Soini ole hyvä.³²⁷

16:57–22:36 Timo Soini

Joo..kiitoksia...Juhalle³²⁸ ja..teille kaikille niin..nyt haluan aluksi sanoa näin että tähän on tultu ja olen hyvin..iloinen.. siitä että³²⁹, perussuomalaiset on ollut yhdessä sopimassa..tätä vaikeaa pakettia, joka on välttämätön sille että Suomi nousee ja isänmaa pärjää. Eli näitä tulee..leikkauksia..koskevat kaikkia³³⁰ tässä yhteiskunnassa...ja..niiden tarkoitus..on nostaa..Suomessa työtä³³¹ ja yrittämistä, saada ihmisiä töihin, tienata verotuloja jotta me voidaan huolehtia vähempiosaisista vaikeuksissa³³² olevista ihmisistä ja niistä jotka ovat tulonsiirtojen varassa.³³³ Leikkauksista huolimatta hallitus tekee myös merkittäviä lisäpanostuksia³³⁴ muun muassa sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen takuueläkkeeseen lastensuojeluun, lapsiperheiden tukemiseen omais- ja perhehoitajien sijaisjärjestelmään vanhusten kotihoitoon veteraanien tukemiseen ja niin pois päin. Tämä meidän solmima, esitys, ja linjaus on kokonaisuus, jossa on sekä hyviä että huonoja asioita. Tämä on..sekä keppiä...että porkkanaa.³³⁵ Ja kaikesta tästä..on saatu sovittua..ja tämän..mukaan..mennään. Sitten muutama asia ulko-³³⁶ ja turvallisuuspolitiikasta ja EU-politiikasta, englanniksi.³³⁷ *In foreign (??) policy, the aim of the new government is to*

³²¹ Stubb nauraa.

³²² Stubb nauraa ja koskettaa sormella leukaansa. Sipilä kääntyy hänen puoleen ja hymyilee. Soini naurahtaa ja hymyilee. Stubb hymyilee ja vaihtaa painoa jalalta toiselle. Sipilä koskettaa Soinia olalle. Ihmiset salissa nauravat.

³²³ Sipilä koskettaa Stubbia olalle.

³²⁴ Stubb katsoo Sipilän papereita.

³²⁵ Stubb katsoo Sipilän papereita.

³²⁶ Sipilä vilkaisee Stubbia.

³²⁷ Sipilä tekee käsieleen Soinille, ikään kuin antaa puheenvuoron.

³²⁸ Sipilä käyttää kättä povitaskussaan.

³²⁹ Sipilä hieroo rannettaan. Sipilä ja Stubb katsovat Soinia.

³³⁰ Sipilä liikuttelee ja katsoo papereitaan. Sipilä katsoo Soinia. Stubb katsoo papereitaan.

³³¹ Sipilä katsoo Soinia. Nyökkää?

³³² Sipilä katsoo papereitaan.

³³³ Sipilä katsoo Soinia.

³³⁴ Stubb katsoo papereitaan.

³³⁵ Stubb kuiskii Sipilän korvaan ja näyttää papereitaan. Soini tekee käsieleen. Stubb katsoo papereitaan. Sipilä katsoo Soinia.

³³⁶ Sipilä katsoo Soinia ja hänen papereitaan.

³³⁷ Stubb katsoo Soinia tai Sipilää.

strengthen Finland's international position, and to secure our³³⁸ independence and regional su (??) integrity as well as to improve the security and welfare of the people of Finland.³³⁹ In the world of global independencies Finland will promote international stability, peace, democracy, human rights, the rule of law and equality (??)³⁴⁰ The Nordic countries, the European union as also (??) the security communi community, NATO partnership and the OSCE, and the united nation..nations form the framework for Finland's international cooperation. In addition, we will maintain good bilateral relations with other countries.³⁴¹ The new government will contribute security and stability.. stability of the Nordic region and the baltic sea region and strengthen Nordic cooperation. Defence cooperation with Sweden will dra(??) Estonia and the other baltic countries are important partners for us both in the European union and by (??)³⁴² Russia, is, of course an important neighbor for Finland, (??) Finland com complines with³⁴³ the European Union command positions on Russia and we also cherish diverse (??) bilateral relations.³⁴⁴ Finland is militarily nonallied (??) state,³⁴⁵ which is engaged in practical partnership with NATO and maintains the option..to seek³⁴⁶..NATO.. membership. This government will prepare to report³⁴⁷on finnish European defense policy, in which we also assest the effects of Finland's possible NATO membership. In addition, we will prepare the defense report which defines the defense policy guidelines for the maintenance³⁴⁸ development and exercise of the defense capability. Finland's defense is based on general conscription³⁴⁹ and the defense of the entire territory of the nations.³⁵⁰ EU membership is a political choice for Finland, which connects us.. to the³⁵¹ western community of values. The union must be reformed. We need to improve, it or.. we can serve it so³⁵² in order (??) that we can serve its citizens better.³⁵³ In the government however we don't..we do not regard the amendment of treaties as an issue at this time. Finland respects common rules and expects other member states to do the same. Finland is an active, pragmatic and result orientated member state. We will seek in cons tructively, critical and cooperative way to combine³⁵⁴ national and joined European interests in Finland's EU policy³⁵⁵...lhan tässä sitten...kotimaan kielellä vielä haluan todeta että, että nää, neuvottelut..sujuivat³⁵⁶ hyvässä hengessä. Olivat tiukat, mutta nyt kun ne on käyty,³⁵⁷ niin kaikki sitoutuvat..viemään tämän omiin puolue-eliimiinsä³⁵⁸ ja minä vien sen tänään illalla kello kahdeksantoista ja suosittelen..puolueelle hallitukseen menemistä.³⁵⁹

³³⁸ Sipilä ja Stubb katsovat Soinia.

³³⁹ Stubb ottaa povitaskusta jotain, hypistelee sitä ja laittaa takaisin. Sipilä selaa papereitaan.

³⁴⁰ Sipilä katsoo Soinia ja papereitaan.

³⁴¹ Sipilä ja Stubb selaavat papereitaan. Sipilän paperi putoaa lattialle.

³⁴² Stubb juo vettä.

³⁴³ Mies puvussa käy nostamassa Sipilän paperin hänelle. Sipilä ja Stubb hymyilevät toisilleen. Sipilä ja Stubb katsovat Soinia.

³⁴⁴ Sipilä katsoo Soinia. Sipilä kääntää paperia.

³⁴⁵ Sipilä katsoo Soinia.

³⁴⁶ Stubb katsoo Soinia.

³⁴⁷ Sipilä katsoo Soinia.

³⁴⁸ Sipilä katsoo papereitaan. Sipilä katsoo Soinia ja sitten yleisöä.

³⁴⁹ Stubb katsoo papereitaan.

³⁵⁰ Sipilä katsoo Soinia.

³⁵¹ Stubb ja Sipilä katsovat Soinia.

³⁵² Soini tekee käsieleen.

³⁵³ Sipilä katsoo Soinia.

³⁵⁴ Stubb katsoo papereitaan. Sipilä katsoo Soinia. Stubb katsoo Soinia, samoin Sipilä.

³⁵⁵ Sipilä katsoo Soinia.

³⁵⁶ Soini järjestelee papereitaan. Sipilä katsoo Soinia. Soini vilkaisee Sipilää. Sipilä ja Stubb katsovat Soinia.

³⁵⁷ Soini vilkaisee Sipilää. Sipilä katsoo Soinia.

22:38–22:40 Markku Mantila
Niin, Alex(??) Stubb ole hyvä.

22:40–33:04 Alexander Stubb

Ää kiitos, tack, thank you,³⁶⁰ ää sanon muutaman sanan ensin suomeksi, där på några..kommentara på svenska *and finally I'll say few words about our economic policy*³⁶¹ line in English. Ää...³⁶² Kyllä me tästä...yhdessä..selvitään. Vaikka tämä hallitus tulee tekemään kipeitäkin päätöksiä, kyllä (??) tavoitteena on katkaista se kurjistumisen kierre, jossa olemme olleet ja, luoda uskoa.. tulevaisuuteen.³⁶³ Talouden sopeuttaminen ja leikkaukset tulee sattumaan meihin kaikkiin, suomalaisiin, mutta yhdessä me selvitään tästä ja katse on..tiukasti..eteenpäin. Me tehdään yhdessä töitä sen eteen että Suomi on maailman paras maa syntyä elää, ja kuolla. Että me ollaan oikea..ja moderni hyvinvointiyhteiskunta ja että otamme vastuuta toisistamme myös vaikeina aikoina. Se mikä on hienoa, tän neuvotteluprosessin aikana on..että tää hallitus on toiminut yhtenä joukkueena, ja tässä on meidän yhteinen..ohjelma. Se mikä on ollu hienoa nähdä on ollu Juhan ja Timon ratkaisukeskeisyys, se että me saadaan päätöksiä aikaan³⁶⁴ se että meidän välillä on luottamus se että välitetään, se että meillä ei ole sulle ja mulle politiikkaa tai sun ja mun etua,³⁶⁵ vaan yhteinen Suomen etu ja suomalaisten etu. Tällä joukkueella on hyvä mennä eteenpäin. Ää, esittäisin muutaman huomion ja³⁶⁶ muutaman noston, tuosta³⁶⁷ ohjelmasta. Edessä on siis kipeitä päätöksiä,³⁶⁸ mut nyt me ollaan yhdessä valittu suunta, se tie eteenpäin, jolla me selvitään. Me halutaan³⁶⁹ pelastaa hyvinvointiyhteiskunta ja nyt on aika ryhtyä..hommiin. Me tullaan etenemään varmaankin kolmen kautta, joista ensimmäinen on se että me vakautamme meidän talouden, ja pysäytämme³⁷⁰ velkaantumisen vaikka sitten vaikeilla päätöksillä. Toinen tie on jäl se että jälleenrakennetaan meidän jäykkää järjestelmää uudistuksin ja luodaan kasvua monin..toimin. Ja kolmas on se että näiden pohjalle lank rakentuu Suomen uusi nousu *joka ei koske pelkästään taloutta.* Te tuutte näkemään että tässä ohjelmassa *raha ei ole meidän*³⁷¹ ainoa mittari. Ei Suomi leikkaamalla vaan yrittäjyydellä ja työtä tekemällä, osaamisella ja luovuudella, ja yhdessä, tekemällä. Ja loppujen lopuks.. voi sanoo että tän hallituksen onnistuminen mitataan varmaan sillä, että miten ollaan onnistuttu tulevan neljän vuoden aikana, luomaan, kuten Juha tuossa totes, työtä ja työpaikkoja³⁷² ja vahvistamaan keskinäistä luottamusta ja tulevaisuudenuskoa ja välittävä..hyvin.. vointiyhteiskuntaa. Itse mahdollisesti valtiovarainministerinä, niin oon sitä mieltä

³⁵⁸ Sipilä ja Stubb katsovat papereitaan.

³⁵⁹ Sipilä katsoo Stubbia, joka katsoo takaisin. He vaihtavat pari sanaa. Stubb tekee käsieleen.

³⁶⁰ Stubb siirtelee jotain pöydältään. Sipilä vilkaisee Soinia ja sanoo hänelle jotain.

³⁶¹ Sipilä katsoo Stubbia. Stubb katsoo papereitaan.

³⁶² Stubb katsoo papereitaan.

³⁶³ Sipilä juo vettä. Soini järjestää papereitaan. Sipilä vilkaisee alas. Stubb katsoo papereitaan.

³⁶⁴ Soini järjestelee papereitaan. Sipilä katsoo Stubbia pari kertaa. Stubb katsoo Sipilää ("...yhtenä joukkueena..."). Stubb näyttää ohjelmapaperia (...meidän yhteinen..ohjelma..").

³⁶⁵ Sipilä katsoo papereihin.

³⁶⁶ Sipilä ja Stubb katsovat papereihin. Sipilä katsoo Stubbia.

³⁶⁷ Stubb hipaisee otsaansa.

³⁶⁸ Soini selaa papereitaan.

³⁶⁹ Sipilä katsoo Stubbia. Soini selaa papereitaan.

³⁷⁰ Sipilä katsoo papereitaan ja Stubbia. Soini selaa papereitaan ja pyyhkäisee nenäänsä.

³⁷¹ Sipilä selaa papereitaan.

³⁷² Sipilä katsoo Stubbia.

et nyt meidän kaikkien kannattaa pitää pää kylmänä ja sydän lämpimänä, tehdä nää muutokset turvallisesti ja oikeuden, mukaisesti. *Ja vain uusia ratkasuja*³⁷³ hakemalla, niin Suomi voi olla kansainvälinen, avoin, suvaitsevainen ja menestyvä maa. Sitten nostaisin, *nimenomaan, talousnäkökulmasta esille muutaman huomion*.³⁷⁴ Ensimmäinen on se että nyt meillä on käsillä, julkisen talouden paketti, se on kymmenen miljardin³⁷⁵ euron paketti joka sisältää tietenkin leikkauksia, tietenkin verokeinoja, tietenkin työtä³⁷⁶ mutta myös kasvutoimia,³⁷⁷ joilla me päästään meidän tavoitteisiin. Säästöt, jotka ovat aina vaikeita, leikkaukset siis, ne on neljä miljardia euroa vuoden kakstuhatta yhdeksäntoista tasolla. Sen lisäksi vuoteen kaksikymmentä kaksikymmentäyksi³⁷⁸ mennessä, kuten Juha tuossa kalvossa esitti, niin me teemme työllisyyttä lisääviä ja rakenteellisia kasvutoimia, joiden kokonaispaketti on noin *puoltoista miljardia, maksimissaan, häntineen kaksi miljardia vuoteen kaksikymmentä, kaksikymmentäyksi mennessä*.³⁷⁹ Ja sen lisäksi on neljän miljardin laajemmat rakenteelliset uudistukset, joista miljardi koostuu kuntien tehtävien ää karsimisesta, ja virtaviivastamisesta, ja kolme miljardia *suuremmista rakenteellisista*³⁸⁰ uudistuksista, kuten esimerkiksi sote-uudistuksesta ja digitalisaation, lisäämisestä. *Meidän tavoite on se, että velkaantuminen taittuu kahteenkymmeneen yhdeksäntoista*³⁸¹ mennessä, mutta ensisijaisena ja tärkeimpänä tavoitteena tietysti se, että *suomenkielellä velaksieläminen loppuu*³⁸² kaksikymmentä kaksikymmentä yksi. Mitä me teemme, me asetamme työn etusijalle, meidän kokonaisveroaste ei nouse, työn verotusta kevennetään, kenenkään palkkaverot ei kiristy, ja me luomme yhteiskunnan, jossa työn tekeminen, ja työn teettäminen, on aina kannattavaa. Kuten Juha Sipilä *tuossa totesi, niin, me kutsumme kaikki suomalaiset mukaan näihin*³⁸³ talkoisiin, ja yhteiskuntasopimus, sen toteutuminen, on *keskeinen osa*³⁸⁴ tätä kokonaispano, pakettia. Leikkauksista tässä ei ole vain kyse, vaan nyt ensimmäistä kertaa me panostamme viiteen strategiseen kärkihankkeeseen, kolmen vuoden aikana, *yksi piste kuusi miljardia euroa, joka siis*³⁸⁵ koostuu yhtäältä, *kuudensadan miljoonan*³⁸⁶ korjausvelka paketista, ja toisaalta miljardin kasvupanostuksista, joita me lähdemme yhdessä,³⁸⁷ *siinä avokonttorissa, seuraavan*³⁸⁸ kuukauden aikana, ää valmistelemaan. Tässä ohjelmassa on tietenkin myös *paljon hyviä kokonaisuuksia*³⁸⁹ jotka liittyvät koulutukseen ja osaamiseen, oppimisympäristöjen modernisointiin, digitaaliloikkaan, ja *niin edespäin*.³⁹⁰ Tässä on myös paljon,

³⁷³ Soini pyyhkäisee nenäänsä.

³⁷⁴ Sipilä katsoo Stubbia.

³⁷⁵ Sipilä katsoo Stubbia.

³⁷⁶ Soini nostaa katseensa ensimmäistä kertaa Stubbin puheenvuoron aikana. Hän on selannut papereita ja kirjoittanut.

³⁷⁷ Sipilä katsoo Stubbia. Stubb katsoo Sipilää.

³⁷⁸ Sipilä katsoo Stubbia.

³⁷⁹ Sipilä ja Soini tekevät muistiinpanoja.

³⁸⁰ Sipilä katsoo Stubbia. Soini katsoo papereitaan.

³⁸¹ Sipilä katsoo Stubbia. Soini katsoo papereitaan.

³⁸² Sipilä katsoo Stubbia. Stubb katsoo Sipilää. Soini katsoo papereitaan

³⁸³ Sipilä katsoo Stubbia. Soini katsoo papereitaan.

³⁸⁴ Sipilä katsoo Soinia. Soini katsoo papereitaan.

³⁸⁵ Stubb ottaa kiinni oikealla kädellä vasemmasta ranteestaan. Korjaa paidan hihaa tms.

³⁸⁶ Sipilä kirjoittaa paperiinsa.

³⁸⁷ Soini katsoo yleisöä.

³⁸⁸ Stubb tekee pienen käsieleen Sipilää kohti ja hymyilee.

³⁸⁹ Sipilä katsoo Stubbia.

³⁹⁰ Sipilä katsoo Stubbia.

hienoja kokonaisuuksia jotka liittyvät turvallisuuteen, ympäristöön, sisäiseen turvallisuuteen³⁹¹ ja kuten, mahdollinen tuleva³⁹² ulkoministeri tuossa totesi, myös ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Ää sen skulle jag vilja säga, några ord på svenska, den första anmärkningen (??) är det att den här programme och vår ajering (??) *kommer att värna* (??)³⁹³ tvåspråkighet. Det här programme är trovärdig program, vi har djort vår beslut (??), men vi har gjort den här tillsammans. Vi kommer att jobba på de här i tre faser (??) varande (??) första faser är att stabilisera vår ekonomi, och sätta stop på skyllsettningen, den andra faser, är att återbygga vårt land, där vi satsar på bland annat tillväxt, på ankomma sex miljarden euron mindre normer, mera digitalisering, och den tredje faser (??) luftar lande, det är ju inte bara fråga om besvarar (??) or det är inte bara fråga om pengar utan den fråga om arbete, *innovationer*³⁹⁴ och kunnande varför gör vi den här programme, *för, att jobba*³⁹⁵ på vårt väll (??) samhälle, för att ge gemen (??) finländare framtidshopp, och för att jobba för ett öppet, tolerant, och internationellt ä Finland. I would like to finish off, ää, with a couple of words, ee, from economic perspective. Ää those observations are ä as follows. *The government ää of Juha*³⁹⁶ Sipilä has combine compiled comprehensive, list of consolidation measures and structural changes to ensure the credibility of Finland's..public..finances. This is, an ambitious ten billion..euro program. Some of the *measures are painful*³⁹⁷...but they are necessary, Finland has been a strong advocate of responsible, economic and financial policy, *at the EU level*,³⁹⁸ and we need to live as we preach. Direct spending cuts and revenue increases are frontloaded to sum up, approximately four billion euros, in the public economy by, two thousand and nineteen. These are, the cuts that we propose and will implement. In total the public finances will be strengthen by six billion euros, by twenty twentyone. At the same time, we are making an investment of one point six billion euros to support growth ää and improve infrastructure, and the investment will be, mainly financed by utilizing, state assets. *The governments' tax*³⁹⁹ policy will be geared to support growth, ää and the inter (??) ship, and jobs, and the total tax ratio will not rise. Ää and the tax bourdon of labor will fall. The government will also ä implement strong measures to improve the functioning of the labor market, and to wrap (??) it all up, we've listened to the messages, from both the European *commission, and the credit grading agencies*,⁴⁰⁰ and we believe that this set of measures should dispel any concerns about the soundness of Finnish..public..finances. Kiitos, tack, thank you.

33:05–33:08 Markku Mantila

No niin, sitten kysymyksiä olkaa hyvät. Vesa Kallionpäälle nopee, olkaa hyvä.

³⁹¹ Sipilä kirjoittaa lyhyesti.

³⁹² Sipilä katsoo Stubbia. Stubb hymyilee.

³⁹³ Sipilä katsoo Stubbia.

³⁹⁴ Sipilä katsoo Stubbia.

³⁹⁵ Sipilä katsoo Soinia.

³⁹⁶ Soini pyyhkäisee nenäänsä.

³⁹⁷ Sipilä katsoo Stubbia.

³⁹⁸ Sipilä katsoo Stubbia.

³⁹⁹ Sipilä katsoo Stubbia.

⁴⁰⁰ Sipilä katsoo Stubbia.

33:10–33:35 Vesa Kallionpää, MTV

Kallionpää MTV-uutiset ää, sanonnan mukaan tie hyviin aikomuksiin tai oikeastaan tie huonoon lopputulokseen on kivetty hyvillä aikomuksilla. Ee, totesitte että uskotte että tällä ohjelmalla tämä Suomen talous ongelma saadaan ratkaistua mut siel on kuitenkin aika paljon tällaista ihan, tämmöisiä niin kun rakenneuudistuksia ja ehdollisia, uudistuksia, ee.. onko tämä semmoinen ohjelma et se vakuuttaa markkinat?

33:38–34:35 Juha Sipilä

Joo, (rykii), siis kyllä tämä on erittäin konkreettinen lista ee tää tämä neljän miljardin, äm säästöjen, lista⁴⁰¹ on viety momettitasolle, ee, tästä kolmen miljardin, e paketista jossa sote-uudistus on keskeisin siittä on sovittu hyvin konkreettiset ee askelmerkit eteenpäin, Kuntien tehtävien, karsinasta on tehty⁴⁰² muistaakseni neljä sivua pitkä, pitkä lista tehtäviä joihin, joihin puututaan ja toim toimia joilla se tehdään, ee ainoa ehdollinen paketti on, on tuossa tuo yhteiskuntasopimukseen, liittyvä paketti, ja siinäkin⁴⁰³ on vaihtoehto kirjattu hyvin tarkasti ylös mitä silloin tehdään, jos tässä ei maaliin päästä, ee, kyllä tää on erittäin konkreettinen paketti,⁴⁰⁴ ja ja tämä, (rykii), tällä perusteella pystytään tekemään ensi vuoden budjetti ja myöskin julkisen talouden suunnitelma koko neljäksi vuodeksi.

34:35–34:55 Vesa Kallionpää, MTV

Toinen kysymys koskeekin tuota yhteiskuntasopimusta, mitä se käytännössä tarkoittaa minkälainen yhteiskuntasopimus tarvitaan, nythän työmarkkinajärjestöt ovat, jo edellyttäneet osa että pitää tulla pieniä veron⁴⁰⁵, tuloveronkevennyksiä jotta tehdään edes tämä⁴⁰⁶, ee tykasopimuksen jatko, että mikä tämä yh, mikä on tämän yhteiskuntasopimuksen⁴⁰⁷ keskeinen sisältö, minkälainen se pitää olla jotta tää ehdollinen paketti ei laukea?

34:55–35:34 Juha Sipilä

Tämän, ee, optiovuoden elikkä viidestoista kuudetta⁴⁰⁸, ää, tavoitteena olevan sopimuksen tueksi olemme ee keventämässä pieni- ja keskituloisten verotusta neljällä sadalla viidelläkymmenellä miljoonalla eurolla, ja sitten tuossa yhteiskuntasopimuksessa tulemme lisää⁴⁰⁹ sitten vastaan, jos, jos ee niihin toimiin, ee siellä siellä pystytään ja päästään, mut se on vähän pidempi, pidemmän ajan⁴¹⁰ prosessi kun, kun tuota nämä viedään sitten, ee liittokohtaisiin sopimukseen jos, ee, tuohon prosessiin pää päättään elokuun kahdeskymmenes⁴¹¹ ensimmäinen päivä sitten, ee edetä.

⁴⁰¹ Stubb järjestelee papereitaan.

⁴⁰² Stubb selaa papereitaan. Soini järjestelee papereitaan laajoilla liikkeillä.

⁴⁰³ Stubb nyökyttelee ja hymyilee, valokuvaajalle? Korjaa silmälasejaan. Ottaa katsekontaktin lattialla istuvaan valokuvaajaan, joka kuvaa häntä.

⁴⁰⁴ Soini pyyhkäisee nenäänsä.

⁴⁰⁵ Stubb järjestelee papereitaan.

⁴⁰⁶ Stubb hipaisee hiuksiaan.

⁴⁰⁷ Sipilä korjaa silmälasejaan.

⁴⁰⁸ Stubb juo vettä.

⁴⁰⁹ Soini siirtää juomalasia pöydällään.

⁴¹⁰ Stubb katsoo alas. Soini vilkaisee papereitaan.

⁴¹¹ Stubb laittaa käden takin rintataskulle. Soini kirjoittaa paperiin.

35:35–35:36 Markku Mantila

*Tuomas ole hyvä*⁴¹²

35:38–36:03 Tuomas Niskakangas, Helsingin Sanomat

*Tuomas Niskakangas Helsingin Sanomat*⁴¹³ tämä ohjelma on hyvin työkeskeinen, tuntuu et se on tehty paljon kasvun ehdoilla, veroja alennetaan ja on kasvupakettia samaan aikaan joudutaan tekemään kipeitä leikkauspäätöksiä, millaista painia te joudutte käymään kasvupanostusten, ja toisaalta heikko-osaisimmille kohdistettujen tukien, jakamisessa ja näiden välillä, ja mitä Suomen tuloeroille tulee tapahtumaan tämän hal hallituskauden aikana?

36:05–37:09 Juha Sipilä

*E kyllä sitä painia, painia käy, käytiin siellä erityisesti tuossa*⁴¹⁴ hyvinvointiryhmässä, ja ja e huoli huolimatta huonosta taloudellisesta tilanteesta⁴¹⁵ niin omaishoitajien, omaishoitajien jaksamista, tuetaan noin seitsemälläkymmenellä miljonnalla eurolla perhehoitoa kehitetään kahdellakymmenellä miljonnalla eurolla, lapsiperheiden palveluja, uudistetaan kotipalveluja, lisätään takuueläke, nousee, ee lapsilisiin ei kosketa paitsi indekseihin ja niin edespäin eli kyllä tääl täällä ollaan sitä painia käyty koko ajan, mut se on selvä asia että ainoastaan työ, työtä tekemällä ja yrittämällä tästä, tästä selvitään ja sen⁴¹⁶ takia nää strategiset painopisteet sitten keskittyy siihen millä näitä asioita saadaan kuntoon, tää vero paketti, on plus⁴¹⁷ miinus nolla, tässä vaiheessa elikkä se ei, ei korota veroja eikä niitä laskekaan et sillon myöskin sitten veronkiristyksiä toisella puolella, suurin yksittäinen erä oli muistaakseni tupakka veronkorotus.⁴¹⁸

37:11–37:12 Markku Mantila

Johan var så god.

37:15–37:32 Johan Kjellberg, Yleisradio

Johan Kjellberg Yle, en fråga om o som gäller (??) den svenskspråkiga befolkningen, kommer regering at hålla fast vid den här, national språkstrategi den vi sett (??) att..ee all de språkiga konsekvenserna (??) av alla beslut⁴¹⁹ kommer att granskas den här (??) till exempel (??).

37:34–37:34 Juha Sipilä (Stubbille)

*Ota vaan.*⁴²⁰

37:35–38:11 Alexander Stubb

*Joo aa att så de här är ett strategiskt regerings*⁴²¹program och vi har skrivit vad(??) endast en detaljer ut i den här programme, aa sådant program som på gång redan kommer förstås, aa att

⁴¹² Soini kirjoittaa paperiin.

⁴¹³ Sipilä ottaa kynän. Soini kirjoittaa paperiin.

⁴¹⁴ Soini selaa papereitaan. Sipilä vilkaisee papereitaan ennen puheenvuoroaan.

⁴¹⁵ Stubb laittaa käden takin rintataskulle ja katsoo papereitaan.

⁴¹⁶ Stubb katsoo papereitaan.

⁴¹⁷ Soini katsoo papereitaan.

⁴¹⁸ Stubb katsoo alaspäin nyökkäillen ja jatkaa alas katsomista. Sipilä vilkaisee lopussa Stubbia.

⁴¹⁹ Stubb hipaisee nenäänsä.

⁴²⁰ Sipilä ja Stubb kääntävät päänsä kohti toisiaan. Stubb tekee käsieleen Sipilälle.

*granskas*⁴²² men vi har diskuterade den här frågan, aa..rätt så långt gående⁴²³, och sanningen och strevan (??) är den att vi inte kommer att ändra..på vårt tvåspråkighet som passerar (??) sig på vår grundlag, att det kommer inte att (??) något förändringar på den fronte.

38:12–38:16 Markku Mantila

Martta ole hyvä...Ee Martta Nieminen siellä (??) ole hyvä

38:19–38:31 Martta Nieminen, Helsingin Sanomat

Martta Nieminen Helsingin Sanomista, öö täällä näyttää olevan opiskelijoille aika rankkaa luettavaa, h he ovat tuolla miekkarissa ulkopuolella, yli..melkein kuudensadan euron säästöt koulutukseen. Mitä se sisältää?

38:33–39:09 Juha Sipilä

Öö, k koulutukseen mä voisin yleisellä tasolla, jos ää *Alex jatkat sitten, ee..si sitte sisällöstä tarkemmin ee suurin osa tuosta on ää toisen asteen koulutuksen, iso o uudistus, ää mut se siellä on myöskin, ee palvelumaksujen nostamista päivähoit hoitoryh ryhmämäkoon kasvattamista yhdellä lapsella ja niin edespäin et tätä, tää koostuu aika pienistä puroista sitte tää koko kokonaisuus, mut kipeitä asioita niin opiskelijoille, kun koulutuksellekin mutta uudistus uudistaminen edellä sinne edetään.*⁴²⁴

39:09–40:40 Alexander Stubb

Ää, nimenomaan, näitä sopeutuksia tietysti valtiovarainministeriön näkökulmasta kannattaa aina katsoa rahamääräteknisesti ja tilinpitoharjoituksena, mutta me katsomme koulutusta huomattavasti laajemmin se sisältää totta kai suoria säästöjä ja se sisältää yliopistojen indeksijäädytyksiä. *Se sisältää opintotuen leikkauksia ää, ja muita kokonaisuuksia mutta samalla se sisältää sellaisia rakenteellisia*⁴²⁵ uudistuksia joita me emme ole aikaisemmin..suomalaisessa koulutusjärjestelmässä nähneet *se sisältää digitalisaation lisäämistä, se lisää sisältää oppiympäristöjen modernisoimista eli*⁴²⁶ *sitä..että suomalainen luokkahuone on modernimpi kuin yksikään muu luokkahuone maailmalla, ää se lisää, sisältää ää alkuvaiheessa myös ehkä pari mielenkiinnostosta uudistusta ja yksi on tunti*⁴²⁷ liikuntaa päivässä, meidän kouluhin, ää ja toinen on se, että, ää että me panostamme erilaisiin kielikokeiluihin ja aloitamme kieltenopiskelun pikkasen aikaisemmin, kokeiluluontoisesti jo ensimmäisellä luokalla, *ja se sisältää, tais Juha tuossa mainita, myös yliopiston puolella senkin rakenteellisen uudistuksen*⁴²⁸ että, kolmas, lukukausi, toteutetaan eli jos joskus professori pystyi sanomaan että on kolme syytä, olla professori ja ne ovat, kesäkuu, heinäkuu ja elokuu, niin nyt ne kolme syytä eivät enää päde.⁴²⁹

⁴²¹ Stubb katsoo papereitaan.

⁴²² Sipilä katsoo papereitaan.

⁴²³ Stubb katsoo papereitaan ja pitää käsiä niiden päällä.

⁴²⁴ Stubb selaa papereitaan koko ajan. Soini selaa papereitaan.

⁴²⁵ Sipilä katsoo Stubbia ja papereitaan.

⁴²⁶ Soini selaa papereitaan.

⁴²⁷ Soini kirjoittaa paperiin.

⁴²⁸ Sipilä katsoo alas ja Stubbia.

⁴²⁹ Soini hymyilee.

40:41–40:58 Juha Sipilä

Ja, jos vielä⁴³⁰ *jatkan tuohon että, et pitää muistaa*⁴³¹ että myöskin siellä strategisissa, panostuksissa tää *koulutus koulutus on merkittävässä, roolissa*⁴³² mutta tätä, tarkkaa jakoa ei ole tosiaan vielä tehty vaan tää jumppa jatkuu sitten..maanantaista alkaen.

40:59–41:01 Markku Mantila

Sitten, Lännen median mies, ole hyvä.

41:06–41:45 Lauri Nurmi, Lännen media

Lauri Nurmi, Lännen media..koulutuksesta, *siellä näkyy olevan, myös se mitä ei mainittu että jatkossa Suomessa selvästi nykyistä pienempi osa ihmisistä, suorittaisi maisterin tutkinnon, eli hallitus laskee että peräti satakaksikymmentäviisi miljoonaa..saadaan säästöjä vähentämällä maistereiden määrää.*⁴³³ Kysyisin, tästä ja, onko nyt niin että,⁴³⁴ *jatkossa suomalaisten yleinen*⁴³⁵ koulutustaso on tarkoitus hieman laskea, eli koetteko että Suomi on ylikoulutettu,⁴³⁶ *ee jos myös mahdollista niin pyytäisin teiltä muutamalla adjektiivilla*⁴³⁷ luonnehtimaan tätä isoa pumaskaa johon nyt tällä hetkellä tutustumme. Kiitoksia. (Sipilä ja Stubb vilkaisevat toisiaan.)

41:46–42:35 Alexander Stubb

Joo siis ee, jos me katsomme sitä säästöä⁴³⁸ *johonka tuossa äsken viittasit ja, maisteritutkintoa niin pitkän ajan tavoite on totta kai virtaviivaistaa järjestelmää, vähän niin kuin pitkässä juoksussa muun muassa (??) kuten kuul (??) Bologna prosessi, jossa jakauduimme jo muutama vuosikymmen sitten*⁴³⁹ järjestelmään jossa on kandiditutkinto maisteritutkinto ja tohtorin tutkinto ja nyt me sitten mietimme sitä kokonaisuutta millä tavalla me saisimme nuoria työelämään nopeammalla aikataululla ja, nuo säästöt⁴⁴⁰ *viittaavat sitten siihen, mutta ei se toki säästö synny pelkästään sillä että siirrytään maisteritutkinnosta kandiin se on huomattavasti monimutkaisempi kokonaisuus. Muutamalla..adjektiivilla..tämän, ohjelman kuvaamisen jätän tulevalle pääministerille.*⁴⁴¹

42:37–42:38 Lauri Nurmi?

Saisinko pari adjektiivia.

⁴³⁰ Sipilä tekee käsimerkin Mantilalle. Soini hymyilee ja vaihtaa painoa toiselle jalalle.

⁴³¹ Soini hymyilee.

⁴³² Stubb katsoo alaspäin.

⁴³³ Sipilä vilkaisee papereitaan. Stubb selaa papereitaan koko ajan.

⁴³⁴ Sipilä katsoo Stubbia ja sanoo jotain. Soini hymyilee.

⁴³⁵ Soini pyyhkäisee silmäkulmaansa.

⁴³⁶ Sipilä sanoo jotain Stubbille.

⁴³⁷ Stubb järjesteele papereitaan. Soini pyyhkäisee nenäänsä ja asettelee mikrofoniaan.

⁴³⁸ Sipilä selaa papereitaan.

⁴³⁹ Sipilä katsoo papereitaan ja Stubbia.

⁴⁴⁰ Stubb tekee käsieleen.

⁴⁴¹ Stubb katsoo papereitaan ja tekee käsieleen kohti Sipilää. Molemmat hymyilevät.

42:39–43:02 Juha Sipilä

Ee, insinööreistä sanotaan että ne puhuvat pelkkiä päälauseita eivät käytä adjektiiveja ollenkaan,⁴⁴² mutta kyllä, kyllä ma kuvaisin tätä, tätä nyt tällä työllä eli eli tuota tää on strateginen hallitusohjelma, jossa, jossa tuota tavoittelemme työllisyysasteen nousua ja sitä kautta hyvinvointiyhteiskunnan pelastamista⁴⁴³ ei siinä tainnut olla yhtään adjektiivi..mutta vastaus kuitenkin.

43:03–43:04 Markku Mantila

Eeva Palojärvi, ole hyvä.⁴⁴⁴

43:06–43:14 Eeva Palojärvi, Helsingin Sanomat

Eeva Palojärvi Helsingin, Sanomat, kysyisin tuosta salkkujaon perusteesta, miten päädyitte sitten tällaiseen, aika yllätysratkaisuun? Kiitos.⁴⁴⁵

43:15–44:46 Timo Soini

Jos mä, alotan, (rykii), siittä että tää on kokonaisuus joka,⁴⁴⁶ neuvoteltiin⁴⁴⁷ että tää ei o, menty sillä lailla niin kun, salkku kerrallaan tai,⁴⁴⁸ jossain nokkimisjärjestyksessä että,⁴⁴⁹ tässä katsottiin kaikki, salkut läpi kaikki tehtävät läpi, ja siittä lähdettiin sitten,⁴⁵⁰ hakemaan mahdollisimman hyvää, yhteistä joukkuetta ja, katottiin pikkusen varmaan kukin kohdaltamme, että keitä sitten voisi tällaisiin hyviin,⁴⁵¹ tehtäviin, löytyä ja täähän tässä nyt tietysti, jonkun verran,⁴⁵² oli, oli työläskin tai riippuu vähän että eri ihmiset näki sen eri tavalla⁴⁵³ mutta, mutta sopimukseen päästiin ja henkilökohtaisesti niin, niin.. tää mun valinta ja,⁴⁵⁴ ee, preferenssi niin tuskin se nyt niille kovin suuri yllätys oli jotka on seurannu, toimintaani viimesten⁴⁵⁵ vuosien aikana europarlamentissa kakstuhatyheksän⁴⁵⁶ kakstuhatykstoista ja, ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana kaks tuhatykstoista kakstuhattaviistoista, että, että kun te kysytte että mitä sä siellä kävelet eile, ni tätä mä siellä kävelin eile..eli eli tein lopullisen päätöksen, kohdaltani tässä että tota, tää on se,⁴⁵⁷ mun juttu.

⁴⁴² Kaikki kolme hymyilevät.

⁴⁴³ Soini kirjoittaa paperiin.

⁴⁴⁴ Stubb nyökkäilee ja hymyilee. Soini kirjoittaa paperiin.

⁴⁴⁵ Soini katsoo Sipilää ja Stubbia, ja asettelee mikrofoniaan.

⁴⁴⁶ Sipilä katsoo Soinia ja nyökkää. Stubb katsoo alaspäin.

⁴⁴⁷ Stubb vilkaisee Soinia.

⁴⁴⁸ Sipilä katsoo Soinia. Soini tekee käsieleitä.

⁴⁴⁹ Stubb järjesteele papereitaan.

⁴⁵⁰ Soini tekee käsieleitä.

⁴⁵¹ Sipilä katsoo Soinia.

⁴⁵² Stubb selaa papereita. Sipilä katsoo Soinia.

⁴⁵³ Stubb katsoo nopeasti alaspäin ja Soinia kulmien alta.

⁴⁵⁴ Sipilä katsoo Soinia.

⁴⁵⁵ Stubb hymyilee. Sipilä vilkaisee Soinia.

⁴⁵⁶ Stubb nyökkää.

⁴⁵⁷ Sipilä katsoo Soinia. Stubb hymyilee ja katsoo Soinia. Sipilä hymyilee.

44:47–46:07 Juha Sipilä

Joo tässä, ideana oli, oli se että, että, meistä j jokainen mieltis sitä, että että on onhan tää neljä vuotta varmasti semmonen,⁴⁵⁸ neljän vuoden⁴⁵⁹ aikana sellanen tehtävä, että ollaan takuulla siellä oman intohimon alueella,⁴⁶⁰ ja ja tää on edellytys myöskin⁴⁶¹ sitten siihen kun niitä nimiä, niihin muihin laatikoihin laitetaan, et me löydetään sellanen joukkue⁴⁶² joka, toimii oman intohimon, aa alueella, ja ja sitoutuu täysillä tekemään, sitten tätä suurta muutosta mikä meillä edessä on. Me ei niinkään, ee perinteisellä tavalla katsottu sitä että mikä on painavampi kuin joku toinen, ee salkku, vaan vaan tätä intohimon aluetta, haettiin ja,⁴⁶³ kyllä tää Timo kipuili tätä aika paljon tätä,⁴⁶⁴ ja ja tuota, määkin vaistosin, ee ee tässä prosessin aikana että, että kyllä tää on kuitenkin se mitä Timo oikeesti haluaa tehdä ja ja tuota annoin, annoin hänen kypsyttää tämän päätöksensä,⁴⁶⁵ ja vaistosin myöskin⁴⁶⁶ että, et Alexin puolella oli tää talous, puoli puoli se että (??) mä mä olen tyytyväinen ratkasuun, koska tuota nyt mä tiedän että⁴⁶⁷ tässä vieressä seisoo kaverit jotka, tekevät⁴⁶⁸ täysillä töitä, töitä sitten yhteisen, tavoitteen eteen.

46:07–47:39 Alexander Stubb

Joo kyl me yhdessä tää⁴⁶⁹ ratkasu, toki jumpattiin ja, ehkä jos tää ois jääkiekkojoukkue me oltais jonkinnäkönen ketju niin Juhahan on ihan selkeesti tossa keskushyökkäjänä ja,⁴⁷⁰ Timo,⁴⁷¹ ootko vähän vasemmalla laidalla,⁴⁷² ja... (Ihmiset alkavat nauraa.) minä sitten⁴⁷³ oikeella laidalla..(Soini: Riippuu asioista) riippuu vähän⁴⁷⁴ varmaan tuota, krh, asioista, ja ja sitten me niinku kimpassa mietittiin että mikä oolis se paras ratkasu, Suomen kannalta..ja päädyttiin siihen että tämä ehkä olisi, tässä vaiheessa se paras, Timohan tunnetaan, hyvin, Euroopan kentillä, Timo on ollut ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja, neljä vuotta, aa ja⁴⁷⁵ totta kai me puhuttiin vähän siitä millasta on ulko- ja eurooppaministerin, työ, millasia vastuita⁴⁷⁶ siihen liittyy millasta, kiertämistä ja sit juteltiin vähän siitä että millasta on valtiovarainministerin työ, ja Ecofinn, ja euroryhmytyö ja,⁴⁷⁷ ja sitten se lopullinen päätös, syntyy oikeestaan niinkun, paineettomassa tilassa, rauhallisesti ja maltillisesti, ilman minkäänäköstä niin kun, riitelyä ja vastaavaa ja, sitten lopullinen päätös varmaan sellasella, kuten Timo tossa totes,⁴⁷⁸ rauhallisella pitkällä kävelyllä ja mä uskon että

⁴⁵⁸ Stubb juo vettä. Sipilä tekee käsieleitä.

⁴⁵⁹ Sipilä tekee käsieleen.

⁴⁶⁰ Stubb nyökkää.

⁴⁶¹ Stubb pyyhkäisee nenäänsä.

⁴⁶² Soini vaihtelee painoa jalalta toiselle ja ristii kätensä.

⁴⁶³ Stubb katsoo alaspäin.

⁴⁶⁴ Sipilä katsoo Soinia. Stubb katsoo Soinia.

⁴⁶⁵ Sipilä vilkaisee Soinia. Stubb katsoo Sipilää.

⁴⁶⁶ Sipilä osoittaa kädellään Stubbia.

⁴⁶⁷ Soini juo vettä.

⁴⁶⁸ Soini ja Sipilä siirtävät painon molemmille jaloille.

⁴⁶⁹ Sipilä vilkaisee Stubbia ja katsoo papereitaan.

⁴⁷⁰ Sipilä katsoo Stubbia.

⁴⁷¹ Stubb katsoo Soinia. Sipilä katsoo Stubbia.

⁴⁷² Sipiläkin katsoo Soinia.

⁴⁷³ Soini ja Sipilä nauravat.

⁴⁷⁴ Stubb nauraa ja katsoo Soinia. Sipilä ja Soini nauravat.

⁴⁷⁵ Sipilä juo vettä.

⁴⁷⁶ Sipilä katsoo rannekelloaan ja Stubbia.

⁴⁷⁷ Sipilä katsoo alaspäin ja vilkaisee Stubbia.

⁴⁷⁸ Stubb tekee käsieleen ja katsoo Soinia kohti. Sipilä vilkaisee Stubbia.

meille kaikille jäi hyvä⁴⁷⁹ tunne, mutta kaikista tärkeintä on se että tämä joukkue tulee toimimaan yhtenäisesti ja tasavertaisesti⁴⁸⁰ kimpassa, Suomen parhaan, puolesta.

47:39–48:06 Juha Sipilä

Ja tämä oli se syy että tähän vaiheeseen ha otettiin aikaa koska meillä ei ollut mikään, kiire⁴⁸¹ meillä oli, oli tämä, ee keskiviikko kello neljatoista, sovittu, meill meilloli asiat sovittuna mutta tälle asialle otettiin aikaa koska, koska se ei tuota, prosessia mitenkään vaarantanut. Sitä⁴⁸² ei siinä ei riideltä eikä juntattu eikä, eikä muuta vaan,⁴⁸³ vaan haluttiin tehdä päätökset niin että sen kans on hyvä elää neljä vuotta.⁴⁸⁴

48:07–48:07 Markku Mantila

Ole hyvä.

48:08–48:45 Yrsa Grüne Hufvudstadsbladet

Yrsa Grüne Hufvudstadsbladet, ee en fråga gäller Norden, ni har inte presenterat (??) nordisk minister, på nántal i här⁴⁸⁵ bådena, det är (??) en fråga, ja sit kaks på finska, elikkä⁴⁸⁶ pieni- ja keskituloiset nin missä se keskituloisen ylä..raja kulkee euroissa, ja sitten asia joka liittyy tähän talouteen, on tää, ostosvoima oletteks te laskenu millä tavalla se⁴⁸⁷ kehitty ymmärrän kyllä et se liittyy kokonaisratkaisuun mutta, edellyttäen et saa sen yhteiskuntasopimuksen aikaseks ni millä tavalla te ootte laskenu että neljän vuoden aikana, tää paranis, ja millä vauhilla. Kiitos.⁴⁸⁸ (Stubb ja Soini puhuvat hiljaa)

48:47–48:50 Juha Sipilä

No niin kaverit vissiin tuossa vielä neuvotteli kummalle s tämä kuuluu!⁴⁸⁹ (Ihmiset nauravat)

48:52–48:55 Timo Soini

Itse asiassa, kyllä, siitä juuri!⁴⁹⁰

48:57–49:46 Juha Sipilä

Tuota, krh, ää aiva aivan tarkkaan tämä, tämä salkku, salkkujen sisältö, öö, sitten⁴⁹¹ ihan yksityiskohtasella tasolla niin, niin se tehdään perjantaihin, mennessä ja⁴⁹² tää on yksi asia, ellette

⁴⁷⁹ Sipilä hymyilee ja vilkaisee Soinia.

⁴⁸⁰ Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle.

⁴⁸¹ Stubb katsoo Sipilää. Sipilä tekee käsieleitä.

⁴⁸² Stubb katsoo papereitaan ja lattiaa, ja vaihtaa painoa jalalta toiselle.

⁴⁸³ Soini katsoo papereitaan. Stubb hymyilee.

⁴⁸⁴ Soini katsoo papereitaan.

⁴⁸⁵ Sipilä katsoo papereitaan.

⁴⁸⁶ Sipilä ja Stubb katsovat toisiaan ja ehkä puhuvat. Sipilä korjaa silmälasiaan.

⁴⁸⁷ Soini ja Stubb keskustelevat Sipilän takana.

⁴⁸⁸ Soini sanoo jotain Stubbille ja molemmat keskustelevat Sipilän takana.

⁴⁸⁹ S:t nauravat.

⁴⁹⁰ S:t nauravat. Sipilä ja Stubb katsovat Soinia.

⁴⁹¹ Soini ja Stubb hymyilevät.

⁴⁹² Soini hymyilee. Stubb asettaa kätensä roikkumaan pöydänreunalta ja kääntyy Sipilään päin. Sipilä vilkaisee Stubbia.

te tossa selän takana sitä jo ratkassheet keskenänne, (Naurahdus yleisöstä.) *niin, niin⁴⁹³ tuota, ee nämä, nämä, täälön mu muutamia yksityiskohtia⁴⁹⁴ vielä, vielä auki samoten kun, tarkalleen⁴⁹⁵ ottottaen tästä avustajakunnan, määrästä ja, ja niin edespäin et tuota, et jotakin töitä on vielä, vielä sitten auki perjantaihin mutta, niin kun pääsalkkujako⁴⁹⁶ on tehty. Sitten mikä, mitä tulee tähän, ee ö t tulon, ää⁴⁹⁷ jakokysymyksiin⁴⁹⁸ ja ja näihin nin tä meillä on, on siihen liittyviä laskelmia ollut totta kai taustalla ja näitä, näitä li lisää koko ajan.*

49:47–49:48 Markku Mantila

*Pirjo*⁴⁹⁹ Auvinen ole hyvä.

49:48–50:25 Pirjo Auvinen, Yleisradio

Pirjo Auvinen Yle-uutiset mulla ois kaks kysymystä ensimmäinen, liittyy tähän yhteiskuntasopimukseen eli, onks tää, työmarkkinoitten laatikko niin onko tää se ihan identtinen mikä oli silloin ennen kun nää varsinaiset⁵⁰⁰ hallitusneuvottelut alko,⁵⁰¹ eli sisältyykö siihen esimerkiks tää vaatimus, vuosityöajan jatkamisesta sadalla tunnilla, ja mikä tällä on tuota deadline tällä millon nää niin kun⁵⁰² rapsahtaa nää,⁵⁰³ millon millon on se arvion paikka, ja toinen kysymys liittyy sitten tähän että mikä on tän uuden hallituksen vastaus tähän Välimeren-pakolaiskiintiöön joka Suomelle ehkä olis⁵⁰⁴ noin seittemänsataa,⁵⁰⁵ ihmistä.

50:27–51:47 Juha Sipilä

Joo tästä yhteiskuntasopimuksesta siellä on on tekstinpätkä, siitä jossa on kerrottu elikkä ee tää on hyvin saman tyyppinen, ee, tämä sisältö kun tässä em tunnusteluvaiheessa tehdyllä kierroksella siellä tavoitteena, yhteiskuntasopimukselle, on yksi, yksikkötyökustannuksen, alentaminen, noin viidellä, prosentilla ja sen kr vastapaino (??) ja muutosturva ja siihen liittyvä koulutusmalli jossa päästiin hyvin pitkälle, joo jo silloin, ää hallitus tekee tästä esityksen käymällä ee käytyään keskusteluja työmarkkinaosapuolten kanssa,⁵⁰⁶ heinäkuun loppuun mennessä ja me odotetaan vastauksia siihen että lähdetäänkö tähän prosessiin vai ei⁵⁰⁷ kahdeskymmenesensimmäinen kahdeksatta eli silloin on ensimmäinen päätöksentekopiste, ja sitten me seurataan että miten tämä menee sitten, maaliin saakka sillä tavalla että kehys riihessä,⁵⁰⁸ ää kakstuhattaseitsemäntoista voidaan arvioida, että täyttääkö se, sen vaatimuksen, mikä sille julkisen talouden näkökulmasta

⁴⁹³ Soini naurahtaa.

⁴⁹⁴ Sipilä tekee käsieleen.

⁴⁹⁵ Stubb ottaa kätensä pois roikkumasta ja palaa ”normaaliin” asentoon.

⁴⁹⁶ Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle. Stubb asettelee käsiään pöydällä.

⁴⁹⁷ Sipilä katsoo papereitaan.

⁴⁹⁸ Soini ja Stubb kääntävät katseensa alaspäin.

⁴⁹⁹ Soini pyyhkäisee nenäänsä ja juo vettä. Stubb selaa papereitaan.

⁵⁰⁰ Stubb katsoo papereitaan. Soini pyyhkäisee nenäänsä (”...hallitusneuvottelut...”).

⁵⁰¹ Stubb katsoo papereitaan.

⁵⁰² Soini katsoo ja selaa papereitaan.

⁵⁰³ Sipilä korjaa silmälasejaan ja katsoo papereitaan. Soini katsoo papereiinsa.

⁵⁰⁴ Sipilä ja Soini katsovat papereitaan.

⁵⁰⁵ Sipilä tekee käsieleen ja sanoo Soinille jotain. Soini katsoo papereitaan.

⁵⁰⁶ Stubb ottaa ilmeisesti puhelimen povitaskusta, näyttää käsittelevän sitä ja laittaa takaisin povitaskuun. Sipilä tekee käsieleen (”...vastapaino...”). Soini katsoo papereitaan (”...käytyään...”).

⁵⁰⁷ Stubb vilkaisee alaspäin.

⁵⁰⁸ Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle, nostaa katseen papereista.

asetetaan, eli puoli, puoli prosenttia bkt:sta, e pitäisi olla tämän paketin *vai e nettovaikutus*⁵⁰⁹ sitten julkisen talouden tasapainoon. Tässä näin, *suurin piirtein*⁵¹⁰ tää yhteiskuntasopimus⁵¹¹

51:48–51:50 Markku Mantila

Ja sitten siellä oli Mari Haavisto ole hyvä.

51:50–51:53 Auvinen?

*Pakolais, Välimeren pakolais*⁵¹² (-)

51:53–52:09 Timo Soini

Mä voin, mä voin sanoo siittä että.. hallitus tulee käsittelemään, tän asian sitte *aikanaan kun se virallisesti*⁵¹³ hallituksen, pöydälle tulee ja tätähän käsitellään myös EU-pöydissä että otamme siihen kantaa myöhemmin.⁵¹⁴

52:10–52:11 Markku Mantila

Sitten uusi yritys Mari ole hyvä.

52:11–52:31 Mari Haavisto, MTV

Haaviston Mari maikkarilta, *kaks kysymystä, sotesta*⁵¹⁵ *ensinnäkin, skerroitte että maakuntamalli olisi tulossa mutta avaatteko sitä hieman eli, tuleeko esimerkiksi verotusoikeus ja näin pois päin yksityiskohdat ja,*⁵¹⁶ *toisena kysymyksenä, ootteko jakanu jo puhemiehen paikat puolueittain siten että tuleeko oppositio saamaan, saamaan*⁵¹⁷ (Sipilä Stubbille: Mä voin vastata (-), Stubb Sipilälle: Vastaa vaan) paikkaa varapuhemiehistöön.⁵¹⁸

52:34–53:22 Juha Sipilä

*Joo ensinnäkin, sotesta ää on, on sovittu se että, että*⁵¹⁹ *ensisijaisena vaihtoehtona lähdetään viemään*⁵²⁰ eteenpäin alueelliseen itsehallintoon perustuvia malleja joissa, tää demokratia, ee, ee kysymys *ratkastaan,*⁵²¹ *ää vaaleilla valituilla valtuustoilla eli, se se löytyy sieltä,*⁵²² *sieltä teksteistä, ää maakunta vero, on hyvin epätodennäköinen, ratkasu, mutta rahoitusratkasu siinä, siin siittä*⁵²³ *on kirjaus olemassa mutta sen, sen tuota, se se jää jatkovalmistelujen,*⁵²⁴ *vara. Öö,*

⁵⁰⁹ Stubb vaihtaa painoa jalalta toiselle.

⁵¹⁰ Sipilä tekee käsieleen.

⁵¹¹ Sipilä vilkaisee alaspäin ja katsoo Stubbia. Stubb nyökkää yleisöön päin.

⁵¹² Soini sanoo jotain Sipilälle. Soini asettelee mikrofoniaan.

⁵¹³ Sipilä vilkaisee papereitaan.

⁵¹⁴ Stubb nyökkää.

⁵¹⁵ Sipilä vilkaisee rannekelloaan.

⁵¹⁶ Sipilä ja Stubb katsovat papereitaan.

⁵¹⁷ Sipilä ja Stubb katsovat papereitaan.

⁵¹⁸ Soini katsoo Sipilää.

⁵¹⁹ Stubb katsoo papereitaan.

⁵²⁰ Soini vaihtaa painoa jaloillaan ja juo vettä. Stubb katsoo papereitaan.

⁵²¹ Soini vaihtaa painoa jaloillaan. Stubb katsoo papereitaan.

⁵²² Sipilä vilkaisee Stubbin papereita. Stubb katsoo papereitaan.

⁵²³ Sipilä vilkaisee Stubbin papereita. Stubb nostaa katseen yleisöön.

⁵²⁴ Stubb katsoo papereitaan. Sipilä vilkaisee papereitaan.

puhemieskysymykset ee eivät ole olleet hallitusneuvottelujen pöydässä vaan ne on tuolla, eduskunnan päätettävänä sitten.⁵²⁵

53:23–53:27 Markku Mantila

Hyvä, siitä, o, ole hyvä. Juu.

53:28–53:53 Satu Schauman, Verkkouutiset

Joo Satu Schauman, Verkkouutisista,⁵²⁶ oli tosta salkkujaosta kysymys se osin tuli jo käsiteltyä mut kysynpähän, lisää sitten niin, millon, oli tää lopullinen päätös näiden, perussuomalaisten ja kokoomuksen puheenjohtajien välillä että nää, salkut menee näin⁵²⁷ et millon teitte, sen, lopullisen⁵²⁸ päätöksen ja sitten⁵²⁹ toisena kysymyksenä että oliko tää superelinkeinoministerin salkku, jossain vaiheessa miten pohdinnassa.⁵³⁰

53:54–53:55 Timo Soini

Eilen päätettiin.

53:56–54:07 Juha Sipilä

Yhdeksäntoista neljäkymmentäkahdeksan eilen oli tämä viimeinen lappu nostettiin juhlallisoin *menoin t vatulointikorista*,⁵³¹ päätettyjen koriin. (Stubb: Ja-) Aika on suunnilleen. (Soini naurahtaa.)

54:07–54:36 Alexander Stubb

Ja tulevan pääministerin twiitti lähti siitä kaksytä sekuntia,⁵³² eteenpäin. Tota kaikkia erilaisia vaihtoehtoja⁵³³ pohdittiin, kuten tossa kaverit aikasemmin todisti, niin me ei lähetty⁵³⁴ sillä tavalla perinteisellä tavalla, sulle mulle jakamaan vaan me katottiin sitä kokonaisuutta ja, mietittiin millä tavalla saadaan kärkihankkeet parhaiten toteutettua ja mikä on Suomen etu ja päädyttiin että, tämä olis nyt tässä vaiheessa sit se paras ratkasu.

54:37–54:45 Markku Mantila

Tuota e tässä kohtaa mä nyt totean⁵³⁵ että tässä on noin puoli tusinaa, ainakin tuota, kysymyspyyntöjä että miten kauan herroilla on aikaa olla tässä vielä.⁵³⁶

54:46–54:47 Juha Sipilä

No kolme ainakin ehitään vielä.

⁵²⁵ Stubb vilkaisee Sipilää, katsoo sitten papereitaan.

⁵²⁶ Sipilä katsoo papereitaan, kirjoittaa paperiin.

⁵²⁷ Sipilä ja Soini katsovat papereitaan.

⁵²⁸ Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle. Sipilä vilkaisee Soinia.

⁵²⁹ Stubb vilkaisee Sipilää.

⁵³⁰ Sipilä ja Stubb katsovat papereitaan.

⁵³¹ Soini ja Stubb hymyilevät.

⁵³² Sipilä ja Soini hymyilevät.

⁵³³ Soini juo vettä.

⁵³⁴ Sipilä katsoo papereitaan ja Stubbia. Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle.

⁵³⁵ Sipilä katsoo Mantilaa.

⁵³⁶ Stubb katsoo Mantilaa ja Sipilää. Sipilä ja Soini katsovat rannekellojaan.

54:47–54:48 Markku Mantila
Selvä juttu. Elikkä ole hyvä.

54:49–55:29 Jyrki Karvinen, freelancer

Jyrki Karvinen, Jyrki Karvinen freelancer, Timo Soinille ulko turvallisuus puolustuspolitiikasta siinä näköjään ää teksti on hyvin niinku ajassa kirjoitettu että siinä heijastuu tämä heikentynyt turvallisuus, tilanne, niin ää, miten luonnehtisitte tätä, osuutta⁵³⁷ noin yleisesti ja kaks lisäkysymystä että onk, emmekö enää näe tätä,⁵³⁸ kovasti EU:ta kritisoivaa, Soinia ja, toisena että, tää e paljon puhuttu NATO-selvitys että, tuliko siitä nyt teillä keskenänne jotain tarkempaa sovittua että tätähän⁵³⁹ voi lukea niin että, NATO-selvityksen tulos on kirjattu jo tuohon hallitusohjelmaan.

55:30–57:00 Timo Soini

Tota..turvallisuustilanne maailmassa Euroopassa Suomen lähialueilla,⁵⁴⁰ on monin tavoin haasteellinen ja huonontunut ja, se täytyy ottaa, huomioon Suomi osallistuu maailmaan itsenäiseltä⁵⁴¹ pohjalta me teemme, yhteistyötä YK:ssa ETYKissä,⁵⁴² Euroopan Unionissa NATO-kumppanuudella, pohjoismaisella⁵⁴³ yhteistyöllä puolustusyhteistyöllä, ee osallistumme kriisihallintaan rauhanturvatoimintaan, s laajasti koko, skaalalla. Ee olen myös⁵⁴⁴ Eurooppa, ministeri, ja siellä, neuvotellaan muun muassa tässä, Britannian, näistä, uusista mahdollisista ehdoista⁵⁴⁵ että, kyllä Karvinen voi olla huoletti että särmää löytyy, siellä on, ECR-ryhmän kaveria täällä on ja Puolassa on kolmas että, kyllä meitä, mistä näitä senttejä tulee mut kyllä niitä tulee.⁵⁴⁶ E emut kaiken⁵⁴⁷ aa ja oo on tietysti se että, että Suomen etu ja turvallisuus, ja yhteistyösuhteet tulee kaikkialle turvattua ja mä tietysti olen tän hallituksen, ulko, ja eurooppaministeri ja toimin siinä roolissa, niin kun siinä roolissa pitää toimia mutta, itsenäisenä vapaana agenttina ja luennoitsijana niin ainahan sitä voi hiema, irrotella.⁵⁴⁸

57:01–57:13 Markku Mantila

Näinpä. Nyt kaks kysymystä vielä elikkä⁵⁴⁹ Tikkalan Hannu ottaa ensimmäisen ja sitte tota sulle tulee se viimeinen ja tota, jos voitte sitten vielä kertoa että miten ootte käytettävissä illalla kahdenvälisiin haastatteluihin tän jälkeen mutta Hannu ole hyvä.

⁵³⁷ Stubb pistää kätensä yhteen hetkeksi.

⁵³⁸ Sipilä vilkaisee alaspäin.

⁵³⁹ Stubb selaa papereitaan. Sipilä sanoo jotain Soinille. Soini katsoo papereitaan.

⁵⁴⁰ Sipilä vilkaisee papereitaan. Stubb selaa papereitaan.

⁵⁴¹ Sipilä vaihtaa painoa jalalta toiselle ja katsoo Soinia. Stubb katsoo papereitaan.

⁵⁴² Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle ja tekee käsieleen. Stubb katsoo papereitaan.

⁵⁴³ Soini tekee käsieleen. Stubb katsoo papereitaan.

⁵⁴⁴ Stubb kääntyy Sipilän puoleen, he puhuvat jotain. Soini tekee käsieleen ("...laajasti...").

⁵⁴⁵ Sipilä vilkaisee Soinia ja kirjoittaa paperiin. Stubb vilkaisee Soinia.

⁵⁴⁶ Sipilä ja Stubb hymyilevät, vilkaisevat Soinia. Soini tekee käsieleen ("...täällä on ja Puolassa on kolmas...")

⁵⁴⁷ Soini tekee käsieleen.

⁵⁴⁸ Stubb katsoo papereitaan. Sipilä vilkaisee Soinia. Sipilä ja Stubb katsovat yleisöön ja hymyilevät.

⁵⁴⁹ Sipilä ja Stubb hymyilevät.

57:13–57:32 Hannu Tikkala, Yleisradio

Joo, eli *Hannu Tikkala Yleltä*,⁵⁵⁰ *miksi tähän kahdentoista ministerin tavoitteeseen*⁵⁵¹ ei päästy mitä aiemmin ajettiin ja, *toisena kysymyksenä vielä se*⁵⁵² että, täällä ohjelmassa näyttää olevan *ansiosidonnaisista päivärahoista kahdensadan miljoonan euron säästöt*.⁵⁵³ *Meinataanko tämä päätös tehdä ilman, työmarkkinajärjestöjä?*⁵⁵⁴ (Sipilä Stubbille: Mä vastaan molempiin. Stubb: Joo.)

57:35–58:22 Juha Sipilä

*Ministereitten määrän, ää ä merkittävä vähentäminen oli tavoitteena*⁵⁵⁵ kahteentoista ei päästy minusta neljätoista on on erittäin hyvä, kompromissi, ja ja muistaakseni se tuo jo, jo näille momenteille noin viidentoista prosentin säästöt eli, eli me pystytään nyt näyttämään esimerkkiä hallinnon tiivistämisestä ja, ja öö tehdään sitten vähän, vähän..*tiivimpää päivää*⁵⁵⁶ *sanotaanko näin. Ee ansiosidonnaisesta*⁵⁵⁷ siellä on, on tuota kirjaus, että *näitä tehdään sitte, yh yh yhteisvoimin ää työmarkkinajärjestöjen kanssa, mutta päätök pää päätös, siitä loppusummasta, on tehty, mutta miten se toteutetaan*⁵⁵⁸ niin siihen mielellään haetaan konsultaatiota.

58:23–58:24 Markku Mantila

*Ole hyvä.*⁵⁵⁹

58:24–58:58 Susanna Ginman, Hufvudstadsbladet

*Susanna Ginman Hufvudstadsbladet, ee förlåt mig jag upprepa (??) ännu den här fråga om tvåspråkighet att*⁵⁶⁰ *så på vilket sätt, ska den här regeringen trygga tvåspråkighet (??) jag förstå ni inte automatisk nu kommer att för nya den här nationalspråkstrategin, hur sen ni då till, att svenskan beaktas, ja toiseksi olisin kysynyt tästä koulutuksesta että, vastaako*⁵⁶¹ *teidän suunnitelmat nyt niitä joita edellinen hallitus*⁵⁶² *teki, et se säästösumma on suurin piirtein sama, onks se jonkinlainen samanlainen malli, vai mistä on, kyse, toisen asteen*⁵⁶³ *koulutuksessa.*

58:58–1:01:02 Alexander Stubb

No, jag kan äntligen, ta båda de här frågorna så basen (??) vår tvåspråkighet så hittar vi i vår, grundlag. Och den kommer inte att förändras, den *politiken som vi driver för, och med svenska språk och tvåspråkigheten, är vår (??)*⁵⁶⁴ *hufvudtagen (??) var i sig (??) i skolgång var i sig, ee i*

⁵⁵⁰ Sipilä kirjoittaa paperiin.

⁵⁵¹ Soini selaa papereitaan.

⁵⁵² Soini juo vettä. Sipilä kirjoittaa paperiin.

⁵⁵³ S:t katsovat papereitaan.

⁵⁵⁴ S:t katsovat papereitaan. Sipilä puhuu Stubbille.

⁵⁵⁵ Soini ja Stubb selaavat papereitaan.

⁵⁵⁶ Sipilä vilkaisee Stubbia, joka edelleen katsoo papereitaan.

⁵⁵⁷ Soini hymyilee.

⁵⁵⁸ Soini ja Stubb selaavat papereitaan.

⁵⁵⁹ Soini pyyhkii poskeaan.

⁵⁶⁰ S:t katsovat papereitaan. Sipilä kirjoittaa paperiin.

⁵⁶¹ Sipilä tekee käsieleen ja sano jotain Stubbille.

⁵⁶² Soini vaihtaa asentoa.

⁵⁶³ Sipilä sanoo jotain Stubbille. Stubb on koko ajan selannut papereitaan.

⁵⁶⁴ Sipilä kääntyy Soinin puoleen. He puhuvat jotain.

servis kommer inte, att förändrats. Vi kommer visserligen att se olika möjligheter att göra, olika brövningar (??)⁵⁶⁵ i språkfrågan. Ää men besluta om den här språkstrategi så⁵⁶⁶ kan jag inte svara just nu, aa vi kommer att titta på den här detaljer (??) senare vi har faktiskt inte behandlat den här frågan (??) i här regerings,⁵⁶⁷ aa förhandlingarna. Öö, ja se mikä liittyy, koulutus..ää rakenteellisiin uudistuksiin ja säästöihin, niin tokihan uuden hallituksen myötä, on tullut tiettyjä,⁵⁶⁸ painotus, ää eroja otetaan esimerkin omaisesti se noin kahdensadankuudenkymmenen miljoonan..viiva kahdensadanseitsemänkymmenen miljoonan rakenteellisiin koulutusuudistuksiin, liittyvä muutos, joka kaatu hallituksen loppumetreillä, niin se on siellä mutta ehkä vähän halvempaa toteutettuna, jos en nyt ihan väärin muista ulkomuistista⁵⁶⁹ niin noin, satayheksänkymmenen miljoonan euron, ä luokkaa. Eli tässä on ollut tällasta pientä, ä vaihteluväliä,⁵⁷⁰ mutta itse ehkä⁵⁷¹ nyt korostaisin tällä osaamis- ja koulutuspuolella niitä innovaatioita ja modernisaatiohankkeita jotka liittyvät koulutukseen kaikilla, asteilla,⁵⁷² ää, korkeakoulujen mahdollisia, ää, pääomittamisratkasuja digitaalisia ratkasuja,⁵⁷³ rakenteellisiä uudistuksia lukukauteen, jiiänee jiiänee et siillon paljo, minun mielestä hyvää tavaraa ja, ja tää koulutus, työryhmä teki erinomaisen kokonaispaketin kaikesta ei tietenkään yksityiskohdista oo vielä tässä vaiheessa, sovittu.⁵⁷⁴

1:01:03–1:02:15 Juha Sipilä

No sitte, (rykii), Mantilan kysymykseen eli *eli miten ollaan..ää tavotettavissa*,⁵⁷⁵ ää itse lähden nyt va tästä suoraan valmistautumaan puoluehallituksen kokoukseen ja..ö ja puoluevaltuuston kokoukseen siellä tehdään⁵⁷⁶ päätös että, että hyväksyykö keskustan puoluevaltuusto tämän..nyt esitellyn hallitusohjelman ja teemme päätöksen siitä että lähteekö keskusta näillä, eväillä nyt sitten hallitukseen tämän, ää kokouksen jälkeen olen käytettävissä⁵⁷⁷ sitten kahden, kahdenvälisiin.. haastatteluihin, mutta tässä kun tilaisuus tulee nyt viimeeseen, puheenvuoroon⁵⁷⁸ herrat vielä⁵⁷⁹ omalta osaltaan kertovat millon ovat käytettävissä, mut mä haluan kiittää tätä, Smolnan he, erinomaista henkilökuntaa⁵⁸⁰ ja, täällä on on venyttu ja paukuttu pit pitkien työpäivien, ee eteen ja, ja öö kiitän myöskin kolleegoita siitä⁵⁸¹ että tää on todella hyvässä hengessä tehty harjoitus ja, ja ja vaativa,⁵⁸² ä kova sellanen, ja työryhmät on tehny erinomaista, työtä täällä kahden ja puolen viikon ajan kiitoksia, molemmille herroista ja joukkueillenne.⁵⁸³

⁵⁶⁵ Sipilä ja Soini katsovat papereitaan. Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle.

⁵⁶⁶ Soini pyyhkii nenäänsä. Sipilä katsoo Stubbia.

⁵⁶⁷ Sipilä hipaisee kaulustaan. Soini ottaa kynän pöydältä.

⁵⁶⁸ Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle. Sipilä katsoo Stubbia.

⁵⁶⁹ Soini selaa papereitaan. Sipilä vilkaisee Stubbia.

⁵⁷⁰ Soini katsoo Mantilaan päin. Sipilä katsoo papereitaan.

⁵⁷¹ Stubb tekee käsieleen.

⁵⁷² Sipilä katsoo papereitaan. Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle.

⁵⁷³ Soini pyyhkäisee nenänsä. Sipilä katsoo Stubbia.

⁵⁷⁴ Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle. Sipilä asettelee mikrofonia ja vilkaisee Mantilaa.

⁵⁷⁵ Stubb selaa papereitaan. Soini katsoo papereita.

⁵⁷⁶ Stubb hakee ikkunalta paperinipun. Soini katsoo Stubbia.

⁵⁷⁷ Stubb pitelee paperinippua ja laskee sen pöydälle. Soini katsoo papereitaan.

⁵⁷⁸ Stubb ottaa puhelimen takin povitaskusta. Soini katsoo papereitaan.

⁵⁷⁹ Sipilä katsoo Soinia ja tekee käsieleen molempia kohti

⁵⁸⁰ Soini vaihtaa painoa jaloillaan. Stubb laittaa puhelimen povitaskuun ja asettuu seisomaan Sipilään päin, vasen käsi pöydällä.

⁵⁸¹ Sipilä katsoo Soinia ja Stubbia. Stubb katsoo Sipilää.

⁵⁸² Soini katsoo alas, Stubb katsoo alas.

⁵⁸³ Sipilä katsoo Stubbia ja Sipilää. He katsovat takaisin.

1:02:16–1:03:16 Timo Soini

*Perussuomalaisten puoluehallitus*⁵⁸⁴ puoluevaltuusto ja eduskuntaryhmä kokoontuu yhteiskokoukseen tänään,⁵⁸⁵ alkaen kello kahdeksantoista päättämään siitä..että osallistuuko perussuomalaiset, tähän *hallitukseen ja puheenjohtaja suosittelee..osallistumista.*⁵⁸⁶ Samassa, tilaisuudessa..öö teen...*ehdotukset perussuomalaisiksi..ministereiksi siinä tapauksessa että..että pääministeri*⁵⁸⁷ valitaan torstaina..*tällä tavalla kun on toimittu ja toivottu.*⁵⁸⁸ Ää asiasta varsinainen tiedotustilaisuus on perussuomalaisten puoluetoimistolla, kello kaksikymmentäyksi ja..*näytämme sen omassa striimissämmekin suorana lähetyksenä*⁵⁸⁹ että, tervetuloa mikäli tavallinen..*tahti paikkansa pitää niin sielt löytyy myös kivikylän nakkeja.*⁵⁹⁰ (Vähäistä naurua, valokuvausta)

1:03:18–1:03:59 Alexander Stubb

*Ja tota meillä ei valitettavasti oo kivikylän nakkeja, mutta*⁵⁹¹ puoluehallituksen puhelinkokous alkaa minun osalta *kello, viistoista kolmekymmentä, jonka*⁵⁹² jälkeen ää me käymme läpi, ää *hallitusohjelmaa, ja mahdollisia ministerikokoonpanoja*⁵⁹³ sekä ryhmän valtuuston että puoluehallituksen kanssa ja valmista pitäisi olla,⁵⁹⁴ *kello seitsemäntoista* nolla nolla eli olemme *trio ässän kanssa tämän ajoittaneet tämän sillä tavalla että kokoomus*⁵⁹⁵ on valmis noin seitsemäntoista nolla nolla, *te taidatte*⁵⁹⁶ olla valmiita, Timo oliko kaksikymmentäyksi nolla nolla, ja *teillä,*⁵⁹⁷ *taita olla huomenna.*⁵⁹⁸

1:04:00–1:04:14 Juha Sipilä

Joo meillä tulee sitten ministeri, *ministerivalinnat*⁵⁹⁹ sitten, huomenillalla, jos, sinne asti päästään ja, ja tuota tässä on, *tiukka miettimisen paikka edessä.*⁶⁰⁰

1:04:14–1:04:17 Ei tietoa puhujasta

Miksi se on niin myöhään teillä (??)

1:04:17–1:04:25 Juha Sipilä

Tää on *meijän, protokollan mukaan mennään, mennään tässä järjestyksessä, että ensin pääministerin valinta ja sen*⁶⁰¹ jälkeen, sitten nämä kokoukset.

⁵⁸⁴ Soini tekee käsieleen. Sipilä ja Stubb katsovat Soinia.

⁵⁸⁵ Sipilä kirjoittaa paperiin, Stubb pitää kädessään paperinippua.

⁵⁸⁶ Sipilä vilkaisee Soinia. Stubb katsoo alaspäin.

⁵⁸⁷ Stubb katsoo Soinia.

⁵⁸⁸ Sipilä katsoo Soinia. Stubb katsoo alaspäin.

⁵⁸⁹ Sipilä katsoo Soinia.

⁵⁹⁰ Sipilä vilkaisee Soinia. Sipilä ja Stubb hymyilevät.

⁵⁹¹ Soini järjestelee papereitaan ja hymyilee.

⁵⁹² Sipilä laittaa jotain povitaskuun.

⁵⁹³ Sipilä järjestää papereitaan.

⁵⁹⁴ Sipilä katsoo Stubbia.

⁵⁹⁵ Soini vaihtaa painoa jalalta toiselle. Stubb tekee käsieleen ("...kokoomus...").

⁵⁹⁶ Stubb tekee käsieleen Sipilään ja Soiniin päin.

⁵⁹⁷ Stubb tekee käsieleen, jatkaa katsomista S:ia kohti. Sipilä katsoo Stubbia.

⁵⁹⁸ Sipilä katsoo Stubbia.

⁵⁹⁹ Stubb katsoo papereihinsa.

⁶⁰⁰ Soini korjaa asentoaan ja hymyilee. Stubb katsoo Sipilää ja hymyilee.

1:04:25–1:04:25 Ei tietoa puhujasta
Anteeks kuinka (-)

1:04:25–1:04:26 Markku Mantila
Kovasti kiitoksia, eikö se oo tässä.

1:04:26–1:04:39 Ei tietoa puhujasta
(-) *nimitetään nyt tätä hallitusta onko tää nyt Sipilä-Stubbin hallitus vai Sipilä–Soini-hallitus, kun yleensä on niin valtiovarainministeri ja ää..pääministeri*⁶⁰² (-) (??)

1:04:39–1:04:46
Stubb: *Haluaisin*⁶⁰³ (-)

Sipilä: Pistäkää

Stubb: (-) Niin

Sipilä: Pistäkää kaikki kolme ässää sinne.

Stubb: Joo ja Timo Soini on varapääministeri.⁶⁰⁴

Soini: Kolmen (-)

Mantila: Kiitos.

Soini: (-) kolmen ässän hallitus.

Soini: Mennäänkö (??)

Stubb: Mennään (??)

1:04:47–1:04:58 (Poliitikot poistuvat sivuovesta)

⁶⁰¹ Stubb asettelee paperinippua.

⁶⁰² Sipilällä ja Stubbilla on paperiniput sylissä.

⁶⁰³ Soini pyyhkäisee suutaan.

⁶⁰⁴ Stubb tekee käsieleen.

Hallitus leikkaa kovalla kädellä

- Vastuuta säilytetään yksilöille. Yrittäjille tarjotaan kannustimia.
- Vähemmän maistereita, leikkauksia päivähoitoon.

Lauri Nurni
Helsingin

• Jos elintason mittana pidetään julkisten palveluiden tasoa ja laajuutta, hallitusohjelman seuraukset on helppoa kytkeä: suomalaisten elintaso laskee merkittävästi.

– Emme voi tehdä enempi velkaa lastemme maksettavaksi. Päätökset ovat kipeitä ja koskevat kaikkia suomalaisia, arvioi tuleva pääministeri Juhana Sipilä (kesk).

Väittöä on velkaa yli 77 miljardia euroa, lähes 18000 euroa jokaisesta suomalaisesta kohti.

Ohjelman julkistamisessa Sipilä vaikutti saneeraajalta, jollainen palkataan johtajaksi konkurssin partaalla hoippaavaan suuryritykseen.

Hallitus julkisti neljän miljardin euron leikkauksiaan vuosille 2016–2019.

Paavo Lipponen (sd) ja Sauli Niinistö (kok) muodostivat 1990-luvulla pääministeri-valtiovastuunministeri-kaupin.

Huhtikuussa 15–64-vuotiaista oli töissä vain 67,7 prosenttia, joten tavoite on äärimmäisen kova. Maisteriksi valmistuvien määrää asteen vähenettä peräti viidenkaksella, ja yliopistot saavat kolmannen lukukauden, jotta nuoret alkuiset siirtymätyöelämään riittävästi.

Jatkossa kandidaatin paperit riittävät moniin julkisen puolen töihin.

SIPILÄ RATKASTI kansanuusikkisi vaativalla byrokratian vähenämisellä.

Kuntien velvoitteita kasvaan miljardoilla. Puhumme vapauttamisesta, joissa kunnat saavat yhä enemmän päätättä, miten kukaan palveluun tekee, Sipilä lupauksensa tuhansille kuntapoliitikoille.

Kunnat voivat halutessaan siirtää vastuuta yksilöille, mikä käy ilmi esimerkiksi päivähoitoon rajustusta leikkauksista.

Eskoukalaiset saavat myr esiope- tuista neljä vuotta jällellä ja...

JUHANA SIPILÄN johdolla kirjoitettiin hallitusohjelma, joka lupaa hyvää yrittäjille ja maaseudun elinkeinoelämälle vain 25 prosentilla.

Monet kaupunkilaiset kokevat karvaasti esimerkiksi sen, että asuntolainojen korkovähennysoikeus alennetaan verotuksessa nopeutetussa aikataulussa.

Aamulehti. Kuva: Pekka Lassila.

Porvarihallitus yrittää yhteiskuntasopimusta kiristämällä

Edessä tuulinen työmarkkinasyksy

...3, 4-5, 6-7, 24

Demokraatti.

Timo Soinista tulee uuden hallituksen ulko- ja eurooppaministeri, Juhana Sipilästä pääministeri ja Alexander Stubbista valtiovarainministeri.

■ Kipeistä päätöksistä osa on ehdollisia

Nauravan kolmikön myrskyvaroitus!

Demokraatti. Kuva: Markku Ulander, Lehtikuva.

Hallituksen johtokolmikko julkisti ohjelmansa Smolnassa

Kovat säästöt purevat lähes koko kansaan

HS kertoo hallitusohjelman leikkaukset, muutokset verotukseen ja koulutukseen, kokoomuksen ja perussuomalaisen ministerit sekä opposition kommentit.

Nyt tiedetään kahdeksan ministeriä. Soinin ja Stubbien salikkajako ratkesi vasta tiistai-iltana.

Loppusuoralla tunteet hallitusneuvotteluissa ryöpyhtivät valloilleen.

Oppositiojohtajat: Pieni- ja keskitaloiset joutuvat leikkauksien maksajiksi.

Hallitus aikoo siirtää vastuun sote-palveluista maakunnille. Rahoitus on yhä ratkaisematta.

Helsingin Sanomat. Kuva: Mika Ranta.

Juha Sipilän vetoomus ei taita terää kritiikiltä

Sipilä kumppaneineen alleviivaa, että leikkaukset ovat kipeitä kaikille. Etenkään koulutukseen ja työttömyysturvaan kohdistuvat leikkaukset eivät mene läpihuutojuttuina.

Keskustan Juha Sipilä esitteli perussuomalaisen Timo Soinin ja kokoomuksen Alexander Stubbin kanssa maan tulevan hallituksen ohjelman. Kolmikko esiintyi kuin yhdestä puusta veistettynä.

Pohja jopa yllättävänkin hyvälle hallitusyhteistyölle on olemassa ainakin hallituksen alkumetreillä. Suomen talouden tilanne on niin vakava, ette kolmikko jäänyt muuta mahdollisuutta kuin yhtenäisyys.

Perustavoite Suomen vakaamattomien katkaisemiseksi ja talouden tervehdyttämiseksi on asetettu. ”Työllistävää, työtä te-

kevää ja yritteliäs Suomi” maistuu lähinnä korussaonia, mutta sisältöön täytyy asiaa. Keinot tavoitteeseen pääsemiseksi ovatkin sitten toinen juttu.

Sipilä kumppaneineen alleviivaa, että nyt julkaistut leikkaukset ovat kipeitä kaikille. Vetoava toteamus ei taita terää kritiikiltä.

Etenkään koulutukseen ja työttömyysturvaan kohdistuvat leikkaukset eivät mene läpihuutojuttuina. Erilaiset eturymät nousivat jo keskiarvokona takajaloilleen. Keskustelu on vasta alkamassa.

Vestintämuus on arvossaan, koska hallituksen taipaleesta tulee väkisininkin jatkuvaa tasapainoa.

Suomi ei nouse pelkillä leikkauksilla, vaan tarvitaan myös kasvua, jonka kaikki eivät eivät ole hallituksen käsissä.

Sipilä on johtajana ilmeisen määrätietoinen ja sinnikäs. Jo kertaalleen kuopatuksi luultu yhteiskuntasopimus sisältyi kuin sisältyykin hallitusohjelmaan.

Jos työmarkkinoilla päädyttiin äärimmäisiin neuvotteluratkaisuihin ja mahdollisesti työajan pidentämiseen, hallitus ”palkitsee” palkansaajat luopumalla ehdollisina nyt julkaistusta leikkauksista. Lisäporkkana on veronkevennykset. Juha Sipilän mukaan tuleva hallitus sitoutuu saamaan ai-

kaan päätöksiä ja vie asiat loppuun asti. Lupaus viittaa suoraan edellisen hallituksen helmasyrtin: päätöksiä lähinnä siirrettiin hamaan tulevaisuuteen ja vain muutamaa niistä vietiin loppuun.

Yhdestä lupauksestaan tuleva pääministerikin jo lipesi. Hallitusohjelma ei ole alun perin kaavailtuun tapaan suppea, noin 15 sivun strategiapaperi, vaan huomattavasti laajempi.

Myöskään ministeriiden määrää ei karsita aivan niin paljon kuin piti, mutta sittenkin reilun puoleisesti. Edellisen hallituksen aloittaessa ministereitä oli peräti 19, kun uuden hallituksen vahvuus on 14.

Puolueidensa puheenjohtajat Timo Soini (ps.), Juha Sipilä (kesk.) ja Alexander Stubb (kok.) kertoivat maan seuraavan hallituksen ohjelmasta keskeiviköna Helsingissä. KUVA: Markku Ulander / Lehtikuva

ASIASTA VIIDENTEEN

Timo Soini

Keskiarvoköna jymyttiin: Timo Soinista tulee ulko- ja eurooppaministeri ja Alexander Stubbia valtiovarainministeri. Kaikkisa kaavailuissa salkut olivat toisin päin.

Soini päätyi ratkaisunsa vastatistaisen itakivelyssä päätteksi. Juha Sipilä: ”Timo kipui- li, mutta tämä on se, mitä Timo oikeasti haluaa”.

Eurokriittinen Soini hämmennettää europoliittikan syyviä vesiiä, kunhan kunto kestä jatkuvan ja raskaan matkustamisen.

Ennen kaikkea Timo Soini suojelee puolueensa kannatus- ta: hän ei joudu nyt niin suoraan vastuuseen kipeistä leikkauksista, joita Suomessa tulevina aikoina tehdään. Hän viiltää myös suoran päätöksenteon Kreikan kiusallisista läisäinoista.

Kovat keinot käyttöön

Uusi hallitus lupaa leikata ministerien palkkoja ja toivoo muun eliitin seuraavan perässä.

Juha Sipilä lupaa leikata omia palkkaansa, jos ayyllis suostuu työajan pidentämiseen.

Hallitus tarvitsee yhä yhteiskuntasopimusta. Edellisen srytyä kaatui riittäen työajan pidentämistä sadalla tunnilla vuodessa ei puolesta tunnilla päivässä.

Hallitus haluaa uudet neuvottelut yhteiskuntasopimuksesta. Pöytäkirja kansalaisten nyt valmistautuma silven, että työssä pitelee sadalla tunnilla vuodessa, Juha Sipilä?

– Se on yksi tapa päästä taakse viiden prosentin työttömyyteen. Kyllä se on yksi tapa pelata lyhytkestoisuutta ja taata lyhytkestoisuutta, että jatketaan väkisin pöytäkirja.

Moni on sanonut, että jos työpäiviä pidentään, työtä riittää entistä harvemmillle. MITÄ vastaan silven?

– Se ei pidä paikkaansa. Työ iloo työtä. Meillä on tavoin nostaa työttömyysaste 72 prosenttiin ja kymmenessä vuodessa määrän pöytäkirja 75 prosenttiin.

– Viittasitte pälvillä tie-

Onko leikkais sen viisi prosenttia, mikä tuottavuusköna tavotteita on?

– Se voisi olla esimerkiksi.

Petetty lupaus

Keskusta lupasi ennen vaaleja, että koulutukseen ei leikata. Nyt kuitenkin leikataan. Petettykö lupauksenne?

– Koulutuksessa on nyt määrittämässä lyhyttä tase-päätös on, että silinä joudutaan joiain leikkamaan, mutta muuten ei ta-

Jos työmarkkinaajrjestöt eivät hyväksy hallituksen yhteiskuntasopimusmallia, Juha Sipilä hallitus uhkaa yhteensä miljardin euron lisäleikkauksilla ja lähes 500 miljoonan veronkiristyksillä.

Suomi nousuun kepillä ja porkkanalla

Juha Sipilän (kesk) luotsaama strateginen hallitusohjelma on karu, mutta uskottava.

TULEVAAN Sipilän hallitukseen nimitetään 14 ministeriä eli viisi vähemmän kuin Jyrki Kataisen

Ilta-lehti.

Ilta-lehti.

Juha Sipilän johdolla käynnistettiin hallitusohjelma, joka lupaa hyvää yrittäjille ja massasuolen elinkeinoharjoittajille. Monet lausunkädet löivät karvoille lottolassa rupeeritessa aikataulua vain 25 prosentilla. KUVA: Pekka Lassila

Hallitus höylää hyvinvointia

Hämeen Sanomat. Kuva: Pekka Lassila.

Hämeen Sanomat. Kuva: Markku Ulander, Lehtikuva.

Ilta-lehti. Kuva: Matti Matikainen.

lainen palkataan johtajaksi korkeimman portilla luopuvaan suuryritykseen. Hallitus julkistaa miljoonien euron leikkauksien varoilla 2016-2020.

Päättö Lippönen (sd.) ja Sairii Niinistö (kok.) muodostavat 1990-luvulla pääministeri- ja valtiovarainministerikabinetin, joka kansainväli Suomessa istailemäärä.

seillä, ja yliopistot saavat kolmannen lukukauden, jotta saavat alkuaan erityisesti työllistämistä varten.

Leikkauksia kandaatit paperit riittävästi moniin julkisen puolen työllistämiseen.

SIPILÄ BATASTI kansainvälisillä vaarallisuilla brexitin ratkaisun.

lainen kinnestijät kannattaa vaarallisuutta työllistämistä varten. Puolueen puheenjohtaja Timo Soini korvalla jo rupeeritusten aikana elinkeinonministerinä leikkauksillaan laadittavana. Hän paljasti rupeeritusten päättämisen alku-ministeriksi ryhtymisestä vasta rittana illoina.

Kummallinen yksityiskohta hallitusohjelmassa: "Kirstysruuvi on nyt poissa"

Keskiviikkona julkaistun Juha Sipilän (kesk) hallituksen hallitusohjelmasta on löydettävissä mielenkiintoinen yksityiskohta.

Liitteeseen 7 on kirjattu seuraava: "Kumotaan puoluelain (L 10/1969) 9 §:n (sellaisena kuin se nykyään on) puoluelain osittaismuutoksissa 683/2010) 1 momentin kolmas (3) lause."

Poistettava lause kuuluu ajantasaisessa lainsäädännössä seuraavalla tavalla:

"Jos eduskuntavaalien välisenä aikana kunkin vuoden valtion talousarvion

julkaisemisen mennessä vähintään puolet jotakin puoluetta edustaneista ja puolueen valtionavustussuutta laskettaessa mukaan luetuista kansanedustajista on ilmoittanut eduskunnan puhemiehelle luopuvansa edustamastaan puoluetta eduskunnassa, on avustuksen jakoperuste tarkistettava siten, että tapahtuneet siirtymiset otetaan huomioon."

- Lähtötilanne oli siis se, että jos eduskuntaryhmä hajooa kesken vaalikauden, niin puolueet lasketaan uuden tilanteen mukaan.

Tutkija ei usko yhdenkään eduskuntaryhmän aktiivisesti varautuvan hajoamiseen pykälämuutoksesta huolimatta.

Nyt sitä ollaan muuttamassa. Turun yliopiston Eduskuntatutkimuksen keskuksen johtaja **Markku Jokisipilä** selvittää.

Toisin sanottuna tämä tarkoittaa, että eduskuntaryhmän hajotessa puolueen sama puolueetuki pysyy ennallaan.

Valtio avustaa puolueita niiden kansanedustajapaikkojen lukumäärän mukaan. Avustukset myönnetään puolueiden poliittisen toiminnan, tiedotustoiminnan ja viestinnän tukemiseen. Vuonna 2014 puolueetukia maksettiin yhteensä 34 mil-

joonaa euroa.
- Muutoksen jälkeen eduskuntaryhmän hajoinnasta huolimatta mennään niillä perusteilla, mihin edelliset eduskuntavaalit tuen määrän asettaa. Eli jos eduskuntaryhmä hajooa, siitä ei seuraa mitään, Jokisipilä sanoo.
Jokisipilä ei usko yhdenkään eduskuntaryhmän aktiivisesti varautuvan hajoamiseen.

- Ainoa hallituspuolue, jonka suhteen on käyty spekulatiota ryhmän sisäisistä jännitteistä on perussuomalaiset.
Hän löytää myös lähimpiä - Minulle tu senä mieleen men Maaseutu kahtiajakautu vulla. Silloin töä puolueet on oikeutettu tiedä oliko laisten, joka e raajapuolue pitkälle.

TIIA-Maria-maria.tapp

SIPILÄN HALLITUS

Ilta-Sanomat. Kuva: Matti Matikainen.

Juha Sipilän johdolla kirjoitettiin hallitusohjelma, joka lupaa hyvää yrittäjille ja maaseudun elinkeinonharjoittajille. Monet kaupunkilaiset kokevat karvaasti esimerkiksi sen, että asuntolainojen korkovähennysoikeus alennetaan verotuksessa nopeutetussa aikataulussa vain 25 prosenttiin.

Hallitus höylää suomalaisten hyvinvointia kovilla otteilla

Ilkka. Kuva: Pekka Lassila.

4

ILTA-SANOMAT TORSTAINA 28. 5. 2015

SIPILÄN HALLITUS

OHJELMA: Hallitus kurittaa opiskelijoita ja työttömiä sekä suosii palkansaajia ja yrittäjiä.

VOITTAJAT
Palkansaajat

HÄVIÄJÄT
Opiskelijat

VOITTAJAT
Yrittäjät

ILTA-SANOMAT TORSTAINA 28. 5. 2015

Lisää uudesta t...

Voittajat ja häviäjät

VOITTAJAT
Palkansaajat

polvenvaihdoksesta on tarkoitus helpottaa perintöveroa alentamalla.

Suomen Yrittäjien toimitusjohtaja **Jussi Järventaus** myhäili eilen syystä tyytyväisenä.

- On tärkeää, että ohjelmassa on verokannusta eri kokoisille yrityksille, Järventaus totesi.

Autonostajat

Autonvero on tarkoitus alentaa vuoteen 2019 mennessä 200 miljoonalla eurolla, joka on noin viidesosa tällä hetkellä perittävistä veromäärästä. Alennuksessa on tarkoitus suosa vähäpäästöisiä autoja.

Verohyötys on sitä suurempi, mitä kallimman auton hankkii. Uudistus suosii

HÄVIÄJÄT
Opiskelijat

Koulutus kuuluu hallituksen suurimpiin säästökohteisiin, joka oli valtava pettymys opiskelijoille ja opiskelijajärjestöille. Lupausta huolimatta hallitus aikoo leikata koulutuksesta lähes

600 miljoonaa euroa. Pelkistään opintotuesta aiotaan nipistää 150 miljoonaa.

- Vaalipaukset siitä, että koulutuksesta ei leikata, eivät taaskaan pitäneet. Hallitusohjelmassa päätetyt mitat leikkauksesta yhdistettynä normien purkuun uhkaavat ronnuttaa loputkin koulutuksellista tasa-arvosta, valitsee opettajien ammattijärjestö OAJ:n puheenjohtaja **Olli Luukkainen**.

Työttömät

Hallitus aikoo leikata ansiosidonnaisia työttömyysturvaa 200 miljoonalla eurolla ja tiukentaa velvoitteita työn vastaanottamisessa. Myös päivähoito-otukset rajaan puolipäiväiseksi perheissä,

VOITTAJAT
Yrittäjät

Yrittäjien tulojen verotusta on tarkoitus alentaa 200 miljoonalla eurolla, joka on noin viidesosa tällä hetkellä perittävistä veromäärästä. Alennuksessa on tarkoitus suosa vähäpäästöisiä autoja.

Verohyötys on sitä suurempi, mitä kallimman auton hankkii. Uudistus suosii

HÄVIÄJÄT
Opiskelijat

Koulutus kuuluu hallituksen suurimpiin säästökohteisiin, joka oli valtava pettymys opiskelijoille ja opiskelijajärjestöille. Lupausta huolimatta hallitus aikoo leikata koulutuksesta lähes

600 miljoonaa euroa. Pelkistään opintotuesta aiotaan nipistää 150 miljoonaa.

- Vaalipaukset siitä, että koulutuksesta ei leikata, eivät taaskaan pitäneet. Hallitusohjelmassa päätetyt mitat leikkauksesta yhdistettynä normien purkuun uhkaavat ronnuttaa loputkin koulutuksellista tasa-arvosta, valitsee opettajien ammattijärjestö OAJ:n puheenjohtaja **Olli Luukkainen**.

Työttömät

Hallitus aikoo leikata ansiosidonnaisia työttömyysturvaa 200 miljoonalla eurolla ja tiukentaa velvoitteita työn vastaanottamisessa. Myös päivähoito-otukset rajaan puolipäiväiseksi perheissä,

Ilta-Sanomat.

118

Hallitus leikkaa arjesta

HALLITUSOHJELMA iskee kipeästi jokaisen suomalaisen kukkaraan. Työttömyysturvasta, lapsilisistä ja koulutuksesta leikataan. Sote-palvelujen maksutkin nousevat. Toisaalta palkkaverotukseen on luvassa kevennystä, jos yhteiskuntasopimus syntyy.

MINISTERIVALINTANSA kertoivat jo kokoomus ja perussuomalaiset. Pohjoisen nimiä listalla on yksi: torniolaisesta **Hanna Mäntylästä** (ps.) tulee sosiaali- ja terveysministeri. Keskusta julkistaa ministeriensä nimet tänään.

POHJOISESSA hallitusohjelmaan reagoitiin varovaisen toiveikkaasti.

KI PÄÄKIRJOITUS, SIVU 4

Kaleva. Kuva: Pekka Lassila.

Juha Sipilän johdolla kirjoitettiin hallitusohjelma, joka lupaa hyvää yrittäjille ja maaseudun elinkeinonharjoittajille. Monet kaupunkilaiset kokevat karvaasti siennetään verotuksessa nopeutetussa aikataulussa vain 25 prosenttiin.

esimerkiksi sen, että asuntolainojen korkovähennysoikeus

Hallitus höylää hyvinvointia kovilla otteilla

Kaleva. Kuva: Pekka Lassila.

nen palkataan johtajaksi konkurssin partaalla hoitpuuvaan suuryritykseen. Hallitus julkisti neljän miljardin euron leikkauslistan vuosille 2016-2019.

Paavo Lipponen (sd.) ja **Sauli Niinistö** (kok.) muodostivat 1990-luvulla pääministeri-valtiovarainministeriakselin, joka saneerasi Suomea isännän ottein.

Sipilän rinnalle hallituksen keulakuvaksi nousee valtiovarainministeri **Alexander Stubb** (kok.), London School of Economicsissa väitel-

vähentää peräti viidenneksellä, ja yliopistot saavat kolmannen lukukauden, jotta nuoret aikuiset siirtyisivät työelämään rivakasti.

Jatkossa kandidaatin paperit riittävät moniin julkisen puolen työtehtäviin.

Sipilä ratsasti kansansuosikiksi vaatimalla byrokratian vähentämistä.

Kuntien velvoitteita karsitaan miljardilla. Puhumme vapaakuntateoista, joissa kunnat saavat yhä enemmän päättää, miten kukin pal-

laisten äänestäjistä kannattaa vasemmistolaista hyvinvointivaltiota. Puolueen puheenjohtaja **Timo Soini** kuvailli jo neuvotteluiden aikana silmäkulmiensa kostuneen leikkauslistaa laadittaessa. Hän paljasti tehneensä päätöksensä ulkoministeriksi ryhtymisestä vasta tiistai-iltana.

Maisteriksi valmistuvien opiskelijoiden määrää aiotaan vähentää peräti viidenneksellä.

Radikaali
vasemmisto
nousee
Euroopassa s. 32

Tyrmäys oikealta

» Porvarihallitus aloittaa leikkaamalla
ja uhkailemalla s. 4–7

Kansan Uutiset.

Julmaa kyytiä Sipilän hallitukselta

SIPILÄN-SOININ-STUBBIN hallitusohjelmasta saa hakemalla hakea tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta lisääviä toimia. Niitä ei löydy. Uuden hallituksen ohjelma rakentaa eriarvoistuvaa Suomea neljä vuotta. Pieni- ja keskituloiset kokevat politiikan seuraukset omassa elämässään.

Hallituksen vastavoimaksi tarvitaan punavihreää politiikkaa. Väistämättä jako hyvä- ja huono-osaisiin syvenee. Nyt on tilausta punavihreälle oppositiorintamalle, vaikka Suomessa on vierastettu blokkipolitiikkaa. Oppositio on tarjottava vaihtoehto, joka kestää myös seuraavissa eduskuntavaaleissa. Kristilliset, ainoan oppositio oikeistopuolueen, voi jättää puolustamaan hallitusta.

Sipilän hallitus kasvattaa tuloeroja. Tuloerojen kasvu saatiin kuriin edellisen hallituksen aikana linjalla sopeutusten kohdentaminen puoliiksi veroihin ja puoliiksi säästöihin.

Ainoa keino pienentää tuloeroja on verotus, mutta tämä ei kuulu Sipilän hallituksen valtuutettuihin. Solidaarisuusvero säilytetään, mutta tämä ei riitä tasaamaan tuloeroja, kun samaan aikaan pieni- ja keskituloisilta leikataan rajusti.

Hallituksen politiikka jakaa yhteiskuntaa hyväosaisiin, sinnitteliin ja syrjäytyviin. Sipilä kutsui hyväosaiset talkoisiin, mutta pieni- ja keskituloiset hallitus pakottaa talkoisiin. Suurituloiset ja elinkeinoelämä kyllä pärjäävät hallituksen päätösten kanssa.

Hallitus pistää ammattiyhdistysliikkeen valitsemaan ruton ja koleraan välillä. Halli-

» Väistämättä jako hyvä- ja huono-osaisiin syvenee. Nyt on tilausta punavihreälle oppositiorintamalle, vaikka Suomessa on vierastettu blokkipolitiikkaa.

tuksen päätös pakottaa ammattiyhdistysliike valitsemaan työelämän rajut heikennykset 1,5 miljardin leikkauksella on aivan poikkeuksellista. Palkansaajajärjestöt pakotetaan tekemään valinta, jossa työssäkäyville pieni- ja keskituloisilta joko leikataan etuuksia tai palkkaa lasketaan.

Hallitus on jo päättänyt rajoittaa päivähoitoa, suurentaa ryhmäkokoja ja korottaa päivähoitomaksuja. Työttömyysturvaa ja opintotukea leikataan. Lapsilisät heikentyvät. Pientuloisten eläkeläisten asumistuki leikautuu. Sosiaali- ja lääketehtävien maksuja korotetaan, ja sairastaminen ja lääkkeet kallistuvat.

Hallitus on vakuttanut, että kaikkein heikoimmassa asemassa olevien etuuksiin ei puututa. Tämä ei pidä paikkaansa. Sainat ihmiset tarvitsevat päivähoitoa, sairastavat, ostavat lääkkeitä tai maksavat enemmän sosiaali- ja terveyspalveluista. Mommisairailta ja työttömiltä taakka kasvaa monelta suunnalta.

Opetuksesta leikataan 600 miljoonaa euroa. Koulukoot kasvavat, ja kouluissa ryhmät kasvavat. Opetuksen tasoon puututaan. Tätä ei kompensoi kouluympäristön digitalisoiminen tai liikunnan lisääminen. Opetuksen, koulutuksen ja päivähoiton säästöt lisäävät eriarvoisuutta pysyvästi.

Hyvä hallitus tasoi tasoita sosioekonomisia eroja. Nyt hallitus kiveä tämän tien katteettomilla lupauksilla.

Hallituksen politiikka jakaa yhteiskuntaa hyväosaisiin, sinnitteliin ja syrjäytyviin. Kuvassa ulkoministeri Timo Soini (vas.), pääministeri Juha Sipilä ja valtiovarainministeri Alexander Stubb.

sirpa.puhakka@kansanuutiset.fi

Kansan Uutiset.

Kuva: Markku Ulander, Lehtikuva.

Juha Sipilä esitteli tulevan hallituksen vision siitä, miten Suomen talous saadaan nousuun. Kipeät päätökset koskettavat kaikkia suomalaisia, hän korosti.

Leikkauslistalle kritiikkiä

Karjalainen. Kuva: Markku Ulander, Lehtikuva.

Säästötalkoista ei säästy kukaan

Hallitus: Palkkaverotus ei kiristy, mutta melkein kaikki muu kyllä.

HELSINKI
Pekka Pohjola
Annina Luotonen / STT

Perjantaina työnsä aloittava pensarivaltio ei kajoa suoraan kansalaisten palkkatuloihin, mutta myöntää muiden verojen, maksujen ja etuuksien kiristyksillä sitäkin enemmän.

Hallituskoalitiikka tarjoaa Suomen talouden pelastamiseksi matkuruusia, joillaista ei ole hetkeen nähty.

Tähtäimessä on velaksi elämisen loppuminen vuoteen 2021 mennessä.

Tulevan pääministerin Juha Sipilän (kesk.) mukaan kipeät ratkaisut tulevat koskettamaan kaikkia suomalaisia.

Tehtävään edessä on nöyrästi tunnustettava, että olen tuntenut itseni pieneksi. Uskon, että olemme saaneet aikaiseksi

digitalisaatiota ja kuittaamalla liikenneverkon korjausvelkaa noin 600 miljoonalla.

Palkansaajajärjestöjen kanssa sopimista eivät tosin välttämättä helpota uhkaukset ansiosidonnaisen työttömyysturvaan puuttumisesta ja vuorotteluvapaajärjestelmän lakkauttamisesta, ellei järjestelmää kiristytä merkittävästi.

Sama pätee koulutusleikkauksiin, joita torjuttiin viime eduskunnan loppumetreillä sekä hallituksen että opposition voimin suuren poran keia.

Nyt koulutukseen tehdään melkein 600 miljoonan säästöt muun muassa järjestelmissä toisen asteen koulutus uusiksi ja irrottamalla opintotuki indeksistä.

Säästöt iskevät myös päivähoito-oikeuteen, joka rajataan

MARKKU ULANDER / LEHTIKUVA

TIETOKULMA

Näitä säästöjä on

- Subjektiviivinen päivähoito-oikeus rajataan puolipäiväiseksi, kun yksi vanhemmista hoitaa perheen toista lasta äititys- tai hoitovapaalla tai kotihoitotuella. Rajaus myös vanhemman ollessa työttömänä.
- Perusopetuksen ryhmäkoon pienentämiseksi myönnettyistä valtionavustuksista luovutaan.
- Lukukausimaksut EU- tai Etsualueen ulkopuolelta tuleville korkeakouluopiskelijoille.
- Opintotukikukausien määrää rajataan.
- Ansiosidonnaisesta työttömyysturvasta ja vuorotteluvapaasta säästetään.
- Yksityisistä hammaslääkäripalkkoista maksettavaa sairausvakuutuskorvausta vähennetään viidenneksellä.

Karjalainen. Kuva: Markku Ulander, Lehtikuva.

OTTAA	ANTAA
<ul style="list-style-type: none"> - Koulutukseen isot leikkaukset - Tupakkaveroa ja jäteveroa korotetaan - Subjektiviivinen päivähoito-oikeus rajataan puolipäiväiseksi toisen vanhemman ollessa kotona - Työttömyysturvaan leikkauksia - Vuorotteluvapaa on uhattuna - Opintotukikukausia rajataan - Yksityisen terveydenhoidon korvauksia pienennetään - Asuntolainojen korkovähennys pienenee - Rekisteröidyille veneille ja moottorijoneuvoille vuotuinen vero 	<ul style="list-style-type: none"> + Kenenkään palkkaverotus ei kiristy + Omaishoitajien asemaa parannetaan + Palkansaajalle pieniä veronkevennyksiä + Kotitalousvähennyksen korvausprosenttia korotetaan + Perustetaan uusi kansallisuisto

Keskisuomalainen.

perussuomalaisten puheenjohtaja Timo Soini (vasemmalla), keskustan puheenjohtaja Juha Sipilä ja kokoomuksen puheenjohtaja Alexander Stubb kommentoivat hallitusohjelmaa, hallituksen kokoonpanoa ja ministerisalkkujen jakoa tiedotustilaisuudessa Helsingissä keskiviikkona.

Keskusta pärjäsikin ministeripelissä

Keskisuomalainen. Kuva: Markku Ulander, Lehtikuva.

Sipilän hallitukselta keppiä ja porkkanaa

Pääministeriksi tänään nimitettävän, keskustan puheenjohtajan Juha Sipilän kolmen puolueen hallitus esitteli keskiviikkona hallitusohjelmansa sekä ministeripestien jakaantumisen puolueiden kesken.

Sekä ohjelman laatiminen että ministerijako meni suunnilleen ennakkoon laaditun prosessikaavion mukaan. Suurin yllätys oli, että perussuomalaisten puheenjohtaja Timo Soini valitsi valtiovarainministerin tehtävän sijaan ulkoministerin pestin. Entisestä pääministeristä kokoomuksen Alexander Stubbista tulee valtiovarainministeri.

Vaikka hallitusohjelmasta haluttiin tehdä

Hallituksen keskeiset ministerit ovat ulkoministeri Timo Soini (vas.), pääministeri Juha Sipilä ja valtiovarainministeri Alexander Stubb.

Tulevat ministerit Timo Soini, Juha Sipilä ja Alexander Stubb esittelivät kolmen puolueen hallitusohjelman Smolnassa. KUVA: PEKKA LASSILA

Stubbin ja Soinin salkut intohimon mukaan

Pohjalainen. Kuva: Pekka Lassila.

Pohjalainen. "Hallitustrio asetti riman korkealle".

UINA SIPILÄN johdolla käynnistettiin hallitusohjelma, joka lupaa hyvää työttömille ja maaseudun elinkeinonharjoittajille. Monet kaupunkilaiset kokevat karvaasti esimerkiksi sen, että asuntolainojen korkovähennyksessä alennetaan verotuksessa nopeutetussa aikataulussa vain 25 prosenttiin.

Hallitus höylää suomalaisten hyvinvointia kovilla otteilla

Pohjalainen. Kuva: Pekka Lassila.

Savon Sanomat.
 Kuva: Markku Ulander, Lehtikuva.

Suomi hevoskuurille

Perussuomalaisten puheenjohtaja Timo Soini, keskustan puheenjohtaja Juha Sipilä ja kokoomuksen puheenjohtaja Alexander Stubb hallitusohjelmaa, hallituksen kokoonpanoa ja ministerisalkkujen jakoa koskevassa tiedotustilaisuudessa Smolnassa.

Savon Sanomat.
 Kuva: Markku Ulander, Lehtikuva.

Säästötalkoot eivät säästä ketään

Filosofi hallituksen arvoalinnoista: ”Kuin pässit narussa oman ideologiansa kanssa”

Kuri ja järjestys ainakin halutaan ylläpitää, sanoo Timo Airaksinen.

KOTIMAA 13.8.2015 18:30
 MIKKO NIEMELÄ

Timo Soini, Juha Sipilä ja Alexander Stubb hallitusohjelman tiedotustilaisuus Smolnassa 27.5.2015. © MARKUS PENTIKÄINEN

Suomen Kuvalehti. Kuva: Markus Pentikäinen. Turun Sanomat.

Sipilä: Kipeät päätökset koskettavat kaikkia suomalaisia

Sipilä pyytää hyvätuloisia leikkaamaan palkkoja vapaaehtoisesti

Keskustan puheenjohtaja Juhana Sipilä hallitusohjelmaa, hallituksen kokoonpanoa ja ministerisalkkujen jakoa koskevassa tiedotustilaisuudessa Smolnassa 27. toukokuuta 2015. Lehtikuva/ Markku Ulander

Turun Sanomat. Kuva: Markku Ulander, Lehtikuva.

Huomasitko tätä? Jättileikkaus sosiaalietuuksista

Uusi Suomi

Teppo Ovaskainen

Luotu: 27.5.2015 16:48

Päivitetty: 27.5.2015 19:27

Kuva: Petteri Paalasmaa / Uusi Suomi

Keskustan puheenjohtaja Juhana Sipilä ja muut hallituspuolueiden puheenjohtajat esittelivät tänään hallitusohjelmansa sekä siihen sisältyvät, "meihin kaikkiin" osuvat leikkaukset.

Uusi Suomi. Kuva: Petteri Paalasmaa.

Tulevassa hallituksessa kulttuuriasioista vastaa kokoomuksen ministeri

Hallituksen muodostajat ilmoittivat tänään, että uuteen hallitukseen tulee 14 ministeriä.

Hallitusneuvottelut 27.5.2015 klo 14.31 | päivitetty 27.5.2015 klo 15.07

Kuva: Markku Ulander / Lehtikuva

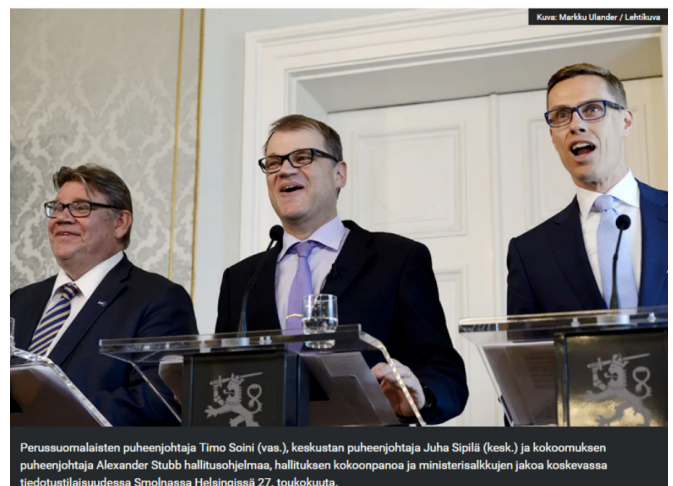
Perussuomalaisten puheenjohtaja Timo Soini (vas.), keskustan puheenjohtaja Juhana Sipilä (kesk.) ja kokoomuksen puheenjohtaja Alexander Stubb hallitusohjelmaa, hallituksen kokoonpanoa ja ministerisalkkujen jakoa koskevassa tiedotustilaisuudessa Smolnassa Helsingissä 27. toukokuuta.

Yle. Kuva: Markku Ulander, Lehtikuva.

Ministerivalinnat, leikkaukset, verotus, sote... Lue yhteenveto keskiviikon hallitus uutisista

Keskiviikkona julkistettiin uusi hallitusohjelma, jonka linjaukset vaikuttavat suomalaisten arkeen lukuisin eri tavoin.

Hallitusneuvottelut 27.5.2015 klo 20.09 | päivitetty 28.5.2015 klo 08.56

Kuva: Markku Ulander / Lehtikuva

Perussuomalaisten puheenjohtaja Timo Soini (vas.), keskustan puheenjohtaja Juhana Sipilä (kesk.) ja kokoomuksen puheenjohtaja Alexander Stubb hallitusohjelmaa, hallituksen kokoonpanoa ja ministerisalkkujen jakoa koskevassa tiedotustilaisuudessa Smolnassa Helsingissä 27. toukokuuta.

Yle. Kuva: Markku Ulander, Lehtikuva.